

21.2.2020

Lupatunnus
KL2019:0008

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 21.2.2020 hyväksynyt seuraavan kaivoslupahakemuksen (kaivosalue).

Hakija: Agnico Eagle Finland Oy
Lupatunnus: KL2019:0008
Apualueen nimi: Suurikuusikko
KaivNro: 5965
Alueen sijainti: Kittilä

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätös on nähtävillä Kittilän kunnanvirastossa (Valtatie 15) ja Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (Valtakatu 2) sekä osoitteessa (<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kaivospiirit-ja-kaivosluvat>).

Lisätietoja: Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 21.2.2020

Pidetään nähtävänä 23.3.2020 saakka

PÄÄTÖS

Annettu julkipanon jälkeen
21.2.2020

KaivNro:
5965
Lupatunnus:
KL2019:0008

Agnico Eagle Finland Oy, Kittilän kaivos
Pokantie 541
99250 Kiistala

PÄÄTÖS KAIVOSLUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kaivoslupahakemus

Asia	Suurikuusikon kaivospiirin laajentaminen (laajennusalue=kaivosalue)
Lupatunnus	KL2019:0008
Hakija	Agnico Eagle Finland Oy Yhteystiedot: Agnico Eagle Finland Oy, Kittilän kaivos Pokantie 541 99250 Kiistala puh. 016-642 238 Lisätietoja antaa: Jaakko Saukkoriipi, puh. 050-439 0122
Vireilletulopvm:	8.6.2017 (alkuperäisen hakemuksen vireilletulo lupatunnuksella KL2017:0003)
Etuoikeuspvm:	24.10.2017 (alkuperäisen hakemuksen vireilletulo lupatunnuksella KL2017:0003)
Hakemuksen tarkoitus:	Kaivosyhtiö haki 8.6.2017 kaivosviranomaiseen toimitetulla hakemuksella kaivoslain 34 §:n mukaista kaivoslupaa kaivospiirin laajentamiseksi seuraavasti: 1. Sivukivialueen laajentaminen alueen maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten (nykyisen kaivospiirin länsipuolelle)

2. Pintavalutuskenttä 4:n liittäminen kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta sekä lisäalueen kasvattaminen mm. pintamaiden läjitystä varten (Rimminvuoman länsipuolinen alue nykyisen kaivospiirin länsipuolella)
3. Lisäalue maanalaista malminetsintää ja louhintaa varten (malmikriittinen alue, nykyisen kaivospiirin luoteispuolella ja pohjoisessa)
4. Alue (lohko 4) uutta NP4-rikastushiekka-altaan rakentamista varten (kaivospiirin pohjoispuolelle)
5. Alue tarvekiven louhintaa varten (kaivospiirin itäpuolelle)

Yhtiö haki myös kaivoslain 169 §:n mukaista lupaa uuden altaan rakentamistöiden aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta niiden alueiden osalta, joihin yhtiöllä on käyttö- ja omistusoikeus.

Yhtiö esitti hakemuksessaan lisäksi, ettei kaivosalueen laajennuksen osalta sovellettaisi kaivoslain 12 luvun 121 §:ää kaivosturvallisuusluvan tarpeesta tai 130 §:ää kaivosturvallisuusluvan muuttamisesta.

Hakemuksen käsittelyn vaiheet

Kaivosviranomaisen kuulutti hakemuksen 23.1.2018. Lapin ELY-keskus lausui kuulemisessa seuraavaa (lausunto 22.2.2018):

Luonnonsuojelu:

” Kaivospiirille haettu laajennusalue on jaoteltu viiteen eri lohkokoon. Näistä lohko 4 kattaa uuden NP4-altaan alueen, jonka luontoselvitykset on tehty YVA-menettelyn yhteydessä ja raportoitu YVA-selostuksen liitteessä v. 2016. Lohkon 4 osalta selvityksiä voidaan pitää riittävinä. Lapin ELY-keskus katsoo, että lapinleinikkiä koskevan poikkeusluvan tultua lainvoimaiseksi kaivospiirin laajentamiselle ei lohkon 4 osalta ole luonnonsuojelulain mukaista estettä.”

” Laajennusalueen lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta hakemuksessa ei ole esitetty selvitystä mahdollisten luonnonsuojelulain tai luontodirektiivin nojalla suojeltujen lajien tai muiden suojeltujen kohteiden esiintymistä. KHO:n päätökseen 7.3.2017 taltionumero 973 viitaten, ELY-keskus katsoo, että kaivoslupahakemukseen tulee myös lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta liittää riittävä selvitys sen arvioimiseksi, etteivät kaivoslain 3 § :ssä viitatu luonnonsuojelulain säännökset estä hakemuksen hyväksymistä.”

Kaivosviranomaisen toteaa, että Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on myöntänyt päätöksellään (LAPELY/1495/2017) 1.2.2018 kaivosyhtiölle luvan kahden lapinleinikkiesiintymän (*Ranunculus lapponicus*) heikentämiseen ja mahdolliseen hävittämiseen Kittissä (lohko 4). Päätös on lainvoimainen.

Maankäyttöselvitys ja alueiden käyttöön liittyvät näkökohdat:

Lapin ELY-keskus totesi siis lausunnossaan, että kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön ei ole selvitetty kaivoslain 47.4 §:n tarkoittamalla tavalla muutoin kuin lohkon 4 osalta maankäyttöselvityksessä esitetyllä tavalla.

Kaivosviranomaisen johtopäätös Lapin ELY-keskuksen 22.2.2018 antamasta lausunnosta oli, että kaivosviranomainen pyysi kaivosyhtiötä rajaamaan kaivoslupahakemuksen uudelleen. Kaivosviranomainen päätti, että kaivoslupahakemus käsitellään kahdessa osassa siten, että 15.10.2018 annettu laajennuspäätös lupatunnuksella KL2017:0003 koski ainoastaan lohko 4 :n aluetta (NP4). Päätöksessä otettiin huomioon sellaiset kuulemisessa esitetyt (lausunnot, muistutukset ja mielipiteet) seikat, jotka liittyivät lohkon 4 alueeseen.

Kaivosviranomainen totesi tässä päätöksessä, että lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta annetaan erillinen päätös sen jälkeen, kun yhtiö on toimittanut Lapin ELY-keskuksen edellyttämät selvitykset Lapin ELY-keskukseen ja kaivosviranomainen on saanut selvityksistä Lapin ELY-keskuksen lausunnon. Kaivosviranomainen ilmoitti lisäksi, että tälle myöhemmin annettavalle päätökselle annetaan uusi lupatunnus ja ettei uutta kuulemismenettelyä ole tarpeen järjestää. Kaivosviranomainen ilmoitti pitävänsä riittävänä sitä, että Lapin ELY-keskus toimittaa lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta lausunnon.

Kaivosviranomainen antoi hakemukseen KL2017 :0003 kaivoslupapäätöksen 15.10.2018, jolla kaivospiiriä laajennettiin lohkon 4 osalta. Päätös on lainvoimainen.

Tämän jälkeen kaivosviranomainen pyysi hakijayhtiötä päivittämään hakemuksen koskemaan lohkoja 1, 2, 3 ja 5.

Hakijayhtiö toimitti päivitetyn hakemuksen kaivosviranomaiseen 4.10.2019, joka sisälsi Lapin ELY-keskuksen lausunnossaan 22.2.2018 edellyttämät luonto- ja maankäyttöselvitykset. Kaivosviranomainen pyysi luonto- ja maankäyttöselvityksistä lausunnon Lapin ELY-keskukselta 4.11.2019 ja maankäyttöselvityksen osalta lausunnot Kittilän kunnalta ja Lapin liitolta 11.12.2019. Hakija on päivitettyssä hakemuksessa luopunut Pikku Rouravaaran tarvekiven louhinnan suunnittelusta (alkuperäisen hakemuksen lohko 5), koska tarvekiven louhintaa ei ole tarpeen tehdä. Tarvittava kivimateriaali allasrakentamiseen saadaan sivukiven läjitysalueelta ja maanalta.

Tässä päätöksessä on otettu huomioon sellaiset kuulemisessa esitetyt (lausunnot, muistutukset ja mielipiteet) seikat, jotka liittyvät lohkoihin 1, 2 ja 3 sekä alkuperäisen kuulemisen että myös lisälausuntopyyntöjen osalta.

Vakuuden määrittely

Kaivosviranomaisen on päätöksellään 24.6.2014 määrännyt asetettavaksi Suurikuusikon kaivospiiriä koskien kaivoslain mukaiseksi vakuudeksi 1 568 700 euroa. Lupamääräystä tarkennettiin päätöksellä 4.3.2016. Tämän lisäksi kaivosviranomaisen on määrännyt asetettavaksi 250 000 euron suuruisen vakuuden purkuputken purkamista ja jälkihoitotoimenpiteitä varten sekä 50 000 euron suuruisen vakuuden rikastushiekka-altaan NP4 aitaamista varten. Asetettavaksi määrättyt vakuudet on asetettu.

Kaivosviranomaisen pyysi yhtiötä arvioimaan uudelleen kaivosvakuuden tarve lohkon 3 osalta. Kaivosyhtiö toimitti arvion kaivosvakuuden suuruudesta kaivosviranomaiseen 13.11.2019. Kaivosyhtiö esitti lohkon 3 osalta vakuuden suuruudeksi 50 000 euroa. Vakuudella katetaan lohkon 3 alueelle ulottuvan maanalaisen kaivostoiminnan maanalaisen kaivostekniikan purkamiskustannukset.

Lohkojen 1 ja 2 osalta tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoitosta sekä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla Agnico Eagle Finland Oy:lle kaivoslain mukaisen kaivosalueen Kittilän kaivokselle lupatunnuksella KL2019:0008. Tällä luvalla Kittilän kaivokselle myönnetään kaivosalue hakemuksen lohkoille 1, 2 ja 3. Lohko 1:een perustetaan alue sivukivialueen laajentamiseksi alueen maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten (nykyisen kaivospiirin länsipuolelle) ja lohko 2:een perustetaan alue pintavalutuskenttä 4:n liittämiseksi kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta sekä lisäalueen kasvattamista mm. pintamaiden läjitystä varten (Rimminvuoman länsipuolinen alue nykyisen kaivospiirin länsipuolella). Lohko 3 perustetaan lisäalueeksi maanalaista malminetsintää ja louhintaa varten (malmikriittinen alue, nykyisen kaivospiirin luoteispuolella ja pohjoisessa).

Nykyiset kaivospiirin käyttöalueet ja apualueet jäävät ennalleen samoin kuin NP4-altaan rakentamista varten perustettu kaivosalue ja purkuputkea varten perustettu apualue.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää, ettei tässä päätöksessä tarkoitettu laajennusalueen perustaminen edellytä kaivosturvallisuuslupaa. Laajennusalueen kaivosturvallisuuteen liittyvät seikat päivitetään kaivoksen kaivosturvallisuusasia-kirjoihin ja laajennusalueen kaivosturvallisuuteen liittyvät seikat asiakirjoineen

tarkastetaan seuraavassa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kaivostarkastuksessa. Tämän johdosta tässä päätöksessä ei ole tarpeen antaa kaivosturvallisuuteen liittyviä lupamääräyksiä.

Perustelut:

Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät, eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki 45 § ja 48 §

Kaivoslupa oikeuttaa hyödyntämään kaivosalueella tavatut kaivosmineraalit, kaivostoiminnassa sivutuotteena syntyvän orgaanisen ja epäorgaanisen pintamateriaalin, ylijäämäkiven ja rikastushiekan (*kaivostoiminnan sivutuote*) sekä muut kaivosalueen kallio- ja maaperään kuuluvat aineet siltä osin kuin niiden käyttö on tarpeen kaivostoimintaan kaivosalueella. Kaivoslupa oikeuttaa lisäksi malminetsintään kaivosalueella sen mukaan kuin 11 §:ssä säädetään.
Kaivoslaki 17 §

Kaivosviranomaisen on ottanut kaivoslain 49 §:n mukaisesti lupaharkinnassa huomioon, mitä 47 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään kaivosalueesta ja kaivoksen apualueesta kaivosluvan myöntämisen edellytyksenä.

Kun tuotannollisessa toiminnassa olevaa kaivosta laajennetaan uudella kaivosalueella tai kaivoksen apualueella, kaivosviranomaisen voi hakijan esityksestä kaivoslupapäätöksessä päättää, että kaivostoimintaa laajentavaan alueeseen ei sovelleta, mitä kaivosturvallisuusluvan tarpeesta säädetään tai jäljempänä 130 §:ssä kaivosturvallisuusluvan muuttamisesta. Kaivoslaki 121 §

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun kaivoslupapäätös on lainvoimainen, kaivosluvassa annetut toimenpiteiden aloittamiseen liittyvät määräykset on toteutettu, 84 §:ssä tarkoitettu lunastuspäätös on lainvoimainen ja päätöksessä luvanhaltijalle määrätyt lopulliset korvaukset on suoritettu, vakuus on asetettu kaivosluvassa määrätyn mukaisesti ja asianosaisen toimenpiteen kannalta merkitykselliset muualla laissa vaaditut luvat ovat lainvoimaisia tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Valitus kaivostoimituksessa määrätyistä korvauksista ei estä kaivoslupaan perustuvien toimenpiteiden aloittamista.
Kaivoslaki 168 §

Kaivosalueen tiedot

Tämän päätöksen laajennusalue sijoittuu Metsähallituksen hallinnoimalle kiinteistölle 261-893-13-1, Kittilän Valtionmaa IV. Kaivosalueen pinta-ala on 181,3 ha.

Kittilän kaivoksen kaivosalueen kartta on esitetty liitteessä 1.

Kaivosluvan voimassaolo

Kaivoslupa on voimassa toistaiseksi luvan lainvoimaiseksi tulosta. Kaivosluvan tarkistusväli on 10 vuotta.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein.

Kaivosmineraali

Kulta

Kaivostoimitus

Kaivostoimitus suoritetaan kaivoslain 8 luvun mukaisesti. Kaivostoimitusta koskeva Maanmittauslaitoksen esite löytyy Maanmittauslaitoksen sivuilta osoitteesta:

www.maanmittauslaitos.fi/sites/default/files/kaivostoimitus-esite.pdf

Hakemuksen päivittäminen ja täydentäminen

- 4.10.2019 ; kaivoslupahakemuksen päivittäminen hakemusalueen lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta luonto- ja maankäyttöselvityksien täydennyksineen
- 13.11.2019; vakuuden suuruutta koskeva täydennys

Päivitetty hakemus (4.10.2019)

Päivitetty hakemus luonto- ja maankäyttöselvityksien täydennyksineen on esitetty liitteessä 2.

Erityinen poronhoitoalue

Kaivosalue sijoittuu erityiseen poronhoitoalueeseen kuuluvalle Kuivasalmen paliskunnan alueelle.

Lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle.

Asian selvittämiseksi lupaviranomainen voi tarvittaessa järjestää tilaisuuden, johon kutsutaan kuultavaksi asianomaisten paliskuntien, hakijan, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen, kunnan, kalastusalueen ja yhteisömet-sien edustajat. Neuvotteluvaihtoista säädetään lisäksi poronhoitolain 53 §:ssä. Kaivoslaki 38 §

Kaavatilanne

Alueen kaavatilanteesta ja maankäytöstä on esitetty tarkemmin Lapin liiton lausunnossa (liite 3). Lapin liitto toteaa lausunnossaan, että alueella on voimassa 16.5.2012 lainvoiman saanut Tunturi-Lapin maakuntakaava, jossa Suurikuusikon kaivospiiri on osoitettu kaivosaluemerkinnällä (EK 1906). Laajennusalue sijaitsee maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4511). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Tunturi-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-alueella koskevia määräyksiä muun muassa poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittämisedellytyksien turvaamisesta sekä ympäristön viihtyisyyden turvaamisesta.

Lausunnossa todetaan lisäksi, että kaivoslupahakemuksen liitteenä olevassa maankäyttöselvityksessä on kattavasti huomioitu Tunturi-Lapin maakuntakaavan merkinnät ja määräykset.

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi ja esitys kaivosvakuuden suuruudesta

Kaivosyhtiön selvitys esitettiin kuulemisasiakirjoissa.

Kuulemisen jälkeen, kaivosyhtiö toimitti kaivosviranomaisen pyynnöstä arvion vakuuden suuruudesta (50 000 €) koskien laajennusalueen lohkoa 3.

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa www.tukes.fi/kaivosasiat sekä Kittilän kunnan ilmoitustaululla. Hakemus kuulutettiin 23.1.2018 ja on ollut nähtävillä 22.2.2018 saakka. Hakemuksesta kuulutettiin myös Lapin Kansa -sanomalehdessä. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 22.2.2018.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt 23.1.2018 Kittilän kunnalle, Lapin ELY-keskukselle, Kainuun ELY-keskukselle, Lapin liitolle, Kuivasalmen paliskunnalle, Paliskuntain yhdistykselle ja Metsähallitukselle. Luonto- ja maankäyttöselvityksen täydennyksestä lähetettiin lisälausuntopyyntö Lapin ELY-keskukselle 4.11.2019. Lausunto pyydettiin toimittamaan 5.12.2019 mennessä. Maankäyttöselvityksen täydennyksestä pyydettiin vielä lisälausunto Kittilän kunnalta ja Lapin liitolta 10.12.2019. Nämä lausunnot pyydettiin toimittamaan 31.1.2020 mennessä.

Annetut lausunnot, muistutukset ja hakijan selitys

LAUSUNNOT

Lausunnon antoivat Lapin ELY-keskus, Kittilän kunta, Paliskuntain yhdistys, Lapin liitto, Metsähallitus ja Kainuun ELY-keskus. Lapin ELY-keskus antoi lisälausuntopyyntöön lausunnon 29.11.2019 ja Kittilän kunta 30.1.2020.

Lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3.

MUISTUTUKSET

Hakemuksen johdosta muistutuksen toimitti 3 henkilöä. Muistutukset on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3.

HAKIJAN SELITYS

Hakijayhtiön esittämä kaivoslain 42 §:n tarkoittama selitys täydennyksen jälkeen on esitetty liitteessä 4.

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyyn

Kaivosviranomainen vastaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyyn vain siltä osin, kuin ne koskevat lohkoja 1, 2 ja 3.

LAUSUNNOT

Lapin ELY-keskus (lausunto on annettu 22.2.2018)

Poronhoito

Lapin ELY-keskus viittaa lausunnossaan kaivosyhtiön selvitykseen yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta. Selvityksen mukaan sopimusta tullaan katselmoimaan säännöllisesti ja näin tullaan toimimaan myös uuden altaan valmistumisen ja laajennusalueen varmistumisen yhteydessä.

Kaivosviranomaisen toteaa, että sekä hakijan antaman vastineen mukaan, että Paliskuntain yhdistyksen mukaan, sopimus kaivostoiminnan haittojen kompensoimiseksi poronhoidolle on uudistettu Kuivasalmen paliskunnan kanssa. Tarvittaessa kaivosviranomaisen on valmis järjestämään kaivoslain 38 §:n mukaiset neuvottelut. Paliskuntain yhdistyksen lausunnon mukaan, Kuivasalmen paliskunta ei näe tässä vaiheessa tarvetta neuvotteluille.

Lapin ELY-keskus (lisälausunto on annettu 29.11.2019)

Lapin ELY-keskus on todennut, että täydentävä luontoselvitys on laadittu asiantuntevasti ja antaa hyvän pohjan ko. laajennusalueiden maankäytön jatkosuunnittelulle. Lausunnossa on todettu, ettei toiminnalla saa vaarantaa tai heikentää lapinleinikin esiintymiä tai elinympäristöjä. Tältä osin kaivosviranomaisen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 1.

Lausunnossa on todettu, ettei hakijan suunnittelemissa uusissa läjitysalueissa (lohkolle 2), tai sivukivialueen laajentamistarvetta (lohkolle 1) ole käsitelty tuotannon laajentamista koskevassa ympäristölupahakemuksessa (PSAVI dnro PSAVI/1079/2018). Esimerkiksi alue, johon sijoitetaan pilaantumaton maa-ainesta vähintään vuodeksi, luokitellaan jo luvanvaraiseksi kaivannaisjätteen jätealueeksi. Jätealueelle on laadittava aluehallintoviraston hyväksymä jätehuoltosuunnitelma (kaivannaisjäteasetus 190/2013, 2 ja 7 §). Tältä osin kaivosviranomaisen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 2.

Sivukivialueesta lausunnossa todetaan, että sivukivialue (72 ha) on luokiteltu kaivannaisjätteen jätealueeksi. Sen laajentamistarpeen osalta ELY-keskus toteaa, että läjitysalueen yksityiskohtainen sulkemissuunnitelma on toimitettava aluehallintoviraston ratkaistavaksi viimeistään vuotta ennen sulkemisen aloittamista. Tältäkin osin kaivosviranomaisen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 2.

Kittilän kunta (lausunto on annettu 5.3.2018)

Kunta pitää lausunnossaan tärkeänä, että kaivosyhtiö pääsee maanomistajien ja lähiasukkaiden kanssa heitä tyydyttävään sopimukseen laajennuksen haittavaikutusten ja maa-alueiden menetysten korvaamisesta sekä Kuivasalmen paliskunnan kanssa sopimukseen poronhoidolle aiheutuvista vahingoista. Kaivosyhtiön tulee korvata mahdollisesta moottorikelkkareitin siirrosta aiheutuvat kustannukset.

Lausunnon johdosta kaivosviranomaisen vastaa seuraavaa:

1. Maanomistajille aiheutuvat haittakorvaukset määritellään kaivostoimituksessa.
2. Sopimus kaivostoiminnan haittojen kompensoimiseksi poronhoidolle on uudistettu Kuivasalmen paliskunnan kanssa.

3. Kaivosyhtiö on vastineessaan todennut, että kelkkareitin siirrosta sovitaan yhteistyössä Kuivasalmen paliskunnan, Kittilän kunnan sekä maanomistajien (mm. Metsähallitus) kesken. Kaivosviranomaisen viittaa lisäksi tämän päätöksen lupamääräykseen 3.

Kittilän kunta (lisälausunto on annettu 21.1.2020)

Lausunnossa todetun lapinleikin ja lähteen osalta kaivosviranomaisen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 1.

Paliskuntain yhdistys (lausunto on annettu 2.3.2018)

Lausunnossa on esitetty yksilöityjä vaatimuksia seuraavasti:

1. Moottorikelkkareitin siirrosta on otettava huomioon paliskunnan näkemys. Kaivosviranomaisen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 3. Kaivosyhtiö on vastineessaan todennut, että moottorikelkkareitin siirtokysymyksen käsittelyyn kutsutaan myös paliskunta.
2. Kaivosalueen laajenemiseen liittyvissä tiejärjestelyissä tulee turvata kyläläisten kulkeminen alueella ja että tien tulee olla yksityiskäytössä.

Kaivosyhtiö on todennut vastineessaan, että laajennettavalla kaivospiirillä kaivosalueen pohjoisosassa tie tullaan linjaamaan uudestaan kulkemaan uuden aidan vierustaa ja tien käyttöä tullaan rajaamaan muilta kuin asianosaisilta. Asianosaisia ovat poroelinkeinojen harjoittajat, maanomistajat, Seurujoen virkistyskäyttäjät, toiminnanharjoittajan edustajat sekä urakoitsijat ja viranomaiset.

Kaivosviranomaisen viittaa tämän päätöksen lupamääräykseen 4.

Lapin liitto (lausunto on annettu 1.2.2018)

Kaivosviranomaisen toteaa, että lausunto selkeyttää alueen kaavatilannetta ja maankäyttöä.

Metsähallitus (lausunto on annettu 21.2.2018)

Metsähallitus pitää parhaimpana moottorikelkkareittinä Seurujoen länsipuolelle esitettyä reittivaihtoehtoa ja että siirtoon liittyvistä kustannuksista vastaa kaivosyhtiö. Kaivoslupa-alueen laajentumisen myötä kulkuyhteydet Seurujoen ja vanhan kaivospiirin ja laajennusalueen väliselle alueelle katkeavat. Kaivosyhtiön tulee osoittaa kustannuksellaan korvaavat tieyhteydet.

Kaivosviranomainen viittaa moottorikelkkareitin ja tiejärjestelyiden osalta tämän päätöksen lupamääräyksiin 3 ja 4 sekä porotalouden osalta edellä esitettyyn viittaan mm. Paliskuntain yhdistyksen antamaan lausuntoon.

Kainuun ELY-keskus (lausunto on annettu 9.2.2018)

Lausunto liittyi NP4 -altaan rakentamiseen, joten se käsiteltiin päätöksessä 15.10.2018.

MUISTUTUKSET

Muistutus 1

Muistutuksessa on esitetty että,

- kaivospiirin laajennus on tarpeettoman suuri ja kaivoslain vastainen
- maakuntakaava on yleispiirteinen
- NP4-allas tulisi sijoittaa NP3-altaan itäpuolelle
- Lehtoniemen metsäpalsta tulee jättää kaivospiirin ulkopuolelle, eikä tilan alueelle tule sijoittaa NP4-allasta

Kaivosviranomainen ei näe ristiriitaa kaavoituksen eikä maankäytön osalta Lapin liiton lausuntoon viitaten. Kaivosviranomainen huomauttaa myös, ettei hakemus ole kaivoslain vastainen. Kaivoslain 5 § :n mukaan kaivostoiminnalla tarkoitetaan kaivosmineraalien louhintaa kaivoksessa, siihen liittyvää kiviaineksen siirtoa ja nostoa, välittömästi louhinnan yhteydessä tapahtuvaa kaivosmineraalien hyödyntämiseksi tarpeellista rikastustoimintaa ja muuta käsittelyä sekä kaivosmineraalien louhintaan välittömästi liittyviä valmisteleviä ja muita tukitoimenpiteitä.

Muistutus 2

Muistutuksessa todetaan, että laajennus on kohtuuton menetys maanomistajalle ja että se rajoittaa elinkeinon harjoittamista. Alueen kaavatilanne ei salli teollisuuskäyttöä. Laajennuksen todetaan olevan haitallinen ympäristön kannalta.

Kaivosviranomainen ei näe ristiriitaa kaavoituksen eikä maankäytön osalta Lapin liiton lausuntoon viitaten. Kaivosviranomainen ei näe ristiriitaa myöskään ympäristöön liittyen viitaten Lapin ELY-keskuksen lausuntoon.

Muistutus 3

Muistutuksessa todetaan, että laajennus rajoittaa elinkeinon harjoittamista ja ettei alueen kaavatilanne salli teollisuuskäyttöä.

Kaivosviranomainen viittaa antamaansa vastaukseen muistuttajalle 2.

Kaivosviranomainen informoi muistutuksen antajia seuraavasti:

Kaivostoimituksen asianosainen on kaivosalueen lunastusluvan ja kaivosluvan haltija sekä muu henkilö, jonka oikeutta tai etua toimitus välittömästi koskee. Kaivoksesta taikka kaivosalueen tai kaivoksen apualueen käyttämisestä aiheutuvasta haitasta tai vahingosta voidaan vaadittaessa määrätä korvaus lunastuslain 38 §:n estämättä. Kaivoslaki 81 §

Jos kaivostoimintaa varten luovutettavalta tai luovutetulta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvillisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset. Kaivoslaki 82 §

Jos kaivoshanke on merkittävästi korottanut tai alentanut lunastettavan omaisuuden arvoa, korvaus on määrättävä vastaamaan sitä arvoa, joka omaisuudella olisi ollut ilman sanottua vaikutusta.

Kun lunastetaan käyttöoikeus omaisuuteen, jota sen omistaja pääasiallisesti käyttää asumiseensa tai ammattinsa harjoittamiseen, lunastuslaissa tarkoitettu kohteenkorvaus on 1 momentin estämättä aina määrättävä niin suureksi kuin on tarpeen vastaavan oman asunnon tai saman toimeentulon tarjoavan, lunastettua vastaavan omaisuuden hankkimiseen lunastetun tilalle. Kaivoslaki 83 §

Jos kaivosalueesta tai kaivoksen apualueesta aiheutuu merkittävää haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle, kiinteistön omistajalla on oikeus vaatia, että kaivosalueen lunastusluvan ja kaivosluvan haltija lunastaa kiinteistön tai sen osan. Kaivoslaki 86 §

Kaivostoimituksesta ja siinä määrättävistä korvauksista on säädetty kaivoslain 8 luvussa.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat päätökset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista määräyksistä Suurikuusikon kaivospiirille 24.6.2014 ja 4.3.2016

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksien 24.6.2014 ja 4.3.2016 mukaiset lupamääräykset pysyvät voimassa.

Kaivosviranomaisen antamat lupamääräykset päätöksessä 5.4.2018 (päätös purkuputken rakentamiseksi)

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksen 5.4.2018 mukaiset lupamääräykset pysyvät voimassa.

Kaivosviranomaisen antamat lupamääräykset päätöksessä 15.10.2018 (päätös kaivospiirin laajentamisesta kaivosalueena, NP4-allas)

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksen 15.10.2018 mukaiset lupamääräykset pysyvät voimassa.

Päätöksen lupamääräykset ja perustelut koskien lohkoja 1, 2 ja 3

LUPAMÄÄRÄYS 1

Hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Lapin ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia (lapinleinikin esiintymät ja elinympäristöt sekä lähteet), jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiä vastaista.

LUPAMÄÄRÄYS 2

Hakijayhtiön on ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista tiedotettava hyvissä ajoin suunnitelluista toimenpiteistä Lapin ELY-keskukselle sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia (Jätealueelle on laadittava aluehallintoviraston hyväksymä jätehuoltosuunnitelma (kaivannaisjäteasetus 190/2013, 2 ja 7 §) ja läjitysalueen yksityiskohtainen sulkemissuunnitelma on toimitettava aluehallintoviraston ratkaistavaksi viimeistään vuotta ennen sulkemisen aloittamista), jotka olisivat kiellettyjä ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla.

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole ympäristönsuojelulain säännöksiä vastaista (jätehuoltosuunnitelma ja läjitysalueen yksityiskohtainen sulkemissuunnitelma).

LUPAMÄÄRÄYS 3

Kaivosyhtiö veloitetaan neuvottelemaan moottorikelkkareitin siirrosta yhteistyössä Kuivasalmen paliskunnan, Kittilän kunnan sekä maanomistajien (mm. Metsähallitus) kesken sekä korvaamaan siirrosta aiheutuvat kustannukset.

Perustelut:

Kaivoslain 18 §:n mukaan kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

LUPAMÄÄRÄYS 4

Kaivosalueen laajenemiseen liittyvissä tiejärjestelyissä tulee turvata kylälaisten kulkeminen alueella ja että tien tulee olla yksityiskäytössä. Laajennettavalla kaivospiirillä kaivosalueen pohjoisosassa tie tulee linjata uudestaan kulkemaan uuden aidan vierustaa ja tien käyttö tulee rajata muilta kuin asianosaisilta. Asianosaisia ovat poroelinkeinon harjoittajat, maanomistajat, Seurujoen virkistyskäyttäjät, toiminnanharjoittajan edustajat sekä urakoitsijat ja viranomaiset.

Perustelut:

Kaivoslain 18 §:n mukaan kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

LUPAMÄÄRÄYS 5

Kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan (lohkot 1, 2 ja 3) tässä päätöksessä tarkoitetulla kaivosalueella kymmenen vuoden kuluessa.

Perustelut:

Kaivoslain 52 §:n perusteella kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvan haltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

LUPAMÄÄRÄYS 6

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaisen kaivosalueen kiinteistöjen omistajille vuotuinen korvaus (*louhintakorvaus*). Louhintakorvauksen vuotuinen suuruus kiinteistöä kohti on 50 euroa hehtaarilta. Lisäksi louhintakorvauksena maksetaan:

1) 0,15 prosenttia vuoden aikana louhitun ja hyödynnetyn metallimalmin kaivosmineraalien lasketusta arvosta; sitä laskettaessa otetaan huomioon malmin sisältämien hyödynnettyjen metallien keskiarvohinta vuoden aikana ja muiden malmin hyödynnettyjen tuotteiden keskimääräinen arvo vuoden aikana.

Velvollisuus louhintakorvaukseen alkaa, kun kaivoslupa on lainvoimainen.

Kaivosluvan haltijan on toimitettava kaivosviranomaiselle tiedot louhintakorvauksen vahvistamista varten viimeistään seuraavan vuoden 15 päivänä maaliskuuta.

Kaivosviranomaisen vahvistaa päätöksellään louhintakorvauksen suuruuden vuosittain.

Louhintakorvaus on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kaivosviranomaisen päätös louhintakorvauksesta on tullut lainvoimaiseksi.

Tarkempia säännöksiä louhintakorvauksen vahvistamista ja tarkistamista koskevasta hakemuksesta, louhintakorvauksen määrittämisen perusteista ja kaivosviranomaiselle louhintakorvauksen vahvistamista varten toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Perustelut:

Kaivoslaki 100 § ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 33 §

LUPAMÄÄRÄYS 7

Kaivosluvan haltijan on maksettava tämän luvan mukaiseen kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödystä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (*sivutuotekorvaus*).

Sivutuotekorvauksen tulee olla kohtuullinen ottaen huomioon sivutuotteen taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet. Jos kaivosluvan haltija ja kiinteistönomistaja eivät sovi korvauksesta, on se enintään 10 prosenttia sivutuotteesta saadusta myyntitulosta.

Perustelut: Kaivoslaki 101 §

LUPAMÄÄRÄYS 8

Kaivosluvan haltijan on asetettava 50 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten (uusi erillinen vakuus lohkolle 3).

Kaivosvakuus on asetettava kolmen kuukauden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut

Asetettavaksi määrättävällä kaivosvakuudella katetaan maanalaisen kaivostekniikan purkamiskustannukset lohkolle 3.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

LUPAMÄÄRÄYS 9

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2024 Mikäli tämän kaivoslupa-alueen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Lupamääräysten tarkistamiseksi kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteistä 1.4.2024 mennessä.

Perustelut:

Kaivoslaki 62 §

Kaivosviranomaisen tiedonanto yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettujen lupamääräysten tarkistamisesta

Kaivosviranomainen täsmentää, että kaikkien Kittilän kaivoksen kaivospiiriä, kaivospiirin laajennusta, apualueita ja kahta kaivosaluetta koskevien alueiden lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2024:

1. Päätös 22.3.2013, kaivospiirin laajennus 284,74 ha
2. Päätös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi 24.6.2014. Määrätty kaivosvakuus 1 568 700 euroa sisältäen Suurikuusikon kaivospiirin ja sen laajennusalueen. Tarkistus 1.6.2024.
3. Päätös 5.4.2018 lupatunnuksella KL2017:0002, apualueen määrittäminen 58,32 ha. Kaivosvakuuden suuruus tälle alueelle 250 000 euroa. Tarkistus 1.6.2024.
4. Päätös 15.10.2018 lupatunnuksella KL2017:0003, kaivoslupa-alue 349,3 ha. Kaivosvakuuden suuruus 50 000 euroa. Tarkistus 1.6.2024
5. Päätös 21.2.2020 lupatunnuksella KL2019:0008, kaivosalue 181,3 ha. Kaivosvakuuden suuruus tälle alueelle 50 000 euroa. Tarkistus 1.6.2024.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Agnico Eagle Finland Oy:lle, Kittilän kunnalle, Lapin ELY-keskukselle, Kainuun ELY-keskukselle, Lapin liitolle, Kivisalmen paliskunnalle, Paliskuntain yhdistykselle, Metsähallitukselle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Kittilän kunnan ilmoitustaululla.
Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Lapin Kansa -sanomalehdessä.
Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 6 000 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 5 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1579/2015)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Terho Liikamaa
Ryhmäpäällikkö

Ossi Leinonen
Johtava asiantuntija

- LIITTEET
1. Kittilän kaivoksen kartta kaivospiiristä, kaivoslupa-alueista ja apualueesta.
  2. Hakijayhtiön kaivoslupahakemuksen täydennys maankäyttö- ja luontoselvityksen täydennyksineen
  3. Annetut lausunnot, lisälausunnot ja muistutukset
  4. Hakijayhtiön selitys
  5. Valitusosoitus

JAKELU

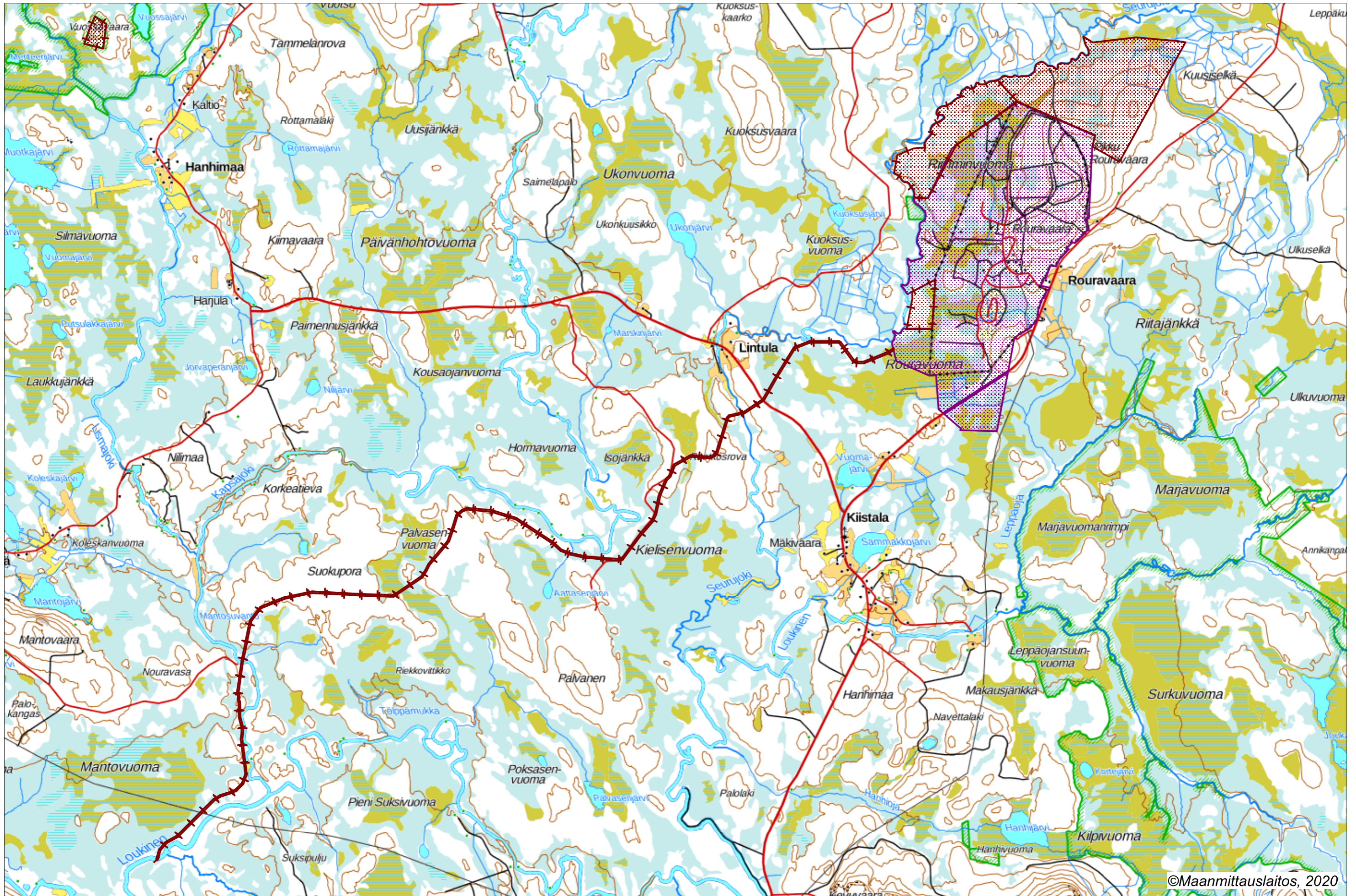
Hakija
Maanmittauslaitos
Kittilän kunta
Lapin ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Lapin liitto
Kuivasalmen paliskunta
Paliskuntain yhdistys
Metsähallitus
Säteilyturvakeskus

SUURIKUUSIKKO

Vastaanottaja
Agnico-Eagle Finland Oy

Asiakirjatyyppe
Maankäyttöselvitys

Päivämäärä
**7.11.2016, 5.5.2017,
11.9.2018 täydennys
1.10.2019 täydennys**

Viite
1510051603

SUURIKUUSIKON KAIVOKSEN LAAJENNUKSEN MAANKÄYTTÖSELVITYS

Päivämäärä **7.11.2016, 5.5.2017, 11.9.2018,
1.10.2019 täydennys**

Laatija **Kirsi Lehtinen, Timo Laitinen, Matti Kautto (Maankäyttöpalvelut Kautto)
Täydennys Niina Ahlfors, Timo Laitinen, Jussi Mäkinen**

Tarkastaja **Niina Ahlfors**

Kuvaus ***Suurikuusikon kaivoksen laajennuksen maankäyttöselvitys***

Viite 1510051603

Ramboll
Niemenkatu 73
15140 LAHTI
P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
www.ramboll.fi

SISÄLTÖ

1.	MAANKÄYTTÖSELVITYKSEN TARVE JA LÄHTÖKOHDAT	3
1.1	Tarkasteltavat vaihtoehdot ja vesienhallintaan liittyvät muutokset	7
1.2	Kaivoksen laajennus 2018	9
1.3	Kaivoksen laajennus ja päivittyneet suunnitelmat 2019	11
2.	ARVIOINNIN LÄHTÖKOHDAT	15
2.1	Vaikutusalue	15
2.2	Lähtötiedot ja arviointimenetelmät	15
2.3	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	16
3.	VAIKUTUKSET SUUNNITELTUUN MAANKÄYTTÖÖN	17
3.1	Lappi-sopimus 2018-2021	17
3.2	Kansallinen mineraalistrategia	17
3.3	Tunturi-Lapin maakuntakaava	18
3.4	Hanhimaa-Lintulan osayleiskaava	21
3.5	Levin ympäristön osayleiskaava	23
3.6	Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	24
3.7	Suhde Lappi-sopimukseen	26
3.8	Vaikutukset kaavoitukseen	26
4.	VAIKUTUKSET NYKYISEEN MAANKÄYTTÖÖN	27
4.1	Alue- ja yhdyskuntarakenne	27
4.2	Maankäyttö ja asutus	27
4.3	Ympäristöarvot suunnittelualueella ja sen ympäristössä	29
4.3.1	Kasvillisuus ja luontotyypit	29
4.3.2	Linnusto ja muu eläimistö	33
4.3.3	Luonnonsuojelu- ja pohjavesialueet	33
4.3.4	Maisema ja kulttuuriympäristö	34
4.4	Vaikutukset nykyiseen maankäyttöön	35
4.5	Vaikutukset ympäristöarvoihin	37
4.5.1	Luontoon ja luonnonsuojeluun	37
4.5.2	Maisemaan ja kulttuuriympäristöön	38
5.	HANKKEEN EDELLYTTÄMÄT LUVAT	40
5.1	Kaivoslupa ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämät muut luvat	40
5.2	Ympäristölupa	40
5.3	Vesilain mukaiset luvat	40
5.4	Maankäyttö- ja rakennuslaki	40
5.5	Patoturvallisuus	40
5.6	Luonnonsuojelulain mukaiset poikkeamisluvat	41
5.7	Natura-arviointi	41
5.8	Poronhoitolakiin kuuluva neuvotteluvollisuus	41
6.	JOHTOPÄÄTÖS	42
7.	LÄHTEET	43

LIITTEET

1. Viranomaisneuvottelun 8.9.2014 muistio
2. Viranomaisneuvottelun 24.3.2017 muistio

1. MAANKÄYTTÖSELVITYKSEN TARVE JA LÄHTÖKOHDAT

Agnico Eagle Oy on käynnistänyt hankkeen Suurikuusikon kaivoksen tuotanto- ja varastomäärän kasvattamiseksi Kittilässä. Kaivoslain 47§:n mukaan Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioidaan ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Hallituksen kaivoslakiesityksen perustelujen mukaan selvityksen riittävyys tulee varmentaa esimerkiksi kunnan, maakunnan liiton ja alueellisen ympäristökeskuksen asiassa antamalla lausunnoilla tai näiden yhteisestä neuvottelusta laaditulla muistiolla. Selvityksen laadinnan aikana järjestetyt viranomaisneuvottelut on kuvattu jäljempänä ja neuvotteluiden muistiot ovat selvityksen liitteenä (liitteet 1 ja 2).

Tarkasteltava hanke on suunniteltu alueille, joita ei oikeusvaikutteisessa kaavassa ole merkitty kaivostoiminnan alueeksi. Alueella voimassa olevassa Tunturi-Lapin maakuntakaavassa on nykyinen kaivos merkitty EK alueeksi, mutta laajennus kohdistuu sen vieressä olevalle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M).

Suurikuusikon kaivoksen laajennushankkeesta on laadittu ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen arviointi, joka päättyi yhteysviranomaisena toimineen Lapin ELY-keskuksen lausuntoon arviointiselostuksesta 24.3.2017. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn aikana järjestettiin neuvotteluita hankkeen maankäytön suunnittelun ja YVA-prosessin koordinaatiosta. Lapin ELY-keskuksessa 8.9.2014 järjestetyssä neuvottelussa (liite 1) todettiin, että kaavoituksen tarve ei ole hankkeessa välttämätön, kun kaivoslain 47§:n mukaisesti selvitetään hankkeen suhde muuhun alueiden käyttöön. Tätä tarkoitusta varten laadittu maankäyttöselvitys toteutettiin osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ja se oli myös julkisesti nähtävillä ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liitteenä. Maankäyttöselvityksen sisältöä ja tuloksia käsiteltiin Lapin ELY-keskuksen, Lapin liiton ja Kittilän kunnan kanssa käydyssä viranomaisneuvottelussa 13.1.2017 (liite 2) ja yhteysviranomaisen lausunnossa arviointiselostuksesta on käsitelty myös maankäyttöselvitystä koskevia seikkoja.

5.5.2017 täydennyksessä maankäyttöselvityksessä huomioitiin Suurikuusikon kaivoksen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta saadut lausunnot, sekä 13.1.2017 käydyssä viranomaisneuvottelussa esiin tulleet selvitystä koskevat asiainkohdat.

Maankäyttöselvitystä päivitettiin syksyllä 2018 hankkeeseen suunniteltujen laajennusalueiden vuoksi. Maankäyttöselvityksen päivittäminen edelleen syksyllä 2019 on tullut ajankohtaiseksi hankkeeseen suunniteltujen laajennusalueiden muutosten vuoksi. Laajennusalueiden ja suunnitelmien muutokset sekä hankkeen päivittynyt tilanne on kuvattu tässä selvityksessä luvuissa 1.2 ja 1.3.

Maankäyttöselvitys on itsenäinen asiakirja, jonka perusteella Kittilän kunta, Lapin Liitto ja Lapin ELY-keskus voivat todeta, että kaivosalueen suhde muuhun alueidenkäyttöön on riittävästi selvitetty. Selvitys liitetään kaivoslain mukaiseen lupahakemukseen. Selvityksen maankäyttövaikutusten arviointi perustuu ensisijaisesti hankkeen ympäristövaikutusten arviointia varten laadittuihin selvityksiin, tutkimuksiin ja mallinnuksiin (Pöyry 2015; 2016; 2016b) sekä myöhemmin laadittuihin täydentäviin luontoselvityksiin (Pöyry 2017, Ramboll 2018).

HANKKEEN KUVAUS

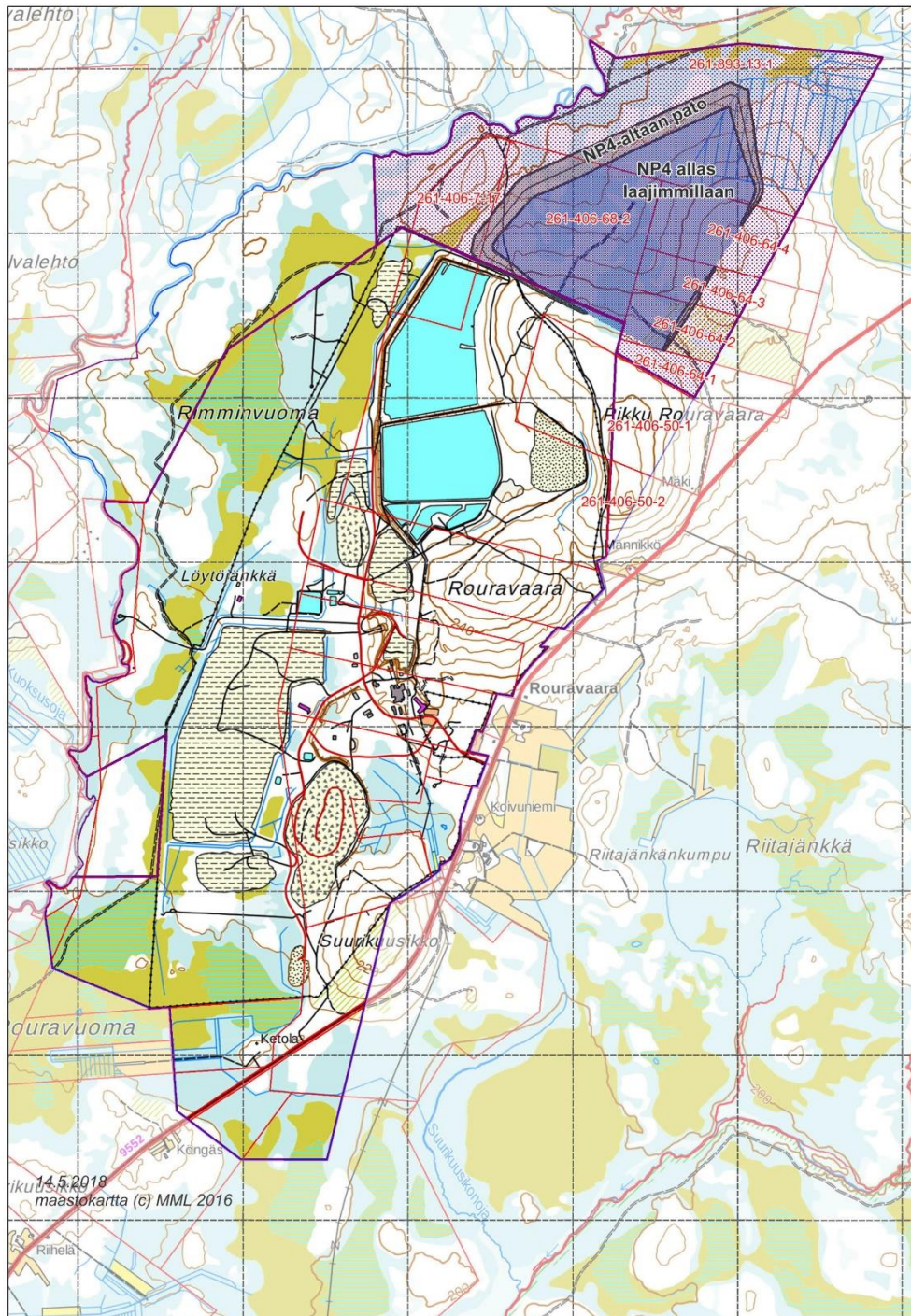
Kittilän kaivoksen rakentaminen aloitettiin kesällä 2006 ja varsinainen tuotanto aloitettiin vuonna 2009. Tuotannon käynnistyessä tunnetut malmivarat olivat noin 15–16 Mt, mikä merkitsi noin 15 vuoden toiminta-aikaa tuotantokapasiteetilla 1,1 Mt/a.

Uusimman tuotantosuosittelun mukaisesti kaivoksen toiminta loppuu vuonna 2034. Todennetut malmivarat ovat tällä hetkellä 4,4 miljoonaa unssia kultaa. Todennäköistä on, että kaivoksen toiminnan jatkuessa ja mineraalivarantoarvioiden päivittyessä kaivoksen toiminta-aika tulee tästä pidentymään.

Agnico Eagle Finland Oy suunnittelee Kittilän kaivoksen rikastamon syötemäärän ja rikastushiekan varastointikapasiteetin kasvattamista nykyisen toiminnan mukaisesta. Rikastamon syöte-

määrän nosto toteutetaan syksyllä 2014 valmistuneen rikastamon prosessin kapasiteettia kasvattamalla. Rikastettavan malmimäärän nosto kasvattaa rikastusprosessissa syntyviä rikastushiekkamääriä, mistä johtuen hankkeen suunnittelussa tarkastellaan rikastushiekan varastointikapasiteetin nostamista perustamalla uusi rikastushiekka-allas (NP4). Vaihtoehtoisesti tarkastellaan myös NP-hiekan varastoimista Suurikuusikon avolouhokseen. NP4-allas rakennettaisiin nykyisen rikastushiekka-altaan (NP3) pohjoispuolelle nykyisen kaivospiirin ulkopuolelle. Allas tullaan toteuttamaan vaiheittain.

Uuden NP-hiekan varastointiratkaisun rakentaminen aloitettiin kesällä 2019 ja altaan ensimmäinen vaihe otetaan läjityskäyttöön vuoden 2020 lopussa.

Kuva 1-1. Kittilän kaivoksen nykyisten toimintojen, sekä uuden NP4-altaan sijoittuminen (Agnico Eagle 2018). Violetilla viivalla osoitettu voimassa oleva kaivospiirin raja ja violetilla rasterilla kaivosalueen luvitettu laajennusalue.

Tuotannon nostaminen edellyttää myös seuraavia rakentamistoimia:

1. Nostotorni ja kuilu

Kittilän kultakaivoksen rikastamolle syötettävän malmimäärän nostaminen tasolle 2,0 Mt vuodessa on mahdollista, mikäli kaivosyhtiö toteuttaa nostokuilu- ja nostotorni-investoinnin. Investointi tarvitaan malmin ja sivukiven nostamiseksi sekä henkilöliikenteen järjestämiseksi. Nostokuilu tulee ulottumaan 1000 metrin syvyyteen. Nostotorni on suunniteltu rakennettavaksi kallioon louhitavan pystykuilun päälle. Nostotorni sijoittuu nykyiselle kaivosalueelle uuden kaivoskonttorin läheisyyteen.

Kuva 1-2. Suunnitellun nostokuilun ja nostotornin (kuvassa vasemmalla) sijainti uuden kaivoskonttorin läheisyydessä (Pöyry 2016). Nostotornin korkeus on noin 93 metriä.

Kuva 1-3. Nostotorni mallinnettuna. Kuva on otettu idästä lentokoneesta kohti kaivosaluetta (Pöyry).

Kuva 1-4. Nostotorni mallinnettuna (Pöyry).

Nostotornin ja -kuilun yhteyteen nykyiselle kaivosalueelle rakennetaan siilorakennus, johon sijoitetaan malmisiilo ja sivukiviränni purkulaitteineen sekä puhallin-, ja muuntajajtila. Muuntajajtilan yläpuolelle rakennetaan IV-konehuone, joka palvelee muuntajajtiloja ja nostotornin sähkötiloja. Sähkö- ja pölynpoistotilat tulevat nostotornin sisäpuolelle. Kaivosmiesten kulkureitiksi kaivoskonttorilta nostotornille rakennetaan maanalainen kulkutunneli. Kulkutunnelin yhteyteen kaivoskonttorin läheisyyteen tehdään porrastorni kulkutunneliin pääsyä varten. Kulkutunnelin pituus kaivoskonttorilta nostotornille on 71 m. Nostotornissa on 2 kerrosta maanpinnan alapuolella ja 8 laiteasoa maanpinnan yläpuolella (mukaan lukien maantasot). Nostotornin korkeus maanpinnasta on noin 93 m, siilorakennuksen korkeus 41 m ja puhallinrakennuksen 17 m. Nostotorniin sijoittuu

nostolaitteisto, joka koostuu malmikapasta ja sen yläpuolella olevasta henkilöhissikorista. Tornin kahdella ylimmällä tasolla sijaitsee nostolaitteiston moottori ja moottorin jäähdytyslaitteisto.

2. Rikastamon laajennus

Rikastamon syötemäärän nostaminen nykyisestä 1,6 miljoonasta tonnista 2,0 miljoonaan tonniin vuodessa voidaan toteuttaa rikastamon kapasiteettia kasvattamalla. Tämä voidaan toteuttaa olemassa olevaa laitteistoa optimoimalla sekä jo olemassa olevien yksikköoperaatioiden lukumäärää kasvattamalla nykyisellä kaivosalueella. Sulfidivaahdotuksen osalta tämä tarkoittaa kahta uutta vaahdotuskennoa sekä yhtä uutta rikastushiekan sakeutinta. Rikastamon CCD-piirin kolmannen sakeuttimen kapasiteettia on myös kasvatettava. CIL-piiri, joka koostuu nykyisellään yhdestätoista sarjassa olevasta sekoitussäiliöstä, vaatii myös kahden uuden sekoitussäiliön liittämistä piiriin. Malmin murskauksessa käytettävä leukamurskain pitää myös uusia ennen syötemäärän nostamista

3. Pastalaitoksen mahdollinen kapasiteetin nosto

Osa NP-rikastushiekasta sakeutetaan pastalaitoksessa käytettäväksi myöhemmin maanalaisessa kaivoksessa louhostäytämateriaalina. Pastalaitoksen sakeuttimen ylitevesi pumpataan rikastushiekka-altaaseen.

Lisäksi kaivoksen prosessi- ja kuivatusvesien johtamistapana ja yhtenä vesistövaikutusten lievennyskeinona tarkastellaan purkupuutken rakentamista kaivosalueelta Loukisen alajuoksulle.

1.1 Tarkasteltavat vaihtoehdot ja vesienhallintaan liittyvät muutokset

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin seuraavia vaihtoehtoja:

Nollavaihtoehto (VE0)

Kittilän kultakaivoksen toiminta jatkuu nykyisellään ja kaivostoiminta loppuu NP-rikastushiekan varastointikapasiteetin ehtyessä.

Hankevaihtoehto 1 (VE1)

Rikastamolle syötettävän malmin määrä nostetaan tasolle 2 Mt/a. Lisäksi rikastushiekan varastointikapasiteettia kasvatetaan aloittamalla NP-hiekan varastointi uuteen NP4-altaaseen.

Hankevaihtoehto 2 (VE2)

Rikastamolle syötettävän malmin määrä nostetaan tasolle 2 Mt/a. Lisäksi rikastushiekan varastointikapasiteettia kasvatetaan aloittamalla NP-hiekan varastointi uuteen NP4-altaaseen (Kuva 1-1). Vaihtoehtona tarkastellaan myös NP-hiekan varastointia Suurikuusikon avolouhokseen.

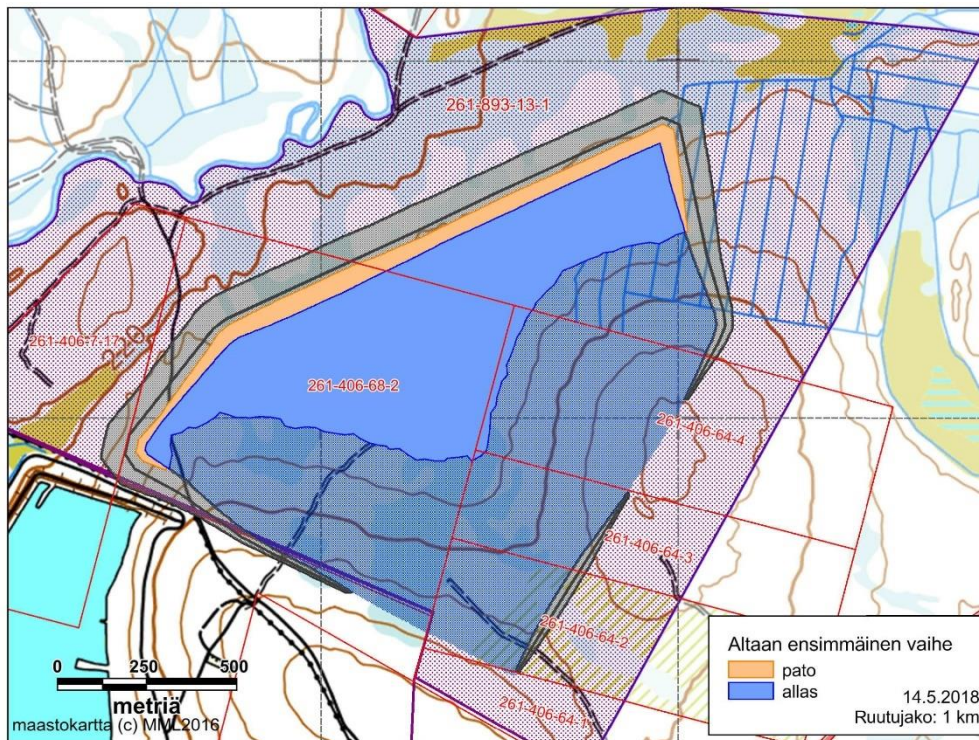
Uusi NP4-rikastushiekka-allas on suunniteltu rakennettavan nykyisen kaivospiirin ulkopuolelle ja sen kokonaispinta-ala on noin 170 hehtaaria, kun huomioidaan aluetta ympäröivät huoltotiet ja rakennettavat vesialtaat. 1. vaiheessa rikastushiekan varastointiin on käytettävissä 66 ha (Kuva 1-5).

Myönnetyn luvan mukaisen NP4-altaan maksimitilavuus on noin 17 Mm³. Yhtiö on korottanut nykyisin käytössä olevan NP3-altaan patoja tasolle +246,5 vuoden 2019 aikana. Korotusrakenteen varastointikapasiteetin arvioidaan ehtyvän vuoden 2020 loppuun mennessä. Yhtiöllä ei ole suunnitelmassa korottaa NP3-allasta tasoa +246,5 ylemmäksi.

Uuden NP4-altaan pohjalta kaivetaan pois pintamaata ja osa moreenista, sekä mahdolliset turvekerrokset. Rikastushiekka-allas toteutetaan patoviranomaisen (KAI-ELY) hyväksymällä tavalla.

Suurikuusikon avolouhos sijaitsee nykyisen kaivospiirin sisällä ja malmin louhinta sieltä on päätynyt vuoden 2012 aikana. Avolouhoksen pinta-ala on suurimmillaan noin 30 hehtaaria. Avolouhoksen kokonaistilavuus maanpinnantasolle on noin 12,5 Mm³ ja 20 metriä maanpinnan alapuolella 10,5 Mm³. Lopullinen tilavuus riippuu louhostäytön sulkemisvaiheen toimenpiteistä. Mikäli sulkeminen toteutetaan peittämällä rikastushiekka vesipinnan alle, lopetetaan NP-hiekan varastointi tasolle -20 metriä maanpinnantasosta.

Kuva 1-5. Uuden NP4-rikastushiekka-altaan ensimmäisen vaiheen vesivarastoaltaan sijoittuminen (Ag-nico Eagle 2018).

Prosessivesien käsittelylaitos

Kittilän kaivoksella otettiin käyttöön uusi vesienkäsittelylaitos joulukuussa 2016. Laitoksella on pystytty pienentämään mm. kaivoksen kokonaissulfaattikuormitusta puoleen aikaisemmasta.

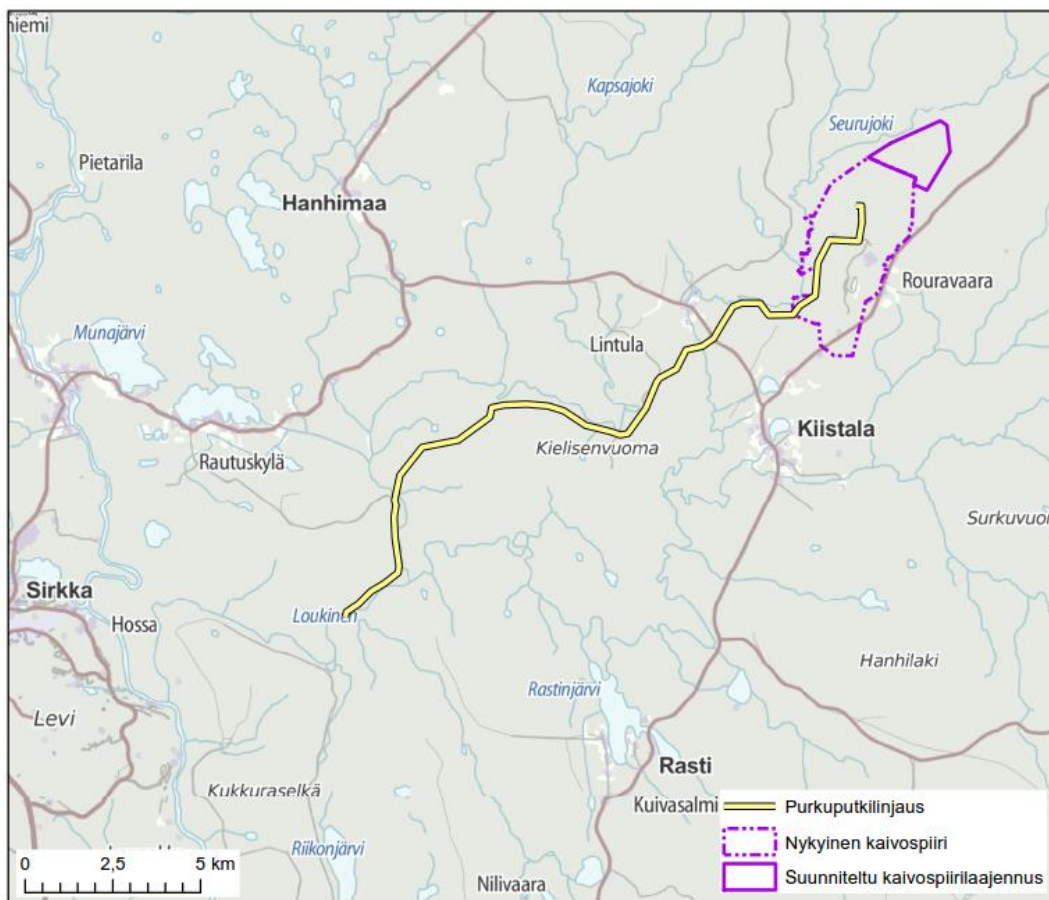
Purkuputki kuivatus- ja prosessivesille

Kaivoksen prosessi- ja kuivatusvesien johtamistapana ja yhtenä vesistövaikutusten lievennyskeinona tarkastellaan purkuputken rakentamista kaivosalueelta Loukisen alajuoksulle. Tällöin sekä prosessi- ja kuivatusvedet johdettaisiin putkessa kaivosalueelta suoraan Loukisen pääuomaan. Vedet johdetaan Loukiseen sen pohjoisrannalta Sotkajoen yhtymäkohdan alapuolelta. Vedet virtaavat putkessa alkupumppauksen jälkeen ilman välipumppaamoja.

Purkuputken kokonaispituus on noin 23,8 km. Ympärivuotisen huoltovarmuuden varmistamiseksi putkilinjaukselle rakennetaan lisäksi työmaa- ja huoltotietä yhteensä noin 13,6 km. Putkikaivannon ja tien kokonaisleveys tulee olemaan 12-15 metriä maastonmuodoista ja maaperästä riippuen. Tästä huoltotien leveys on noin 4-5 metriä. Purkuputken halkaisija on 700 mm.

Purkuputki asennetaan routasyvyyden alapuolelle, mutta osassa linjausta kallio on niin lähellä maanpintaa, että putki tullaan peittämään maa-aineksella ja pengertämään, jotta varmistetaan ettei putki pääse jäätymään talvikuukausina. Vesistöjä ei voitu maaperäselvitysten perusteella alittaa suuntaporaamalla, joten putki tullaan kaivamaan jokiuomien pohjaan ja painottamaan kaivantoon.

Kuva 1-6. Purkuputken sijoittuminen kaivosalueelta Loukisen pääomalle Sotkajoen yhtymäkohdan alueille.

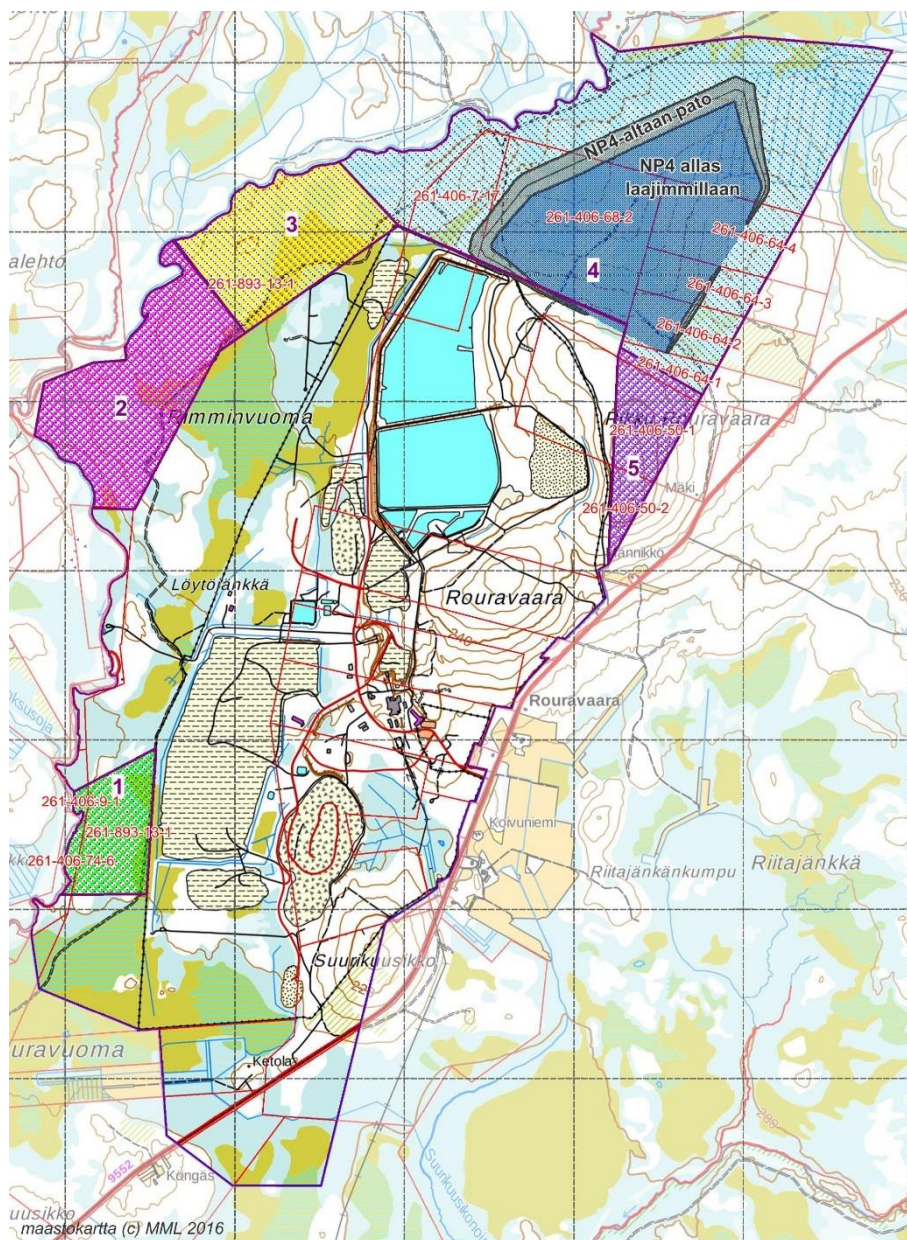
1.2 Kaivoksen laajennus 2018

Kaivosyhtiö hakee lupaa kaivosalueen laajentamiseksi nykyisen kaivospiirin länsi-, itä- ja pohjoispuolelle (Kuva 10). Suunniteltu laajennusalue on jaettu viiteen eri lohkoon (1-5), joiden määrittämiseen vaikuttavat alla mainitut olennaiset seikat:

1. Lohko 1. Rouramukkan ja Vääräkän välinen alue, joka sijaitsee Kittilän sivukiven läjitysalueen länsipuolella välittömässä läheisyydessä. Alueen kokonaispinta-ala on 33,75 hehtaaria. Aluetta haetaan osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (5965), koska sivukivialueen maisemointi- ja jälkihoitotoimet tulevat ulottumaan nykyisen kaivospiirin länsipuolelle. Sivukivialue tullaan luiskaamaan kaltevuuteen 1:2,5 ja alueen korkeus ei peittorakenteen saa ylittää korkotasoa +255 metriä. Sivukivikasa tulee olemaan tuolloin noin 45 metriä korkea (maanpinnantaso +210 m), jolloin peittorakenne ulottuu noin 110 metrin etäisyydelle alueen länsilaidasta. Sivukivialueen länsireuna on noin 50 metrin etäisyydellä nykyisestä kaivospiirin rajasta.
2. Lohko 2. Rimminvuoman länsipuolinen alue. Kaivosalueen laajennusta ja alueen liittämistä osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (5965) haetaan, jotta nykyinen prosessivesien passiivinen käsittelyalue, pintavalutuskenttä 4 (Rimminvuoma) saadaan liitettyä kokonaisuudessa osaksi Kittilän kaivoksen kaivosaluetta. Alue antaa lisäpinta-alaa kaivostoimintojen (mm. pintamaiden läjitys) mahdolliselle laajentamiselle länsisuunnassa.
3. Lohko 3. Kittilän kaivosalueella louhitaan tulevaisuudessa malmia kolmessa eri kaivoksessa (Suurikuusikko, Roura ja Rimpi). Rimpi-kaivoksella maanalainen louhinta aloitetaan vuonna 2019. Kittilän kaivoksen malmit sijaitsevat pääosin pohjois-eteläsuuntaisessa ruhjevöhykkeessä ja niiden tällä hetkellä tunnetut jatkeet ulottuvat nykyisen kaivospiirin rajan pohjoispuolelle yli kilometrin syvyydessä. Louhinta ja malminetsintä maan alla ulot-

tuu nykyisellään nykyisen kaivospiirin rajan tuntumaan, joten lohkon 3 aluetta haetaan osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (5965), jotta louhinta ja maanalainen malminetsintä voi edetä suunnitelmien mukaisesti myös tulevaisuudessa.

4. Lohko 4. Kaivosalueen laajennusta ja alueen liittämistä osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (5965) haetaan, jotta kaivosalueelle saadaan lisää NP-rikastushiekan varastointikapasiteettia ja toimintaa Kittilän kaivoksella voidaan jatkaa myös vuodesta 2020 eteenpäin, kun NP3-altaan varastointikapasiteetti ehtyy.
5. Lohko 5. Pikku Rouravaaran alue. Agnico Eagle Finland Oy:lla on voimassa oleva valtausalue (9046/1) kyseisellä alueella. Yhtiö on kartoittanut alueen kallioperää ja todennut alueen soveltuvan hyvin mahdolliseen tarvekiven louhintaan. Tästä syystä aluetta haetaan osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (5965).

Kuva 1-7. Kittilän kaivoksen suunniteilla olevien laajennusalueiden sijoittuminen. (Agnico Eagle 2017). Violeilla viivalla osoitettu suunniteltu laajennettu kaivospiirin raja.

1.3 Kaivoksen laajennus ja päivittyneet suunnitelmat 2019

Seuraavassa on kuvattu laajennusalueiden lohkojen 4 ja 5 päivittynyt tilanne sekä suunnitelma uusista vesivarastoaltaista.

Lohko 4 (kuva 1-9). Tukes on antanut kaivosluvan lohkoa 4 koskien 15.10.2018 (KL 2017:0003). Päätös sai lainvoiman 26.11.2018. Ensimmäisen rakennusvaiheen kaivostoimituskokous järjestettiin 28.2.2019 ja ensimmäinen vaihe on saanut lainvoiman. PSAVI on myöntänyt kaivosyhtiölle ympäristöluvan NP4-altaan rakentamiseksi ja oikeuden aloittaa työt muutoksenhausta huolimatta 17.4.2019. Päätöksen muutoksenhaku on parhaillaan meneillään Vaasan hallinto-oikeudessa. NP4-altaan ensimmäisen vaiheen rakentaminen on käynnistetty kesällä 2019. Tarkoituksena on ottaa altaan ensimmäinen vaihe läjityskäyttöön loppuvuodesta 2020.

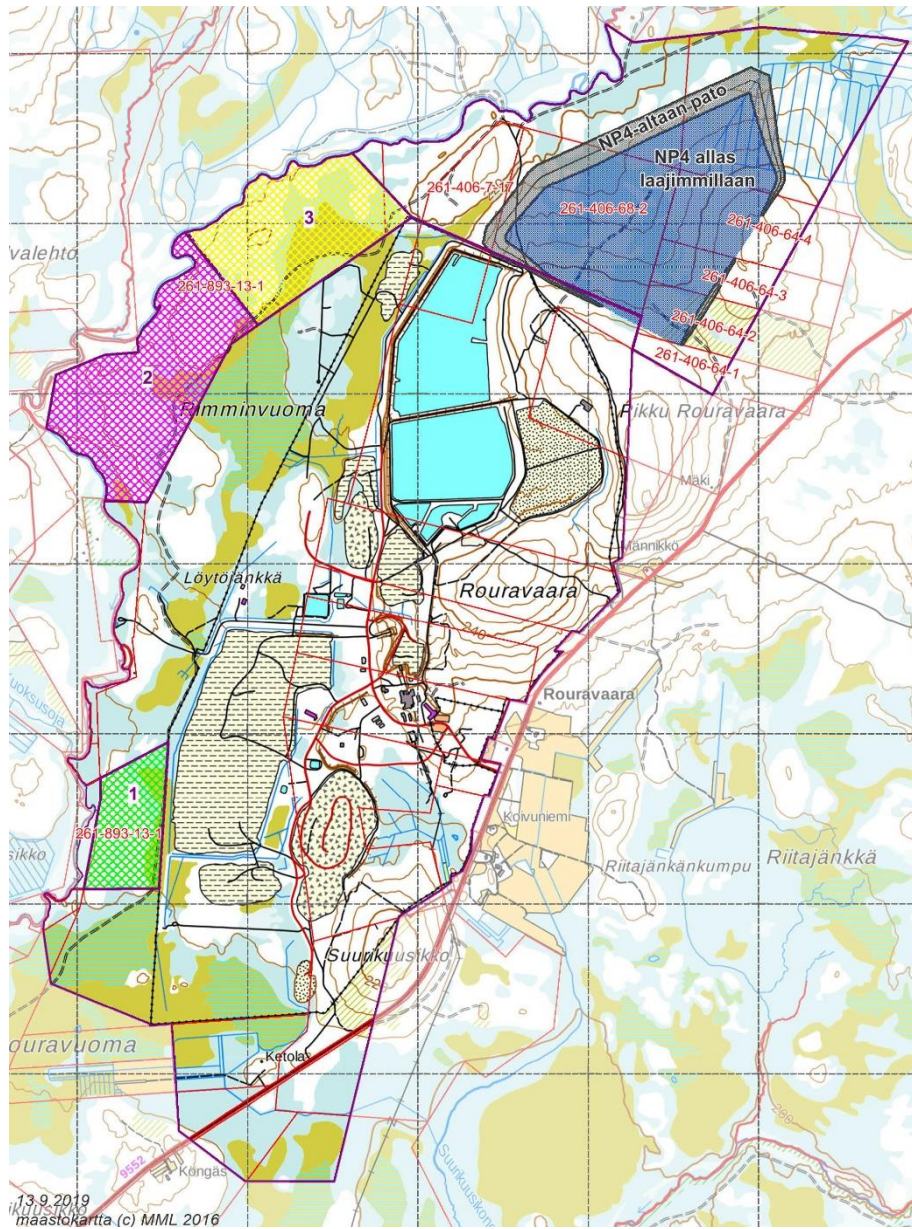
Altaan neljän itäisen yksityisessä omistuksessa olevan maa-alueen osalta on saatu kaivosalue-lunastuslupapäätös Työ- ja elinkeinoministeriöltä (TEM/1675/05.03.03/2018) 7.3.2019 ja päätös on saanut lainvoiman 12.4.2019. Samassa yhteydessä kaivosyhtiölle on myönnetty lunastuslain mukainen ennakkohaltuunottolupa mainituille alueille. Kyseisten alueiden kaivostoimituskokous järjestetään 29.10.2019.

Läntiset vesivarastoaltaat (kuva 1-10). PSAVI on myöntänyt kaivosyhtiölle ympäristöluvan lohkon 2 itäpuolelle uusille vesivarastoaltille 27.6.2019 (lupa n:o 102/2019) ja päätös on saanut lainvoiman 29.7.2019.

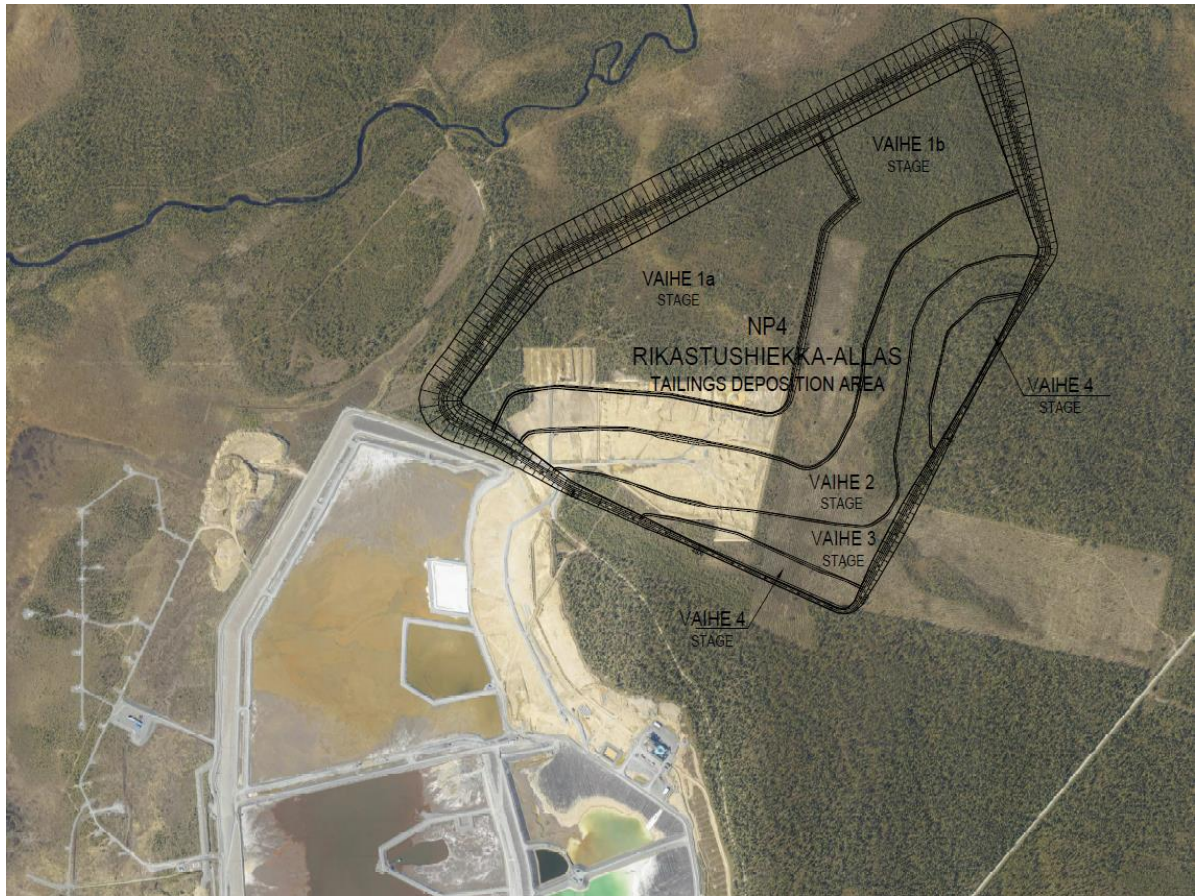
Lohko 5. Pikku Rouravaaran tarvekiven louhinnan suunnittelusta on luovuttu, koska tarvekiven louhintaa ei ole tarpeen tehdä. Tarvittava kivimateriaali allasrakentamiseen saadaan sivukiven läjitysalueelta ja maanalta. Luontoselvityksessä on raportoitu tästä huolimatta myös havainnot lohkon 5 osalta.

Tuotannon nostoa ja purkupuutkea käsittelevä lupa-asia on vielä vireillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa. Putkilinjan loppupäässä on toteutettu lähdeinventointi kesällä 2019 linjauksen alle jäävän lähteen luonnontilan tarkistamiseksi.

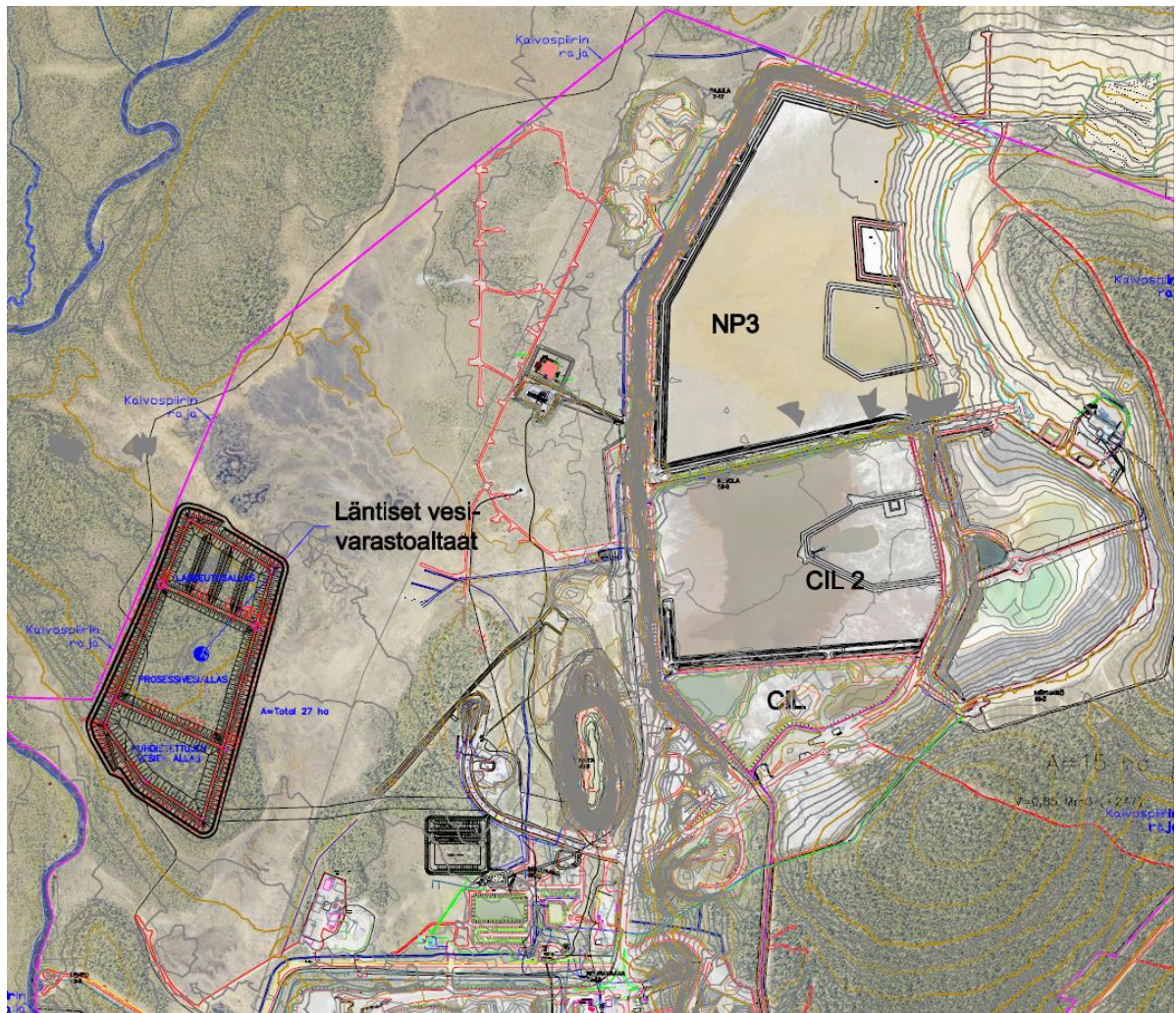

Kuva 1-8. Kittilän kaivoksen suunnitteilla olevien laajennusalueiden 1-3 sijoittuminen. (Agnico Eagle 2019). Violetilla viivalla osoitettu suunniteltu laajennettu kaivospiirin raja.

Kuva 1-9. Ote NP4-altaiden suunnitelmapiirustuksesta (Pöyry Finland Oy 2018).

Kuva 1-10. Ote suunniteltujen uusien läntisten vesivarastoaltaiden suunnitelmapiirustuksesta (Geobotnia 2018).

2. ARVIOINNIN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Vaikutusalue

Hankkeen välittömien vaikutusten alue rajoittuu rakennettaville alueille ja niiden välittömään läheisyyteen. NP4-altaan ja suunniteltujen laajennusalueiden osalta laajimman maankäytöllisen vaikutusalueen määrittelee melun ja pölyn leviämisa-alue. Nostotorni voi erityisen suotuisissa olo- suhteissa näkyä paljaiden tunturien, Levin ja Kumputunturin laelle.

Kuivatus- ja prosessivesien purkuputken vaikutusalue ulottuu muutaman kymmenen metrin etäisyydelle putken ja sen edellyttämän huoltotien linjasta. Purkuputken rakentamisen ja vesienjohtamisen myötä kaivoksen vesistövaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti Loukisen alajuoksulle nykyisen Seurujoen sijaan.

Hankkeen laajemmat vaikutukset muodostuvat kaivoksen yhdyskuntataloudellisista vaikutuksista.

2.2 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät

Kittilän kaivoksen ja sen ympäristön maankäytön nykytilan kuvaus on laadittu erilaisten paikkatieto- ja kartta-aineistojen, eri suunnittelutasojen kaava-aineistojen ja muiden maankäytön suunnitelmien perusteella. Nykytilan kuvauksessa lähtöaineistona on käytetty vaikutusalueella voimassa olevia maakuntakaavoja, sekä osayleiskaavoja. Maakuntakaavoitusta koskevat tiedot on koottu Lapin liiton julkaisemista kaava-asiakirjoista. Kittilän kunnan kaavoitusta koskevat tiedot on saatu kunnan laatimista asiakirjoista.

Vaikutusten arvioinnissa hankesuunnitelmaa ja sen mukaisia vaikutuksia on verrattu kaivosalueen ja sen ympäristön nykyiseen maankäyttöön ja maankäytön suunnittelutilanteeseen. Vaikutusten arviointi on toteutettu ns. maksimiperiaatteella ja erityistä huomiota arvioissa on kiinnitetty nykyisen kaivospiirin ulkopuolelle sijoittuvien NP4-altaan ja laajennuslohkojen, sekä kuivatus- ja prosessivesien purkuputken rakentamisen ja toiminnan vaikutuksiin.

Vaikutusten arviointi perustuu hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin (Pöyry 2016) aikana tuotettuun aineistoon sekä vuonna 2018 laadittiin täydennettyyn luontoselvitykseen (Ramboll 2018). Näkökulmana on ollut arvioida kuinka paljon hankkeen toteutuminen muuttaisi alueen nykyistä luonnetta ja rajoittaisi tai mahdollistaisi eri toimintoja. Erityistä huomiota on kiinnitetty kaivosalueen ja purkuputken läheisyydessä sijaitseviin häiriintymiselle alttiisiin kohteisiin (asutus, loma-asutus, virkistys).

Vaikutuksia alueen suunniteltuun maankäyttöön on tarkasteltu seuraavien tekijöiden osalta: onko hankkeen mukaista rakentamista ja vaikutuksia käsitelty alueella voimassa olevissa kaavoissa tai onko voimassa olevissa kaavoissa osoitettu hankkeen toteuttamiskelpoisuuteen olennaisesti vaikuttavaa maankäyttöä.

Tärkeimmät arvioinnissa käytetyt lähtöaineistot ovat:

- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Tunturi-Lapin maakuntakaava ja aineistot
- Levin ympäristön osayleiskaava ja aineistot
- Hanhimaa-Lintulan osayleiskaava ja aineistot
- Ympäristövaikutusten arvioinnin aikana tuotetut meluun, ilmaan, pintaveteen ja kalastoon, liikenteeseen, luonnonsuojeluun, maisemaan ja poronhoitoon liittyvät vaikutusten arvioinnit
- Kittilän kaivoksen täydentävät luontoselvitykset (Ramboll 2018)
- Lähdeinventointi 2019 (Envineer 2019)
- Purkuputkilinjauksen viitasammakkoselvitys (Pöyry Finland 2017)

2.3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VAT) 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Päätös astui voimaan 1.4.2018. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelu-järjestelmää. VAT ovat valtioneuvoston ohjausväline, jonka avulla linjataan maankäytön kannalta merkittäviä kysymyksiä koko maan tasolla. Maankäyttö- ja rakennuslain 24 §:n mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä valtion viranomaisten toiminnassa, maakuntien suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (valtioneuvoston vuonna 2008 tarkistettut) ovat ohjanneet alueella voimassa olevan Tunturi-Lapin maakuntakaavan laatimista. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden 2017 tavoitekokonaisuuksista oleellisia Kittilän kaivoshankkeeseen liittyen ovat:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

3. VAIKUTUKSET SUUNNITELTUUN MAANKÄYTTÖÖN

3.1 Lappi-sopimus 2018-2021

Lapin liiton valtuuston 27.11.2017 hyväksymä Lappi-sopimus 2018–2021 on korvannut Lappi-sopimuksen 2014-2017.

Lappi-sopimus on Lapin maakuntaohjelma vuosille 2018–2021. Se on kehittämisstrategia, joka esittää alueen toimijoiden yhdessä muodostaman kokonaiskuvan seuraavan neljän vuoden strategisesta kehittämisestä sekä rahoituksen suuntaamisesta. Lappi-sopimuksen tulevaisuuskuvan mukaan Vuonna 2040 Lapin vahvuuksia ovat arktinen osaaminen, korkean jalostusasteen teollisuus, luonnonvarojen kestävä käyttö ja ympärivuotinen matkailu.

Maakunnallisen strategiatyön tavoitteena on muun muassa, että vuoteen 2021 mennessä Lapin talous kasvaa muuta maata nopeammin. Metsä- sekä kaivannaisteollisuus tuottavat Suomen viennistä lähes kymmenen prosenttia.

3.2 Kansallinen mineraalistrategia

EU:ssa pyritään yhtenäiseen mineraalipolitiikkaan, mutta EU:n toimenpiteiden ohella tarvitaan myös kansallisia toimenpiteitä mineraalihuollon varmistamiseksi ja alan kehittämiseksi. Suomen mineraalistrategia on laadittu ilmasto- ja energiapoliittisen ministeriryhmän toimeksiannosta. Mineraaliala käsittää malmi- ja teollisuusmineraaleja tuottavan kaivosteollisuuden lisäksi kiviaineksiä ja luonnonkiviä jalostavan muun kaivannaisteollisuuden, joiden lisäksi mineraalialaan laskeetaan kuuluvaksi myös ne yritykset, jotka tuottavat toiminnassa tarvittavia koneita, laitteita, teknologiaa ja palveluja.

”Strategiatyön tavoitteeksi asetettiin mineraalialan lähivuosikymmenien kansainvälisten ja kotimaisten kehitystrendien ennakoiminen, sekä tämän pohjalta sellaisten toimenpide-ehdotusten tekeminen, jotka tukevat kestävästä mineraalipolitiikan muotoutumista ja alan kehittämistä yhteiskunnan ja elinkeinoelämän kannalta järkevällä tavalla.”

Mineraalistrategian tavoitteita ovat:

- kotimaisen kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen,
- ratkaisuja globaaleihin mineraaliketjun haasteisiin ja
- ympäristöhaittojen vähentäminen.

Strategian tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu 12 toimenpide-ehdotusta, jotka kattavat seuraavat neljä aihealuetta:

- mineraalipolitiikan vahvistaminen,
- raaka-aineiden saatavuuden turvaaminen,
- kaivannaistoiminnan ympäristövaikutusten vähentäminen ja tuottavuuden lisääminen sekä
- T&K-toiminnan ja osaaminen vahvistaminen.

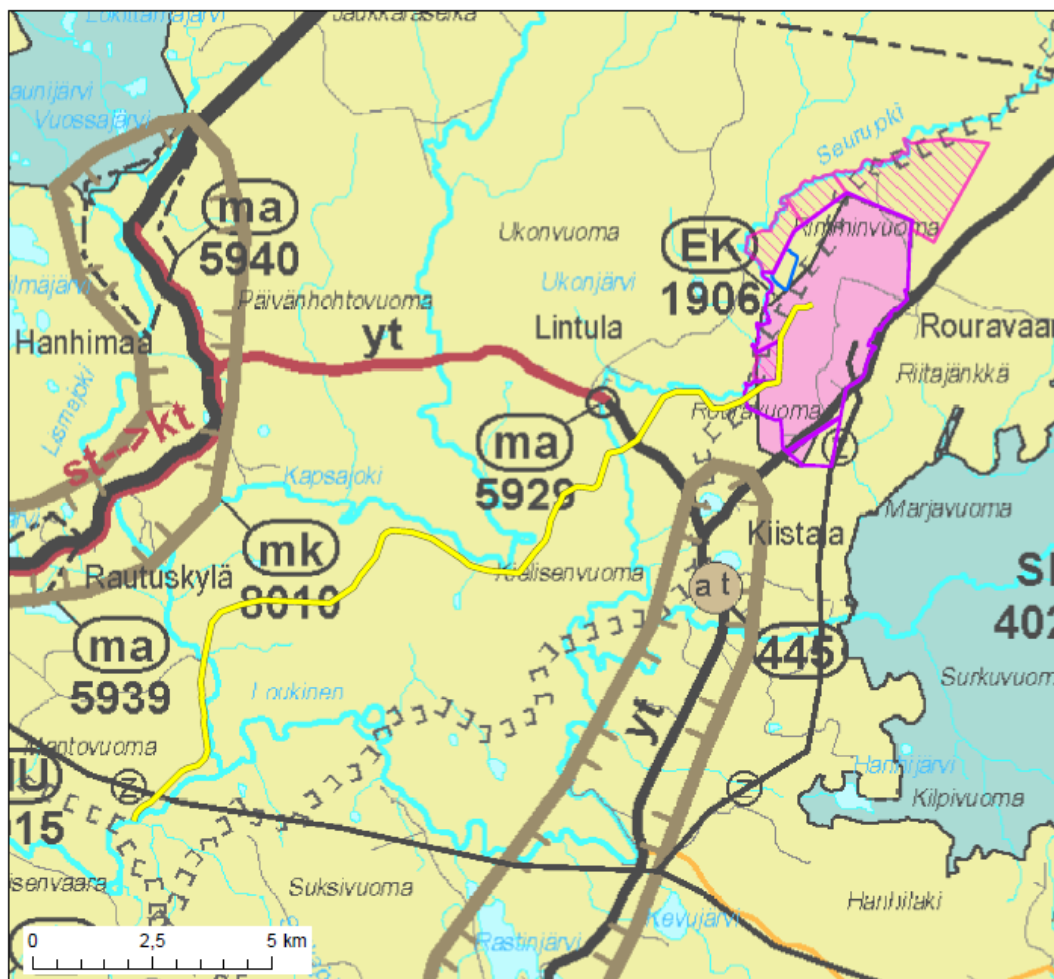
Kittilän kaivoksen laajennus tukee kansallisen mineraalistrategian tavoitteita.

3.3 Tunturi-Lapin maakuntakaava

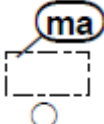

Laajennusalueiden ja purkuputkilinjauksen alueella on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava. Kaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 23.6.2010 ja se on saanut lainvoiman 16.5.2012.

Laajennusalueet ja suunnitellut läntiset vesivarastoaltaat sijoittuvat maa- ja metsätalousalueelle (M) ja erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetun alueen rajan pohjoispuolelle. Laajennusalueet ja läntiset vesivarastoaltaat rajoittuvat osin kaivosalueeseen (EK 1906). Laajennusalueen lohko 1 sijoittuu samaiselle kaivosalueelle. Purkuputkilinjaus sijoittuu pohjoisosastaan samaiselle kaivosalueelle ja muutoin maa- ja metsätalousalueelle. Purkuputkilinjaus risteää moottorikelkkailureitin, kantatien (kt) ja sähkölinjan (Z) kanssa. Linjaus sijoittuu noin kilometrin etäisyydelle kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeästä kohteesta (ma 5929) ja runsaan kilometrin etäisyydelle maaseudun kehittämisen kohdealueesta (mk 8016).

Kuva 3-1. Ote Tunturi-Lapin maakuntakaavasta. Otteeseen on lisätty nykyinen kaivospiiri violetilla viivalla, suunniteltu kaivospiirilaaennus violetilla vinorasterilla, suunnitellut läntiset vesivarastoaltaat sinisellä ja suunniteltu purkuputkilinjaus keltaisella viivalla.

Taulukko 1. Laajennusalueelle, vesivarastoaltaiden alueelle, purkupuikilinjauksen alueelle ja niiden läheisyyteen sijoittuvat Tunturi-Lapin maakuntakaavan kaavamerkinnät ja määräykset.

Kaavamerkintä	Merkinnän selitys ja kuvaus	Kaavamääräys
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasialliseen käyttötarkoitukseen sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.	
	Kaivosalue (alue 1906) Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla on kaivostoimintaa tai joilla on todettu, arvioitu tai inventoitu sellaisia malmi- ja mineraaliesiintymiä, että kaivostoiminta on todennäköistä. Alueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alueet sisältävät myös kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset rikastuslaitokset, läjitys- ja rikastushiekka-alueet sekä liikenneväylät ja alueet.	Maakuntakaavan määräys ei koske aluetta 1906 – Kittilän kaivos.
	Erityisesti poronhoitoa tarkoitetun alueen raja	Rajan pohjoispuolisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitolain 2.2 §:n mukaan)
	Moottorikelkkailureitti	
	Sähkölinja	
	Kantatie	
	Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue/kohde	Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.
	Maaseudun kehittämisen kohdealue Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.	Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä.
	Luonnonsuojelualue / -kohde Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita	

Koko maakuntakaava-aluetta koskevat määräykset:

Suunnittelumääräykset:

Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.

Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun.

Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten tunturialueilla, jokien ja järvien rannoilla sekä pääteiden, matkailukeskusten, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä metsänkäsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.

Ranta-alueilla taajamatoimintojen alueiden (A) ja keskuskylien (at) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta.

Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.

Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. Tulvariskialueet tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa.

Malminetsintä ja siihen liittyvät toimenpiteet alueella on turvattava, kuitenkin huomioon ottaen alueen erityispiirteet.

Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

Suojelu- (S), luonnonsuojelu- (SL) ja erämaa-alueiden (Se) hoito- ja käyttösuunnitelmista on pyydettävä lausunto alueen kunnilta, Lapin liitolta, aluehallintoviranomaisilta, Saamelaiskäräjiltä saamelaisten kotiseutualueella, Paliskuntain yhdistykseltä, alueen paliskunnilta sekä muilta yhteisöiltä, joiden toimialaan suunnitelma liittyy.

Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemenkärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.

Hyville, yhtenäisille tai maisemallisesti tärkeille pelloille ei tule suunnitella sijoitettavaksi muuta kuin maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista, ellei niitä ole yksityiskohtaisemmassa kaavassa rakentamiseen sopivaksi osoitettu.

Rakentamisrajoitus:

Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- tai suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla (V, LL, EN, EJ, S, SL, SM, SR, rs, vt, kt, st, yt, tv, sähkölinja). Rajoitus laajennetaan koskemaan ampuma- ja harjoitusaluetta (EAH), kaivosalueita (EK), suojavyöhykkeitä (sv) sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita.

Suojelumääräykset:

Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäänös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen ka-

joaminen kielletty. Lupaa haetaan ympäristökeskukselta, jonka on kuultava asiassa Museovirastoa.

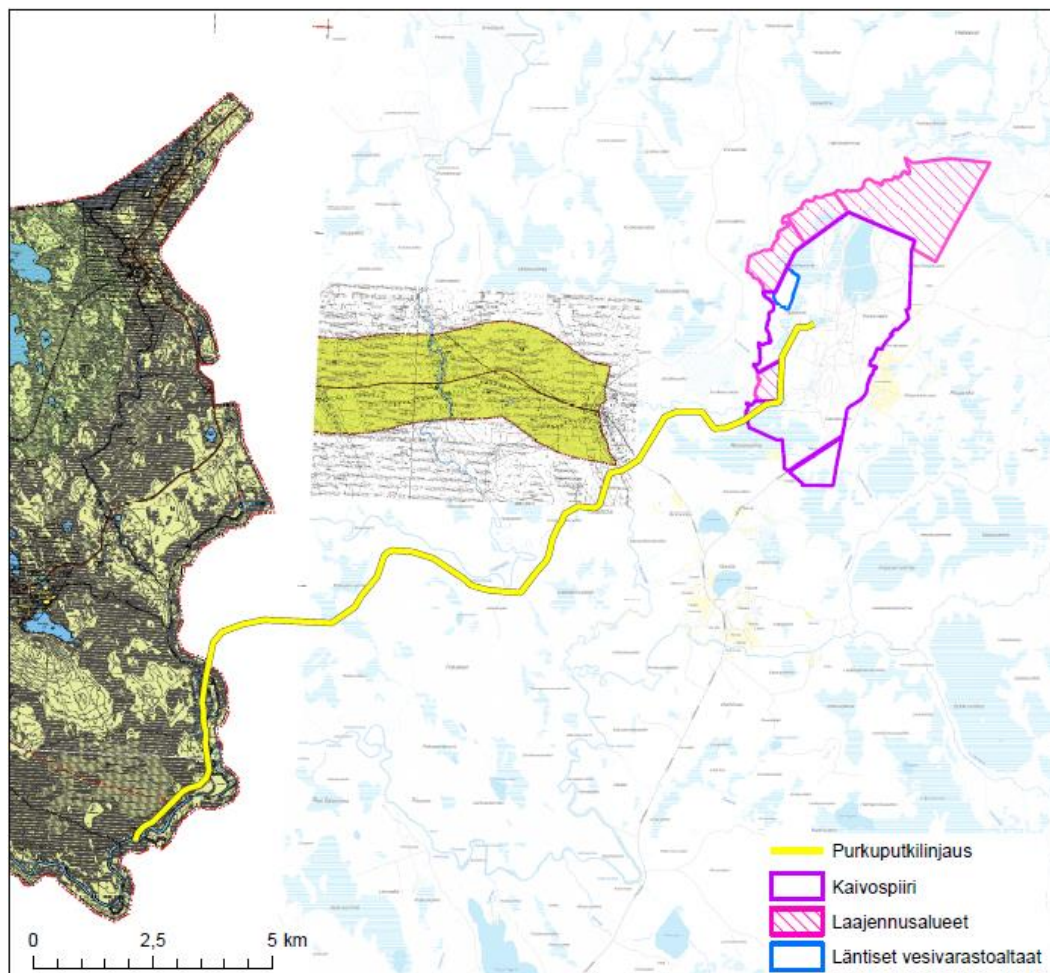
Suunniteltaessa suojelualueen tai suojeluohjelmaan kuuluvan alueen käyttöä on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tarveharkinta ja tarvittaessa vaikutusten arviointi on tehtävä luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n mukaisesti.

Kittilän kaivoksen laajennus on arvioitu vähäiseksi poikkeamaksi maakuntakaavasta, joka voidaan toteuttaa ilman maakuntakaavan muutosta (Lapin liiton lausunto YVA-selostuksesta). Vuoden 2018 laajennukset eivät olleet mukana ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Rikastushiekka-altaista aiheutuva kaivosalueen laajennus voidaan katsoa olevan edelleen vain vähäinen poikkeama maakuntakaavasta.

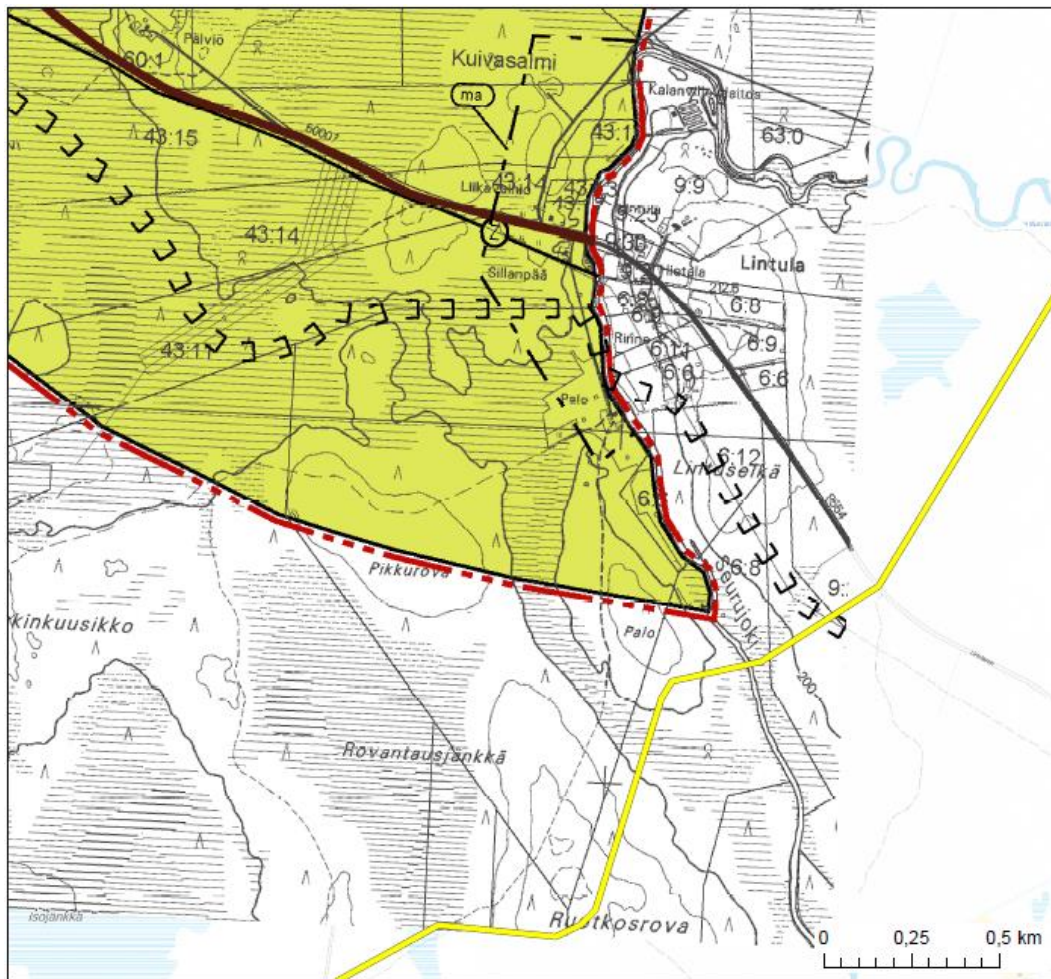
3.4 Hanhimaa-Lintulan osayleiskaava

Laajennusalueella tai vesivarastoaltaiden alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa. Laajennusaluetta lähin osayleiskaava Hanhimaa-Lintulan osayleiskaava sijaitsee lohkoista 1 noin kolmen kilometrin etäisyydellä lännessä. Kittilän kunnanvaltuusto on hyväksynyt Hanhimaa-Lintulan osayleiskaavan 17.12.2007 ja kaava on tullut voimaan 23.1.2008. Purkupuutkilinjaus sijoittuu lähimmillään noin 150 metrin etäisyydelle kyseisen osayleiskaavan kaakkoiskulmasta.

Lähimmäksi purkupuutkilinjausta sijoittuvat osayleiskaavan alueet on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi (ma). Osayleiskaavan kaakkoispuolella purkupuutkilinjaus risteää moottorikelkkailureitin kanssa.

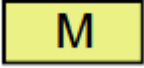
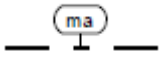

Kuva 3-2. Hanhimaa-Lintulan ja Levin ympäristön osayleiskaavojen sijoittuminen suhteessa purkupuutkilinjaukseen.

Kuva 3-3. Ote Hanhima-Lintulan osayleiskaavasta. Suunniteltu purkupuikilinjaus on lisätty otteeseen keltaisella viivalla.

Taulukko 2. Purkupuikilinjauksen läheisyyteen sijoittuvat Hanhima-Lintulan osayleiskaavan kaavamerkinnät ja määräykset.

Kaavamerkintä	Merkinnän selitys ja kuvaus	Kaavamääräys
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue	
	Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö	Alueella tapahtuvassa rakentamisessa ja ympäristönhoidossa on otettava huomioon kulttuuriarvojen säilyminen. Kulttuurimaisemaan tai rakennettuun kulttuuriympäristöön merkittävästi vaikuttavista hankkeista on kuultava museoviranomaisia.
	Moottorikelkkailureitti	

Purkupuikella ei ole vaikutusta alueiden käyttöön Hanhima-Lintulan osayleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

3.5 Levin ympäristön osayleiskaava

Purkuputkilinjaus sijoittuu lounaisosastaan Levin ympäristön osayleiskaavan osa-alueen 2 alueelle. Kittilän kunnanvaltuusto on hyväksynyt Levin ympäristön osa-alueita 1 ja 2 koskevat osayleiskaavat 25.2.2008. Kyseiset osayleiskaavat ovat saaneet lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 5.10.2011. Osayleiskaavat on kuulutettu voimaan 17.10.2011.

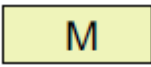

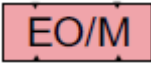

Purkuputkilinjaus sijoittuu osayleiskaavan alueella maa- ja metsätalousalueelle (M), tärkeälle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle (pv) (ympäristöhallinnon luokituksen mukaan luokan III Muulle pohjavesialueelle) ja tulvasuojelualtaaseen liittyvälle selvitysalueelle (Tu) sekä risteää voimansiirtolinjan (Z) kanssa. Purkuputkilinjaus sivuaa maa-ainesten ottoaluetta, jonka pääkäyttömuotona on maa- ja metsätalous otton päätyttyä (EO/M) ja sijoittuu uimarannan läheisyyteen.

Kuva 3-4. Ote Levin ympäristön osayleiskaavasta. Suunniteltu purkuputkilinjaus on lisätty otteeseen keltaisella viivalla.

Taulukko 3. Purkuputkilinjauksen alueelle ja läheisyyteen sijoittuvat Levin ympäristön osayleiskaavan osa-alueen 2 kaavamerkinnot ja määräykset.

Kaavamerkintä	Merkinnän selitys ja kuvaus	Kaavamääräys
	Maa- ja metsätalousalue	
	Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue	Alueella tapahtuvaa rakentamista ja muuta maakäyttöä rajoittavat vesilain 1 luvun 18§ pohjaveden muuttamiskielto ja ympäristösuojelulain 1. luvun 8§ pohjaveden pilaamiskielto. Alueella on pohjavesien kannalta haitallisten jätteiden varastointi kielletty. Jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Rakentaminen, ojitukset ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.
	Tulvasuojelultaaseen liittyvä selvitysalue	
	Voimansiirtolinja	
	Maa-ainesten ottoalue, jonka pääkäyttömuotona on maa- ja metsätalous oton päätyttyä.	
	Uimaranta	

Purkuputken rakentaminen ei vaikeuta alueiden käyttöä Levin ympäristön osayleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Jos putki rakennetaan pohjavesialueiden kautta, asettaa se erityisiä vaatimuksia putkilinjan rakentamiselle.

3.6 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Hanke toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita seuraavasti:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen	
Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.	Hankkeen laajentuminen tukeutuu vahvasti nykyisiin rakenteisiin ja toimintoihin ja hanke jatkaa kaivoksen toimintaa. Hanke ei edellytä uuden tieverkon rakentamista vaan siinä hyödynnetään olemassa olevaa verkostoa. Ympäristölupamenettelyn kautta pyritään turvaamaan, että hanke toteutuu ympäristön kannalta kestävällä tavalla.
Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	
Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin se-	Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä on arvioitu vaikutukset vesistöihin ja tehty suun-

kä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.	nitelmat vesien käsittelystä ja johtamisesta pois alueelta. Kuivatus- ja prosessivesien purkuputken myötä vaikutukset pintavesiin jäävät vähäisiksi.
Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.	Hanke on pyritty suunnittelemaan niin, että melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja ei aiheutuisi. Etäisyydet lähimpiin vaikutuksille herkkiin kohteisiin ovat riittävän pitkiä.
Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.	Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen vaikutuksille on jätetty riittävät suojaetäisyydet/suojavyöhykkeet. Asumiseen on tarvittava suojaetäisyys. Alueella on jo melua ja tärinää aiheuttavaa toimintaa ja jollaiseen toimintaan alueen on katsottu soveltuvan.
Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.	Kaivokselle ei tule suuronnettomuusvaaraa aiheuttavia laitoksia tai ratapihaa.
Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat	
Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.	Hanke ei pirsto kulttuuriympäristöjä ja luonnonperintöjä tai vaikuta haitallisesti niiden ominaispiirteisiin ja arvoihin.
Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.	Hankeen alueelle ei sijoitu tunnettuja ekologia yhteyksiä, eikä hanke aiheuta eläinten liikkumiselle merkittäviä esteitä seudulla. Hankkeen alueelle ei sijoitu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita laajoja yhtenäisiä alueita.
Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.	Hanke ei estä virkistyskäytön jatkumista seudulla. Hankkeen laajentaminen aiheuttaa moottorikelkkailureitin uudelleen linjaamistarpeen. Hanke ei sijoitu viheralueverkoston kannalta keskeiselle alueelle eikä se siten aiheuta viheralueverkostoon kohdistuvia vaikutuksia.
Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.	Hankkeen suunnittelussa otetaan huomioon luonnonvarojen hyödyntämismahdollisuudet sijoittamalla toiminnot nykyisten toimintojen välittömään yhteyteen. Toimintojen keskittyminen yhdelle alueelle vähentää haitallisia vaikutuksia muilla alueilla. Poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset ja toimintojen yhteensovittaminen hankkeen suunnittelun, rakentamisen ja toiminnan aikana eri toimijoiden välillä toteutetaan ensisijaisesti vuorovaikutuksen avulla ja neuvotteluin, sekä niissä esiin tulleiden keinojen avulla. Myös vaikutusten seurantaan panostetaan. Hankkeen maankäytölliset vaikutukset eivät merkittävästi heikennä tilannetta poronhoidon osalta nykytilanteeseen verrattuna.

3.7 Suhde Lappi-sopimukseen

Hanke tukee Kittilän ja Lapin alueen talouskasvua ja työllisyyttä. Hanke jatkaa kaivoksen toiminta-aikaa ja turvaa työpaikkoja alueelle myös tulevaisuudessa. Kaivostoiminnan jatkuminen lisää ja kehittää arktista toimintaa ja arktista kilpailukykyä.

3.8 Vaikutukset kaavoitukseen

Laajennusalueiden toteuttaminen poikkeaa maakuntakaavasta. Hanke laajentaa kaivosaluetta maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Laajennuksen vaikutus maa- ja metsätalouteen on kuitenkin vähäinen. Laajennusalueet 2, 3 ja 4 sijoittuvat moottorikelkkailureitille. Etenkin vesivarastoaltaiden rakentaminen johtaa siihen, että moottorikelkkareittiä on siirrettävä.

Hanke ei estä maakuntakaavan toteuttamista. Laajennusalueiden toteuttaminen ei vaikeuta alueiden käyttöä maakuntakaavan mukaiseen tarkoitukseen.

Tuotannon nostaminen edellyttää uudisrakennuksia ja nykyisten rakennusten laajennuksia kaivosalueella. Kaivosalueella ei ole asemakaavaa. Rakennuslupien tulee perustua laadittavaan asemakaavaan tai suunnittelutarveratkaisuun.

Laajennusalueet ja suunnitellut vesivarastoaltaat sijoittuvat voimassa olevien yleiskaavojen ulkopuolelle, eikä niillä ole vaikutuksia Hanhima-Lintulan ja Levin ympäristön osayleiskaavassa osoitettuihin merkintöihin etäisyydestä johtuen.

Vesistövaikutusten lieventämistoimena toteutettava purkuputki sijoittuu pääosin maakuntakaavan maa- ja metsätalousalueelle. Vaikutus maa- ja metsätalouteen on hyvin paikallinen ja vähäinen. Linjauksen sijoittuminen ei ole ristiriidassa maakuntakaavassa reitille osoitettujen kantatien, moottorikelkkailureitin ja sähkölinjan merkintöjen kanssa.

Purkuputken linjaus sijoittuu pääosin yleiskaavoittamattomalle alueelle. Etäisyydestä johtuen linjauksella ei ole vaikutuksia Hanhima-Lintulan osayleiskaavassa varattuihin toimintoihin. Osayleiskaavassa osoitettu moottorikelkkailureitti jatkuu kaava-alueen itäpuolella. Laajennusalueet 2, 3, ja 4 sijoittuvat moottorikelkkareitin läheisyyteen. Kelkkareittiä ei ole kuitenkaan tarvetta siirtää nykyisestä.

Purkuputki sijoittuu lounaisosastaan Levin osayleiskaavaan merkitylle tulvasuojelualtaan selvitysalueelle ja pohjavesialueelle. Purkuputki ei vaikuta alueiden käyttöön Levin ympäristön osayleiskaavassa varattuun tarkoitukseen, kun sen rakentamisessa otetaan huomioon pohjavesialueet ja mahdollinen tulvasuojelu.

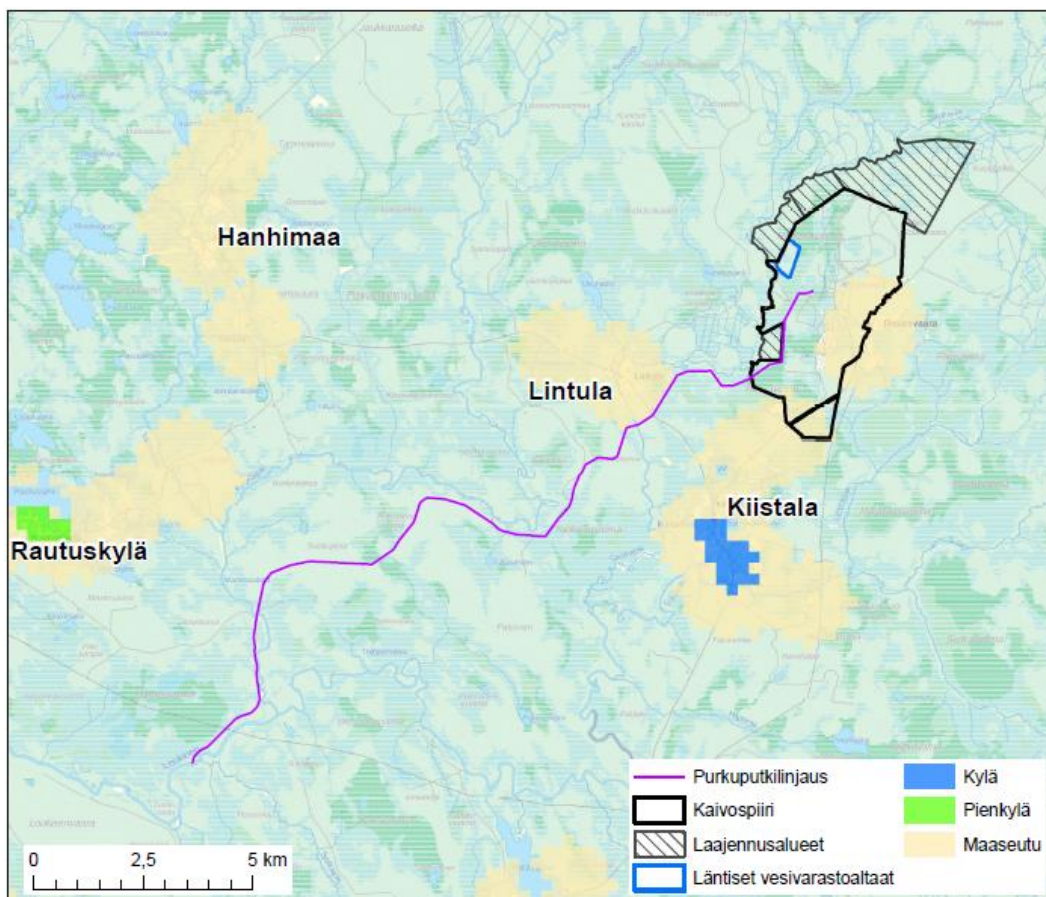
4. VAIKUTUKSET NYKYISEEN MAANKÄYTTÖÖN

4.1 Alue- ja yhdyskuntarakenne

Kittilän kultakaivos sijaitsee Pohjois-Suomessa Kittilän kunnan itäosassa. Laajennusalueet sekä läntiset vesivarastoaltaat sijoittuvat asumattomalle alueelle kauas taajamista ja kylistä. Matkaa lähimmästä suunnitellun laajennusalueen lohkosta kaivoksen länsi- ja eteläpuolella sijaitseviin Lintulan ja Kiistalan kyliin kertyy noin kolme kilometriä. Alueen tieverkon rungon muodostaa pohjois-eteläsuuntainen Kiistalantie (9552), joka haarautuu kaivosalueen itäpuolitse kulkevaksi Pokantieksi ja Lintulan kylän halki kulkevaksi Lintulantieksi (9554). Lisäksi ympäristössä risteilee alempiasteisia teitä ja metsäautoteitä.

Levin taajama-alue ja matkailukeskus sijaitsevat noin 22 kilometrin etäisyydellä länsilounaassa ja Kittilän keskusta noin 33 kilometrin etäisyydellä lounaassa.

Suunnitteilla oleva kuivatus- ja prosessivesien purkuputki sijoittuu lähes kokonaisuudessaan asumattomalle alueelle. Linjaus sivuaa Rouravaaran ja Lintulan harvan maaseutuasuutuksen alueita. Lähimpään pienkylään Kiistalaan kertyy matkaa noin 2,5 kilometriä. Lähin taajama-alue Levi sijoittuu lähimmillään noin 7 kilometrin etäisyydelle purkuputkilinjauksen länsipuolelle.

Kuva 4-1. YKR:n aineiston mukainen yhdyskuntarakenne vuonna 2017. Kylät on jaettu kahteen luokkaan eli 20-39 asukkaan pienkyliin (vihreä) ja yli 39 asukkaan kyliin (sininen). Harvaan maaseutuasuutukseen kuuluvat ne alueet, jotka eivät kuulu taajamiin, kyliin eivätkä pienkyliin, mutta joissa on vähintään yksi asuttu rakennus kilometrin säteellä.

4.2 Maankäyttö ja asutus

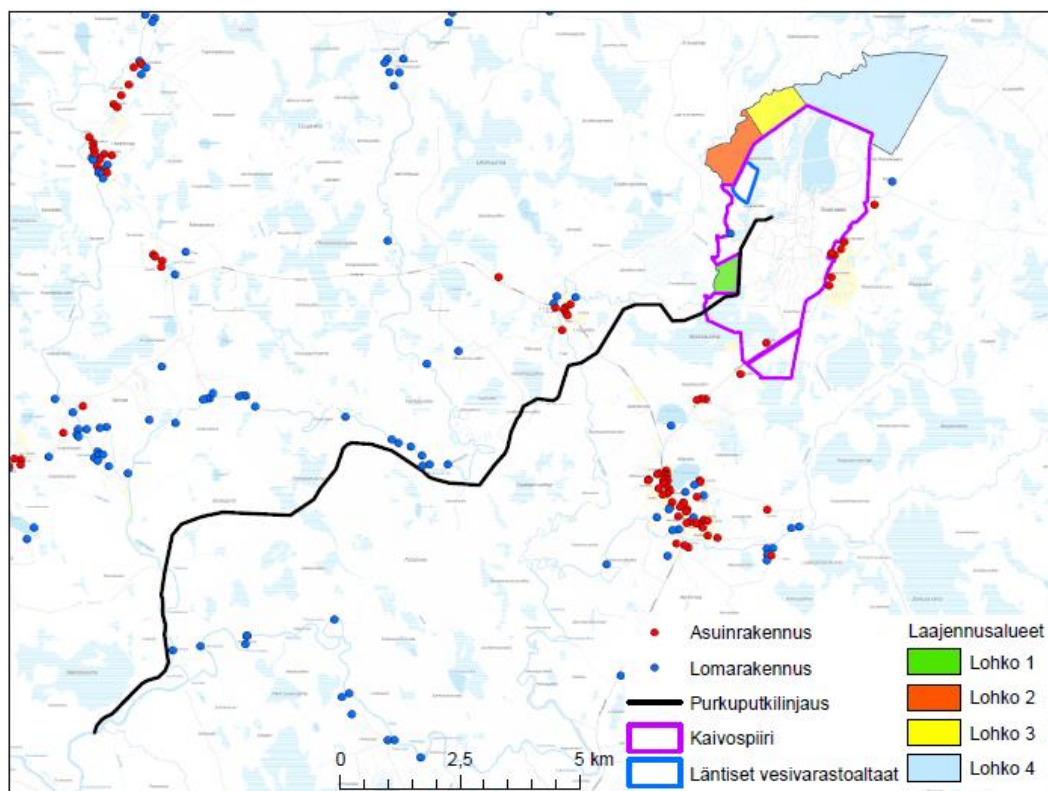
Kittilän kaivoksen louhinta tapahtuu nykyisin maanalaisessa kaivoksessa. Kaivosalueella sijaitsee lisäksi prosessilaitos apulaitoksineen sekä rikastushiekan läjitysalue. Uusi sulfaatinpoistolaitos on otettu käyttöön vuoden 2017 alusta alkaen. Rikastushiekkaa varastoidaan kaivoksella nykyään kahteen altaaseen NP3-altaaseen ja CIL2-altaaseen. Alueella sijaitsevat myös loppuun louhitut avolouhokset Suurikuusikko ja Rouravaara.

Kaivospiirin ympäristö on maa-, metsä-, ja porotalouskäytössä. Ympäristö on havu- ja sekametsävaltaista, sekä harvapuustoista aluetta ja avosuota. Nykyisen kaivospiirialueen länsipuolella kulkee virallinen moottorikelkkareitti, joka kuuluu 299 km pitkään Pohjois-Kittilän reitistöön (Metsähallitus 2015).

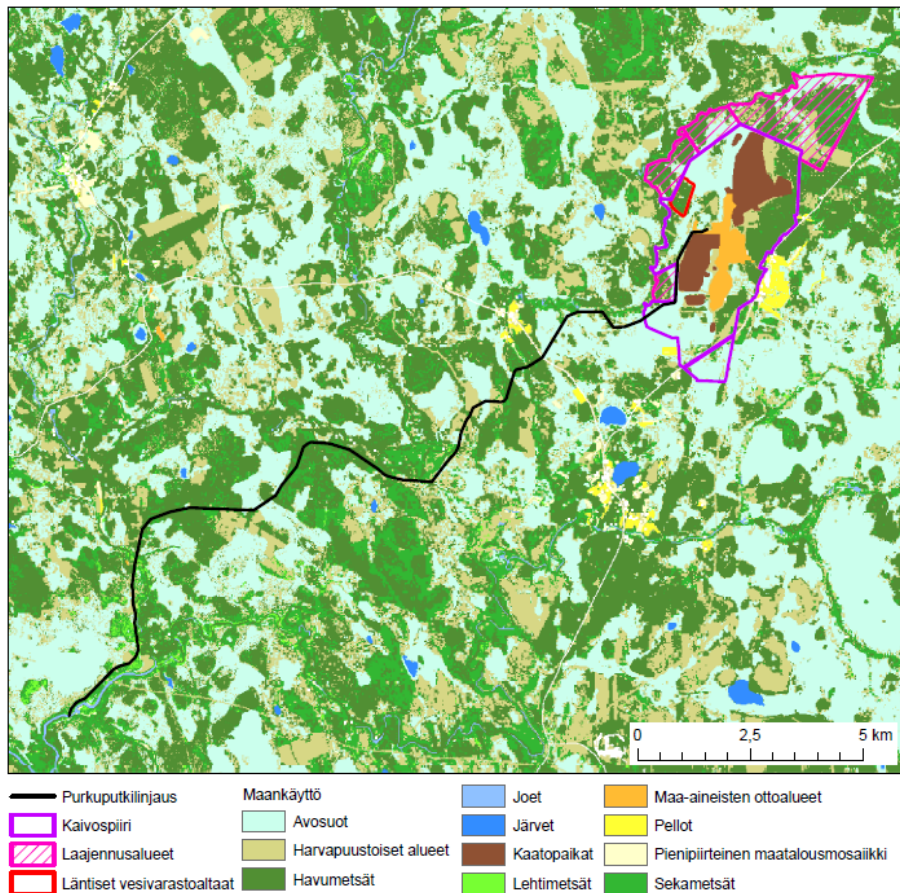
Alue sijoittuu Kuivasalmen paliskunnan alueelle. Porojen liikehdintää paliskunnan laidunalueilla seurattiin poroille asennettavien GPS/GSM-paikannuslaitteiden avulla kolmen ja puolen laidunvuoden ajan (Pöyry 2016). Aineiston perusteella oli mahdollista arvioida porojen käyttämien laidunalueiden laajuutta ja alueiden ajallista jakaumaa. Nykyisellä kaivostoiminnalla on ollut vaikutusta porotalouteen ja porojen laiduntamisreitteihin erityisesti kyseisen paliskunnan osalta. Liitäntävaikutuksia on muodostunut myös alapalkisen puolelle. Myös keskipalkisen muihin (kuin Kiistalan) poroihin kaivoksella on ollut suoria vaikutuksia. Könkään kylän poroja tuli ennen kaivosta keskipalkisen eteläosiin kesällä ja syksyllä, mutta nykyään ne laiduntavat pohjoisempaan. Sama koskee Hanhimaan kylän ja sen lähialueen poroja. Ne ovat siirtyneet hieman aiempaa pohjoisemmaksi.

Nykyisen kaivosalueen itäpuolella Rouravaarassa Pokantien varrella on yhteensä kahdeksan asuinrakennusta ja yksi lomarakennus. Lohkon 4 mukaisesta laajennusalueesta etelän suunnalla sijaitseviin Rouravaaran asuinrakennuksiin kertyy matkaa 1,1–3,0 kilometriä. Yksi asuinrakennuksista kuuluu maatilakokonaisuuteen. Pikku-Rouravaaran itärinteellä sijaitseva lomarakennus on vajaan 600 metrin etäisyydellä laajennusalueen rajasta, sen eteläpuolella.

Purkuputkilinjaus kiertää Lintulan kyläasutuksen kaakkois- ja eteläpuolitse. Lähin asuinrakennus sijoittuu vajaan 800 metrin etäisyydelle purkuputkilinjan keskilinjasta. Purkuputkilinjaus sijoittuu linjauksen puolella välissä Kapsanjoen rannoilla sijaitsevien seitsemän lomarakennusten läheisyyteen. Etäisyyttä lomarakennuksiin kertyy purkuputken keskilinjasta 80-300 metriä. Purkuputkilinjan lounaispäässä purkuputki sijoittuu noin 130 metrin etäisyydelle Kapsanjoen rannan lomarakennuksesta.

Kuva 4-2. Laajennusalueen ja purkuputkilinjan ympäristön asutus. Rakennustiedot Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 2016.

Kuva 4-3. CORINE Land Cover 2012 –aineiston mukainen maanpeite (Suomen ympäristökeskus 2014). Aineisto kuvaa koko Suomen maankäyttöä ja maanpeitettä vuonna 2012.

4.3 Ympäristöarvot suunnittelualueella ja sen ympäristössä

4.3.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

Kaivoksen laajennushankkeen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitykset on laadittu vuosina 2014-2016 osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (Pöyry 2016). Selvityksiä täydennettiin kesällä 2018 lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta (Ramboll 2018). Sekä laajennushankkeen että purkuputken alueella selvitettiin luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia luontotyyppisiä, metsälain 10 §:n mukaisia metsien monimuotoisuuden kannalta tärkeitä elinympäristöjä, vesilain 11 §:n mukaisia vesiluontotyyppisiä, uhanalaisia luontotyyppisiä sekä uhanalaisten tai muutoin suojelullisesti huomioitavien kasvilajien esiintymiä. Purkuputken osalta on laadittu viitasammakkoselvitys vuoden 2017 aikana (Pöyry Finland 2017).

Laajennusalueen lohkot 1-4 rajautuvat lännessä Seurujoen mutkittelevaan uomaan. Seurujoki tulvavaikutteisine rantavyöhykkeineen on kokonaisuutena huomioitava luontokohde (Pöyry 2016, Ramboll 2018). Rantavyöhykkeelle keskittyy huomioitavia luontotyyppisiä ja muita luontoarvoja omaavia kohteita. Toinen laajempi, luonnon monimuotoisuuden kannalta huomioitava aluekokonaisuus on laajennusalueen lohkon 4 pohjoispuolinen laaja ja luonnontilainen avosuo. Lohkojen 3 ja 4 alueella tavataan Pohjois-Suomessa vaarantuneeksi luokiteltua lettoräme -luontotyyppiä.

Lohkon 4 alueelta on todettu muutamia pieniä, lähekkäisiä tihkupintoja, eli kohtia, joissa pohjavesi tihkuu maan pinnalle. Lohkon 2 eteläreunalta todettiin kesällä 2018 myös tihkupintainen lähde sekä siitä lounaaseen, avosuolle virtaava lähdenorot. Mainitut tihkupinnat on tulkittavissa Vesilain 2. luvun 11 § tarkoittamiksi lähteiksi (Ramboll 2018).

Läntisten vesivarastoaltaiden kohta ei sisällynyt vuonna 2018 laadittuun luontoselvityksen päivitykseen. Vesivarastoaltaat sijoittuvat Rimminvuoman lounaispuolelle nykytilassa metsäiselle mineraalimaa-alueelle, jonka maaperä on GTK:n maaperäkartan mukaan hiekkamoreenia. Allasalueen kasvupaikkatyyppi tuoretta tai kuivahkoa kangasta, ja enimmäkseen alle 80-vuotiasta met-

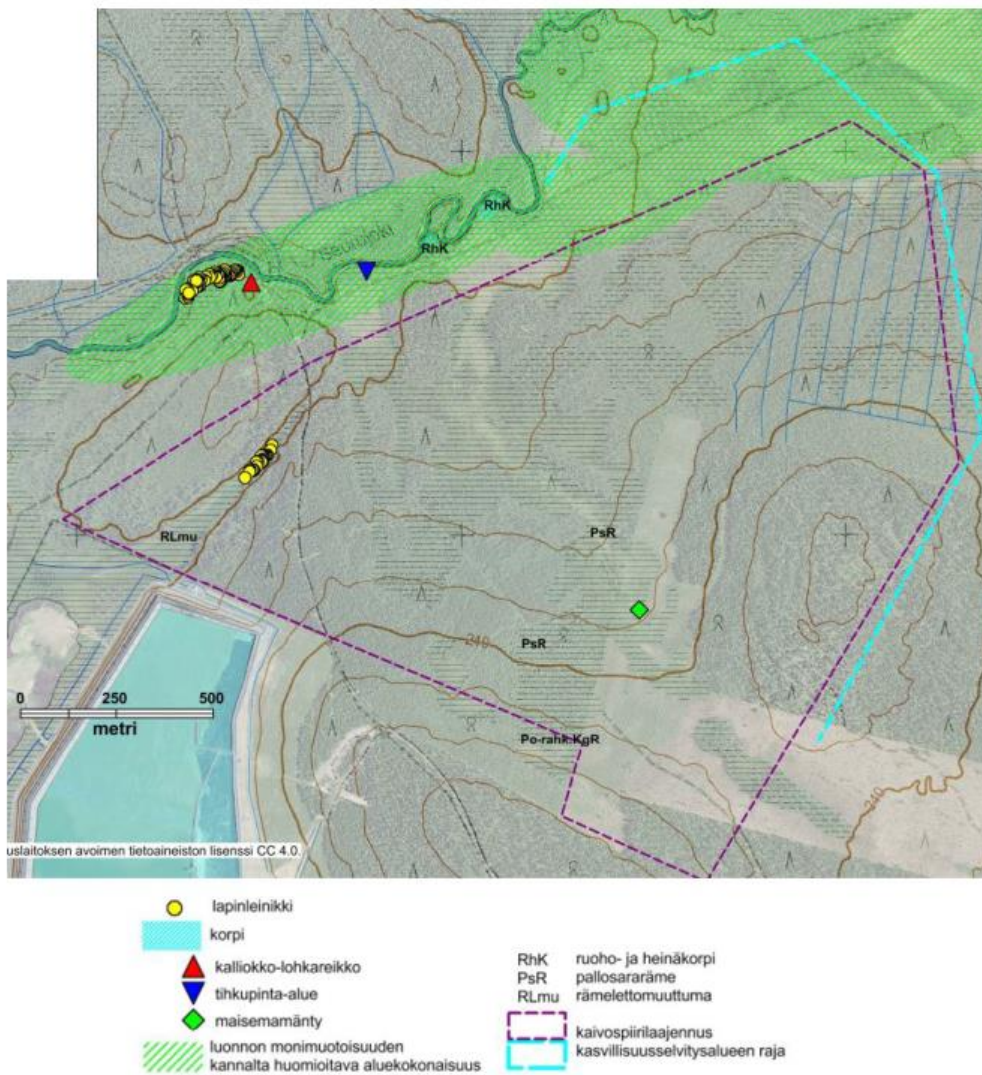
sätaloustoimin hoidettua havumetsää tai sekametsää. Tilavuuden perusteella alueen vallitsevin puulaji on mänty luonnonvarakeskuksen avoimien paikkatietojen perusteella. Lapin ELY-keskuksen lausunnon perusteella allasalueelta ei ole tiedossa huomionarvoisten lajien esiintymiä. Vesivarastoaltaiden alueella sijaitsee noin muutaman metrin halkaisijaltaan oleva hydraulinen murtuma, eli vesipurkauma. Kyseinen murtuma on turvekerroksessa olevan pintaveden aiheuttama turpeen hydraulinen murtuma, joka ei liity pohjaveteen lainkaan, eli sitä ei tule tulkita lähteeksi

Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet purkupuutken alueella ovat uhanalaisia luontotyyppisiä ja metsälain mukainen erityisen arvokas kohde. Purkupuutken linjauksen alueelta on tullut vuonna 2019 tietoon Metsäkeskuksen aineistoissa oleva ns. Kapsajoen lähde. Lähteen ja siitä laskevan lähdepuron luonnontilaisuus selvitettiin kesän 2019 aikana. Selvityksen perusteella lähteen ja lähdepuron luontoarvot on jo menetetty alueella tehtyjen hakkuiden seurauksena (Envineer 2019).

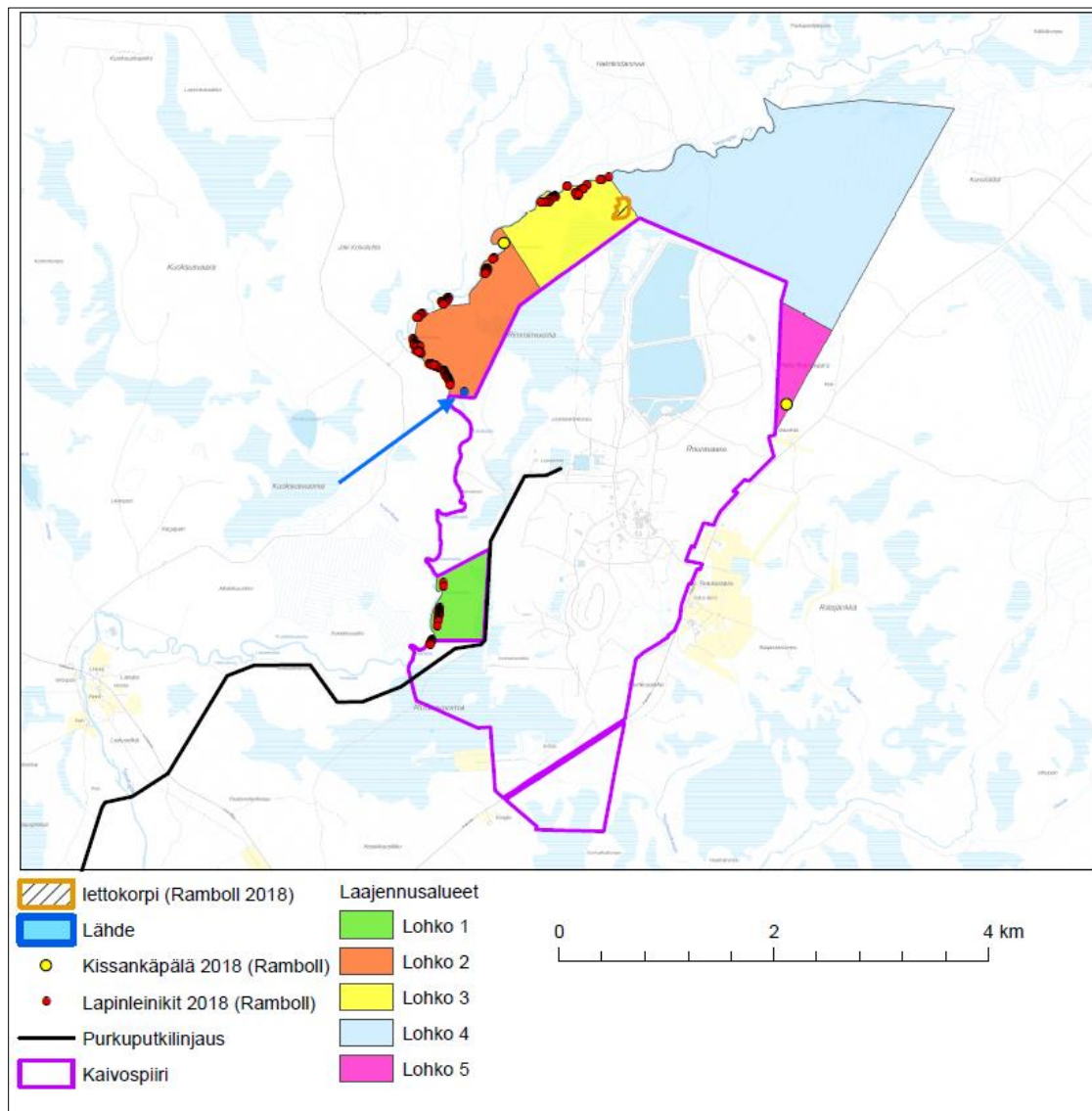
Laajennusalueen tai purkupuutken linjauksen alueilta ei ole viranomaisrekistereiden mukaan tiedossa aikaisempia havaintoja uhanalaisista lajeista. Luontodirektiivin liitteessä IV (b) mainittua, tiukasti suojeltua lapinleinikkiä kasvaa lohkojen 1-4 alueella laajalti Seurujoen varressa sekä lohkon 4 alueella myös kauempana Seurujoen rannasta suolla. Suomessa silmälläpidettäväksi (NT) luokiteltua kissankäpäälää todettiin lohkojen 2 ja 5 alueella pienet kasvustot.

Taulukko 4. Laajennusalueella sijaitsevat kasvillisuuden tai luontotyyppien kannalta huomioitavat kohteet (Pöyry 2016, Ramboll 2018).

Kohde	Status	Lohko(t)	Huomioitavaa	Lähde
Kangasräme KgR, pallosara- räme PsR	Valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) luontotyyppi, Pohjois-Suomen alueella	4	Huomioitava luonnon monimuotoisuuden kannalta	Pöyry 2016
Lettoräme LR	Vaarantuneeksi (VU) luokiteltu luontotyyppi Pohjois-Suomessa	3, 4		Pöyry 2016, Ramboll 2018
Kissankäpäälä	Silmälläpidettävä (NT) laji	2, 5		Ramboll 2018
Lapinleinikki	Luontodirektiivi IV(b) -liite, Suomen kansainvälinen vastuulaji	1, 2, 3, 4	Esiintymän hävittäminen ja heikentäminen edellyttää Luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamisluvan	Pöyry 2016, Ramboll 2018
Tihkupinnat ja lähteet	Vesilaki 2. luku 11 §	2, 4	Luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen edellyttää Vesilain mukaisen poikkeamisluvan	Pöyry 2016, Ramboll 2018

Kuva 4-4. Laajennusalueen lohkon 4 alueella sijaitsevat kasvillisuuden ja luontotyyppien kannalta huomioitavat kohteet (Pöyry 2016).

Kuva 4-5. Laajennusalueen lohkojen 1-3 ja 5 alueella sijaitsevat kasvillisuuden ja luontotyyppien kannalta huomioitavat kohteet (Ramboll 2018). Lähteen sijainti on korostettu nuolella. Lähteen reunalla kasvoi myös lapinleinikkiä, minkä symboli ei erotu kuvassa.

Taulukko 5. Purkuputkilinjauksella sijaitsevat kasvillisuuden ja kasviston kannalta huomioitavat kohteet (Pöyry 2016).

Kohde	Status	Sijainti ja vaikutukset
lettokorpi LK	uhanalainen luontotyyppi (koko maa ja Pohjois-Suomi VU)	Seurujoen N-rannan rinne, Aattasenoja E huomioitava luonnon monimuotoisuuden kannalta
lettoräme LR	uhanalainen luontotyyppi koko maa ja Pohjois-Suomi VU	Isojänkänkuusikko S, Aattasenoja E, Kapsajoen länsiranta huomioitava luonnon monimuotoisuuden kannalta
ruoho- ja heinäkorppe RhK	uhanalainen luontotyyppi (koko maa VU, Pohjois-Suomi NT) mahdollinen metsälain tarkoittama erityisen arvokas elinympäristö	Aattasenojan varsi, Loukisen pohjoisranta huomioitava luonnon monimuotoisuuden kannalta puron ylittäminen luvanvaraista (vesilaki)
metsäkortekorpi MkK	uhanalainen luontotyyppi (koko maa EN, Pohjois-Suomi VU)	Seurujoen N-rannan rinne huomioitava luonnon monimuotoisuuden kannalta
lapinleikki <i>Ranunculus lapponicus</i>	tiukasti suojeltu laji direktiivi IV (b), rauhoitettu Suomen kansainvälinen vastuulaji	Seurujoen ranta esiintymän hävittäminen luvanvaraista
lettoneva LN	uhanalainen luontotyyppi (koko maa VU, Pohjois-Suomi NT)	Rouravuoman länsireuna huomioitava luonnon monimuotoisuuden kannalta

4.3.2 Linnusto ja muu eläimistö

Laajennusalueiden linnustoa ja muuta eläimistöä selvitettiin maastokartoituksin vuosina 2014–2016 (Pöyry 2016), jolloin keskityttiin lohkon 4 alueelle. Linnustoselvityksiä täydennettiin kesällä 2018 lohkojen 1-3 ja 5 osalta (Ramboll 2018). Lisäksi viranomaisilta saatiin tietoja petolintujen ja suojelullisesti huomionarvoisten lajien reviireistä ja pesistä. Laajennusalueelle ja purkuputken alueelle on tehty myös viitasammakko- ja lepakkokartoituksia (Pöyry 2016, 2017). Saukon osalta arvioinnissa hyödynnettiin läheisen Kuotkon kaivospiirin YVA-hankkeen saukkoselvitystä.

Laajennusalueilla on tavattu pesivänä 19 suojelullisesti huomionarvoista lintulajia (Pöyry 2016, Ramboll 2018). Näistä uhanalaisia lajeja ovat vaarantuneiksi (VU) luokitellut taivaanvuohi, hömötiainen, riekko, punatulkku ja pajusirkku. Silmälläpidettäviä lajeja ovat liro, keltävästäräkki, kivitasku, kuukkeli ja pohjansirkku. Laajennusalueiden soilta ei tavattu linnustollisesti arvokkaille avosoille tyypillisiä suojeluarvoa kuvaavia lajeja (esimerkiksi suokukko, jänkäsirriäinen, metsähanhi), vaan havaittu suolajisto oli Kittilän seudun avosoille tyypillistä ja runsasta lajistoa. Suojelullisesti huomionarvoiset lajit esiintyvät hankealueella yksittäin, eikä alueella ole laajoja luonnontilaisia tai sen kaltaisia linnustolle erityisen merkittäviä elinympäristöjä.

Läntisen vesivarastoaltaan alueelle ei sijoitu Lapin ELY-keskuksen lausunnon perusteella tiedossa olevia huomionarvoisten eläinten tai petolintujen esiintymiä tai pesäpaikkoja.

Viitasammakon esiintyminen hankealueella ei ole todennäköistä, sillä NP4-altaan alueella ei ole lajille soveltuvaa elinympäristöä (Pöyry 2016). Purkuputkilinjauksen alueelta ei todettu viitasammakoiden lisääntymispaikkoja vuoden 2017 selvityksessä (Pöyry Finland 2017).

Seurujoki on saukon säännöllisesti asuttama elinympäristö (Pöyry 2016). Selvitysten perusteella alueella ei ole erityistä merkitystä lepakoiden kannalta. Hankealueella esiintyy muitakin seudulle tyypillisiä metsänisäkkäitä ja myös uhanalaisia suurpetoja. Alueelta ei kuitenkaan tunneta esimerkiksi suurpetojen pesimäreviirejä tai muita eläimille erityisen tärkeitä kohteita. Hankealueen porolaidunnuksesta kertovat mataliksi kalutut jäkälikkölalat. Lisäksi alueella esiintyy hirviä ympäri vuoden.

4.3.3 Luonnonsuojelu- ja pohjavesialueet

Loukisen latvasuot Natura-alue (FI1300605, SCI/SPA) sijaitsee noin neljän kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta sen etelä-kaakkoispuolella (Kuva 4-6.). Valtaosa alueesta on luonnonsuojelualuetta (Loukisen latvasoiden soidensuojelualue SSA120142), alueen koillisosassa on myös vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluva raja-alue (Annikinpalo AMO120288). Muut Natura-

alueet sijaitsevat yli 10 km etäisyydellä hankealueesta, samalla säteellä ei myöskään sijaitse muita luonnonsuojelualueita tai suojeluohjelmien kohteita. Hankealueen lähiympäristössä ei sijaitse huomioitavia perinnemaisemakohteita. Seudulla ei sijaitse myöskään kansainvälisesti tai kansallisesti arvokkaita lintualueita.

Runsaan kuuden kilometrin etäisyydellä purkuputken Loukisen purkupisteestä virtaava Ounasjoki kuuluu Natura-alueverkostoon (FI1301318) ja vesistö on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI-alueena.

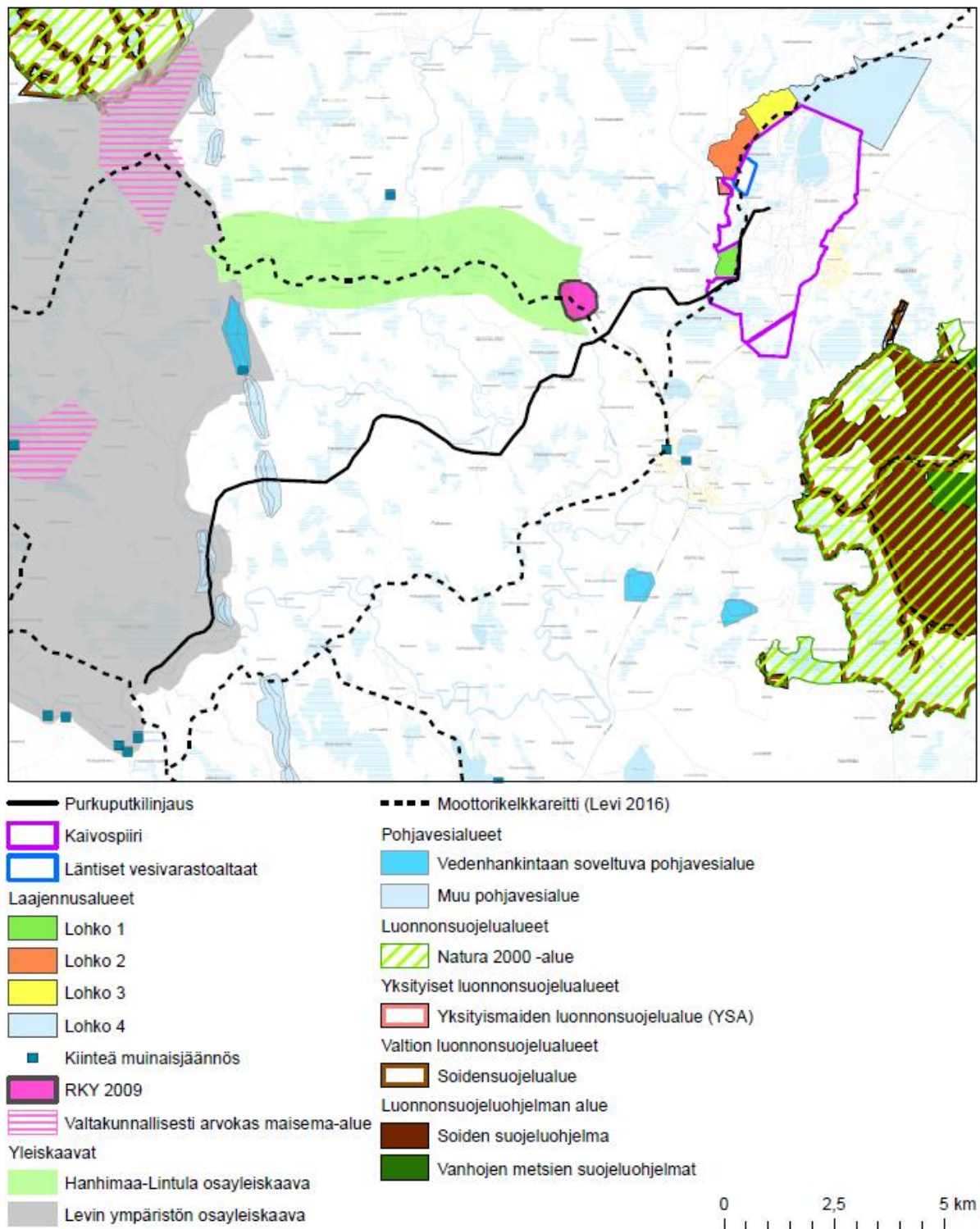
Purkuputki sijoittuu eteläosassaan Suokuporan ja Kapsajoen muille pohjavesialueille.

4.3.4 Maisema ja kulttuuriympäristö

Laajennusalueilla, läntisillä vesivarastoalttailta tai niiden läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, kulttuuriympäristöjä tai kohteita. Laajennusalueen lohkoista 1 vajaan kolmen kilometrin etäisyydellä lännessä sijaitseva Lintulan kylä on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) Kittilän jokivarsi- ja järvenranta-asutus. Purkuputkilinjaus sijoittuu lähimmillään noin 500 metrin etäisyydelle kyseisestä kulttuuriympäristöstä.

Kiistalan kylässä on kaksi tunnettua muinaisjäännöstä *Vierelä* (1000000917) ja *Lapinvainio* (1000000954). Lisäksi Kiistalan kylässä Palolahden tilalla on 1870-luvulta peräisin oleva rakennus, jota varten on haettu rakennusperinnön hoitoavustusta. Kiistalan kylä sijaitsee laajennusalueen lähimmästä lohkoista 1 runsaan kolmen kilometrin etäisyydellä etelässä ja purkuputkilinjauksesta noin 2,5 kilometrin etäisyydellä kaakossa.

Lapin ympäristökeskus on tehnyt vuonna 2005 Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi – hankkeessa rakennusperintöinventointeja hankealueen lähetyvillä. Inventoinnin lähin kohde on laajennusalueen lohkoista 4 noin kahden kilometrin etäisyydellä Pokantien varrella sijaitseva noin vuonna 1900 rakennettu Rouravaaran vanha päärakennus. Rakennus on inventoinnin jälkeen purettu. Inventoinnin kohteita sijoittuu myös Lintulan ja Kiistalan kylille.

Kuva 4-6. Ympäristöarvot kaivoksen ja purkutupken ympäristössä.

4.4 Vaikutukset nykyiseen maankäyttöön

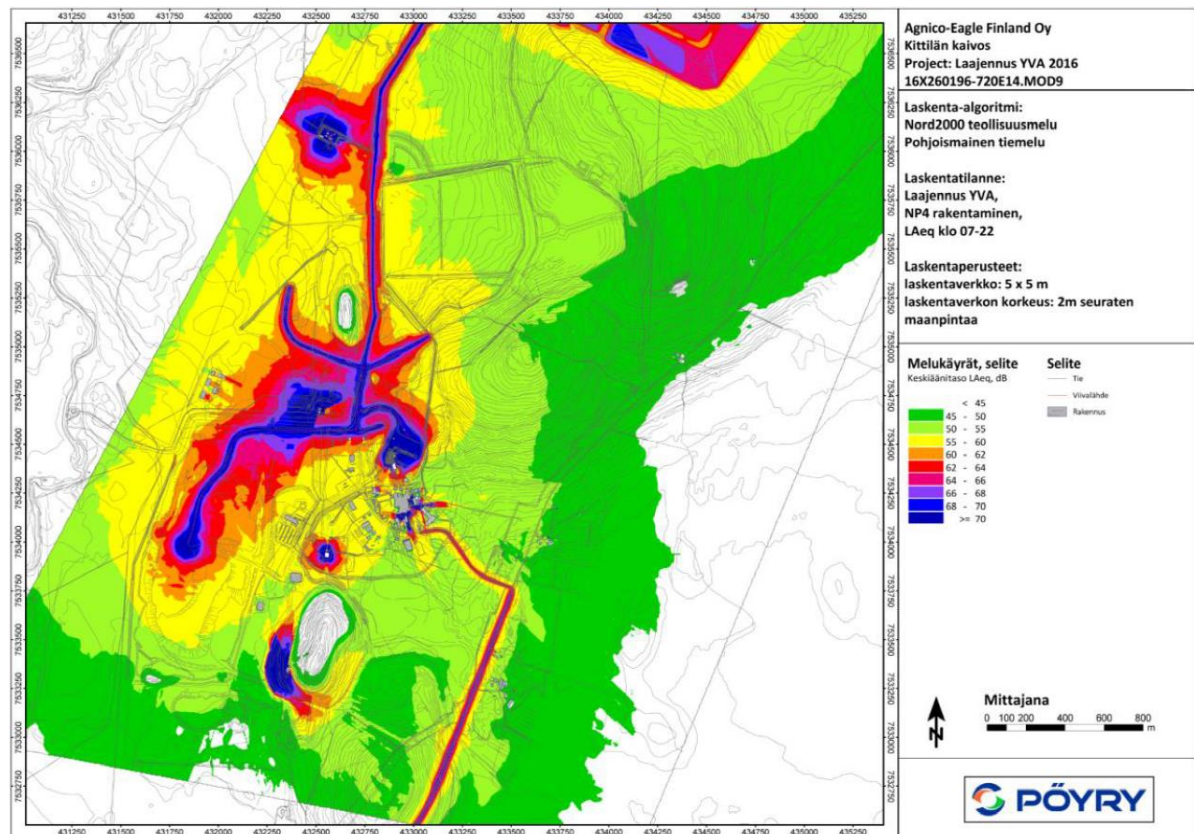
Kittilän kaivoksen laajennus tukee nykyistä yhdyskuntarakennetta.

Hankkeen toteuttamisesta ei muodostu erityisiä heikentäviä vaikutuksia vaikutusalueen nykyisen maankäytön jatkumisen edellytyksiin. Laajennusalueiden ja vesivarastoaltaiden toteutuessa maa- ja metsätalousmaata poistuu metsätaloustuotannosta rakenteiden alueelta. Vähemmän vaikutus arvioidaan kokonaisuudessaan vähäiseksi. Osin laajennusalueiden ja vesivarastoaltaiden vierellä

kulkevan sekä purkuputken alueella risteävän moottorikelkkailureitin toimintaedellytykset säilyvät jatkossakin.

Suunnittelualueen lähiympäristöön ei ole maankäytön suunnitelmissa osoitettu asuin- tai lomarakentamista, eikä alueella ole rakentamispaineita. Laajennusalueille sijoittuvista toiminnoista muodostuvat asutukseen kohdistuvat vaikutukset muodostuvat lähinnä melu- ja pölyvaikutuksista ja ne kohdistuvat muutamaa lähiseudun asuinkiinteistöön. Ympäristövaikutusten arviointinnettelyn aikana laadittujen vaikutusarviointien (Pöry 2016) mukaan ympäristömelun aiheuttamien vaikutusten merkittävyys rakentamisen aikana on vähäinen ja toiminnan aikana suuri. Melumallinnuksen perusteella päiväajan raja-arvo voidaan ylittää yhdessä kohteessa Pokantien varrella, mutta muiden kohteiden osalta raja-arvon ei arvioida ylittyvän. Syy ylittymiseen on tieliikennemelu. Kaivoksen tärinävaikutusten merkittävyys on arvioitu vähäiseksi sekä rakentamistettä toimintavaiheen aikana. Mallinnusten perusteella pölyämisen vaikutusten merkittävyys asutukselle ja luonnonsuojelualueille on vähäinen. Vaikutuksien vähentäminen voidaan ottaa huomioon ympäristöluvassa. Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia kaivostoiminnan aiheuttamaan liikenteeseen.

Kuva 4-7. Melun leviäminen tuotannon laajentuessa ja NP4-rikastushiekka-altaan rakennustöiden aikana, keskiäänitaso LAeq klo 07-22 (Pöry 2016).

Pantatietojen perusteella kaivosalue eikä sen laajennettavat alueet ole nykyisin porojen kannalta potentiaalista laidunaluetta (Pöry 2016). Kaivosalueen laajentuminen ei näin juurikaan heikennä tilannetta poronhoidon osalta nykytilanteeseen verrattuna. Kuotkon satelliittimallion alue on pantatietojen perusteella selkeästi poroille suotuisaa laidunaluetta, eikä tämän hankkeen yhteydessä alueeseen kohdistu muutoksia. Kaivoksen kuljetusreiteillä tapahtuvien porokolareiden määrän ennakoita kasvavan hieman, noin 1,3 %.

Purkuputken linjauksen alueella ei sijaitse häiriintyvää maankäyttöä, vaan se on huomioitu lähtökohtaisesti sijoitussuunnittelussa. Maa- ja metsätalousmaata poistuu metsätaloustuotannosta linjauksen alueelta, minkä vaikutus voidaan arvioida vähäiseksi. Linjaus tulee muodostamaan rakentamisrajoituksen, joka määritellään tarkemman suunnittelun kautta. Jatkossa purkuputken huolto- ja rakennustietä voidaan käyttää virkistykseen esim. latuihin ja/tai metsätalouteen.

Purkuputken rakentamisella voi olla vähäisessä määrin vaikutuksia kasvillisuus- ja luontotyyppi-muutosten kautta poronhoidon laidunmaihin. Varsinainen kaivualue on pinta-alaltaan vähäinen ja kaivualuetta ympäröivät rakentamisen aikaiset alueet kasvittuvat uudelleen ajan myötä. Purkuputken rinnalle osin rakennettava huoltotie voi vaikuttaa porojen liikkumiseen, vaikkakaan uusi tieyhteys ei juuri eroa alueen nykyisistä metsäautoteistä ja liikenne sillä on vähäistä.

Hanke turvaa Kittilän kaivoksen toiminnan jatkamisen mahdollisuuden pitkälle ajanjaksolle. Kaivoksella on merkittävä vaikutus Kittilän ja Lapin yhdyskuntarakenteelle ja taloudelle.

4.5 Vaikutukset ympäristöarvoihin

4.5.1 Luontoon ja luonnonsuojeluun

Hankkeen kasvillisuus- ja luontotyyppivaikutukset kohdistuvat pinta-alallisesti erityisesti NP4-altaan alueelle (Pöyry 2016) lohkolle 4, mutta myös muiden lohkojen alueella tapahtuu kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin vaikutuksia aiheuttavia toimintoja (sivukivikasat, pintamaiden läjitys, mahdollinen tarvekiven louhinta). Vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti tavanomaisiin talousmetsiin ja seudulle tyypillisiin kosteikkoihin, jotka häviävät rakentamisen myötä. Tämän ohella myös joitakin luonnon monimuotoisuuden kannalta huomioitavia kohteita häviää alueelta. Luontodirektiivin liitteen IV(b) lajeihin ja rauhoitettuihin lajeihin kuuluvan lapinleinikin esiintymien heikentämiseksi tai hävittämiseksi on tarpeen hakea luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa. Luonnontilaisten lähteiden luonnontilan vaarantaminen edellyttää vesilain mukaista poikkeuslupaa.

Toiminnanaikaisesta pölyämisestä ei arvioida aiheutuvan havaittavia vaikutuksia ympäröivälle kasvillisuudelle tai kasvilajien menestymiselle. Hankkeella ei ole vaikutuksia Seurujoen ympäristöarvoihin.

Purkuputken rakentamisesta muodostuu sekä pysyviä että väliaikaisia kasvillisuusvaikutuksia (Pöyry 2016). Linjaukselta poistetaan puuta noin kymmenen metrin levyiseltä vyöhykkeeltä. Alkuperäinen kasvillisuus poistetaan kokonaan putkikaivannon yhteyteen rakennettavalta huoltotieltä, jota rakennetaan yhteensä 13,6 kilometriä. Muulle toiminta-alueelle kuten putkikaivannolle ja kaivutyön aikaisille apualueille kasvillisuus voi palautua ajan kuluessa. Luonnon monimuotoisuuden kannalta huomioitavista kohteista linjauksen alle jää uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppejä sekä suojellun lapinleinikin esiintymä, jonka hävittämiseksi on haettava poikkeuslupa. Purkuputkilinjaus huoltoteineen aiheuttaa jonkinasteista laajempien yhtenäisten alueiden pirstoutumista ylittäessään muun muassa suoalueita.

NP4-altaan alueelta on todettu rauhoitetun lapinleinikin esiintyminen vuonna 2014. Yhtiö käynnisti luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen lupamenettelyn havaittujen lapinleinkiesiintymien hävittämiseksi. Lapin ELY-keskus antoi yhtiölle luvan päätöksessään (LAPELY/1495/2017) kahden lapinleinkiesiintymän (*Ranunculus Iapponicus*) heikentämiseen ja mahdolliseen hävittämiseen Kittilässä. Päätös oli ehdollinen. Yhtiö on perustanut Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi noin 8 hehtaarin suuruisen suojelualueen Suurkuusikko nimisestä tilasta (RN:O 68:2). Suojelualue rajautuu idästä Seurujokeen. Lapin ELY-keskus rauhoitti luonnonsuojelualueen päätöksessään (LAPELY/2895/2017).

Hankkeesta arvioidaan aiheutuvan vain paikallisia, vähäisiä vaikutuksia linnustolle. Laajennusalueella ei pesi häiriölle herkkiä erityisesti suojeltavia lintulajeja. Purkuputken tarkemmassa linjauksessa ja rakentamisen aikana on tarpeen huomioida linjan läheisyyteen sijoittuvat rauhoitetun petolinnun pesimäreviirit. Laajennusalueelta tai purkuputken alueelta ei ole todettu viitasammakon tai lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joten hankkeella ei ole em. lajeihin kohdistuvia vaikutuksia. Laajennuksen ei arvioida aiheuttavan sellaisia muutoksia Seurujoessa, joilla olisi saukon elinympäristöihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia.

Purkuputken rakentamisen myötä Seurujoen nykyinen kuormitus vähenee. Sillä on myönteisiä vaikutuksia veden laatuun ja joen virkistyskäyttöön. Purkuputken rakentamisessa on tarpeen huomioida erityisesti pohjavesien suojele ja tulvasuojele sekä vesistöjen alitukset.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia luonnonsuojeluun. Hankkeen vaikutuksista Ounasjoen Natura-alueeseen on laadittu luonnonsuojelulain 65 § mukainen Natura-arviointi (Pöyry 2016b). Natura-arvioinnin keskeisenä aineistona ovat olleet mm. hankkeelle laaditut kuormitus- ja vesistövaikutusarvioinnit. Arvioinnin mukaan hanke ei toteutuessaan muuta Ounasjoen hydrologiaa, eikä hankkeen johdosta alueen luontotyypeille tai lajille kohdistu fyysistä heikennystä. Kokonaisuudessaan hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille tai lajille.

4.5.2 Maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Laajennusalueiden toteuttaminen laajentaa kaivoksen maisemallista vaikutusta pohjoiseen, itään ja länteen. Lohkojen 1-3 ja vesivarastoalaiden läheisyyteen ei sijoitu asutusta tai kulttuuriympäristöjä, joihin kohdistuisi vaikutuksia. NP4 altaan rakentaminen voi vähäisesti vaikuttaa idän ja kaakon suunnan maisemakuvaan. Laajennusalueiden maisemallista vaikutusta voidaan pitää kokonaisuutena vähäisenä. Purkuputken maisemaan kohdistuvat vaikutukset ovat hyvin paikallisia metsäisessä peitteisessä ympäristössä.

Nostotornin korkeus maanpinnasta on noin 93 metriä kohoten noin tasolle 300 m mpy. Nostotorni voi näkyä laajalti ympäröiville alueille kaikkiin ilmansuuntiin, mikäli katselupisteen edessä ei ole näkymiä estävää puustoa. Tornin huippu nousee kaivosalueen välittömästi itäpuolella sijaitsevien Rouravaaran (258 m mpy) ja Pikku Rouravaaran (271 m mpy) yläpuolelle. Tornin pohjois- ja itäpuolella ei ole juuri asutusta, jolloin maisemallinen haitta pohjoisen ja idän suuntiin on pieni. Torni on nähtävissä paikoin etelä- ja länsipuolen asutuskeskitymiltä. Rouravaaran ja Kiistalan asutuskeskitymien pellot ja Kiistalan järvet mahdollistavat paikoin avoimia näkymiä. Puuston peittovaikutuksen vuoksi suoria näkymiä nostotornin suuntaan avautuu asutuskeskitymiltä vain rajatuilta alueilta (Kuva 4-8).

Torni voidaan nähdä suotuisissa olosuhteissa ympäristön avolakisilta tuntureilta Kumputunturilta ja Leviltä. Etäisyys kyseisiin tuntureihin on kuitenkin yli 20 kilometriä ja tornin huippu jää tunturien laelta katsottaessa horisontin alapuolelle. Nostotornin vaikutuksia tuntureilta avautuviin kaukonäkyymiin voidaan pitää korkeintaan vähäisinä.

Nostotorni voi näkyä maisemassa kaukaakin etenkin kirkkaalla ilmalla pimeään aikaan, koska torni tulee varustaa lentoestevaloilla. Nostotornin lentoestevalojen maisemallinen vaikutus vertautuu vaikutusalueella sijaitseviin mastoihin. Suurin osa harustetuista mastoista on 70-100 metriä korkeita. Yli 70 metrin masto tulee varustaa aina lentoestevaloilla. Esimerkiksi Kiistalan kylällä Kiistalantien varrella sijaitsee masto, jonka lentoestevalot ovat kyläalueella hyvin nähtävissä pimeään aikaan keskeisen sijaintinsa vuoksi.

Kuva 4-8. Kuvasovite Kiistalan kylän etelälaidalta Kiistalantien varrelta pohjoisen suuntaan. Etäisyys nostotorniin noin 7 km ja nostotornin korkeus 90 m. Teleobjektiivin polttoväli 100 mm. (Pöyry 2013)

Kuva 4-9. Kuvasovite Leviltä Utsunpistontien eteläpäästä koillisen suuntaan. Etäisyys nostotorniin noin 26 km ja nostotornin korkeus 90 m. Teleobjektiivin polttoväli 100 mm. (Pöyry 2013)

5. HANKKEEN EDELLYTTÄMÄT LUVAT

5.1 Kaivoslupa ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston myöntämät muut luvat

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo kaivostoimintaa kaivoslainsäädännön, kemikaalilainsäädännön ja räjähdelain kautta. Näiden lupien pääasiallinen tarkoitus on työturvallisuuden varmistaminen ja aineellisten vahinkojen estäminen. Tukes ratkaisee kaivoslain mukaisia oikeuksia, kaivosaluetta ja lupia koskevat hakemukset sekä ylläpitää kaivosrekisteriä.

Yhtiö on hakenut kaivoslupaa Suurikuusikon kaivospiirin laajentamiseksi. Hakemukseen sisältyi lohkon 4 uuden NP4-rikastushiekka-altaan rakentaminen. Tukes myönsi kaivosluvan lohkoa 4 koskien 15.10.2018 (KL 2017:0003). Päätös sai lainvoiman 26.11.2018. Ensimmäisen rakennusvaiheen kaivostoimituskokous järjestettiin 28.2.2019 ja ensimmäinen vaihe on saanut lainvoiman.

Lisäksi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tehdään teollisuuskemikaaliasetuksen (59/1999) mukaiset kemikaalien laajamittaista käyttöä ja varastointia koskevat lupahakemukset. Kemikaaliasetuksen mukaiset luvat tulee uusien kemikaalien käyttömäärän lisääntyessä merkittävästi. Tukes toimii myös REACH-asetuksen (kemikaalien rekisteröinti) ja CLP-asetuksen (kemikaalien luokitus, merkinnät ja pakkaaminen) mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. Räjähdeiden käsittely, räjäytys- ja louhintatyöt, nostolaitteet, sähkölaitteet yms. edellyttävät omat lupansa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta.

5.2 Ympäristölupa

Kaivostoimintojen luvanvaraisuus perustuu ympäristönsuojelulakiin (527/2014) ja sen nojalla annettuun ympäristönsuojeluasetukseen (713/2014). Ympäristölupa kattaa 1.3.2000 voimaan tulleen lakiuudistuksen jälkeen kaikki ympäristövaikutuksiin liittyvät osa-alueet, kuten päästöt ympäristöön, jätteet sekä muut ympäristövaikutuksiin liittyvät asiat. Kaivoksen laajennukselle ja purkupuutkelle on haettu tarvittavat ympäristöluvat. PSAVI on myöntänyt kaivosyhtiölle ympäristöluvan lohkon 2 itäpuolelle uusille vesivarastoaltille 27.6.2019 (lupa n:o 102/2019) ja päätös on saanut lainvoiman 29.7.2019.

Tuotannon nostoa ja purkupuutkea käsittelevä lupa-asia on edelleen vireillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.

5.3 Vesilain mukaiset luvat

Vesilain (587/2011) ja -asetuksen (1560/2011) mukaisten lupien hakeminen tapahtuu ympäristölupahakemuksen yhteydessä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Vesitaloushankkeelle on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta, virtaamaa, rantaa, tilaa tai vesiympäristöä sekä pohjaveden laatua tai määrää. Tällaisia toimintoja ovat kaivoshankkeissa mm. vesi- ja maa-alueiden kuivatus, veden johtamisjärjestelyt, vedenotto ja ojitustoimet. Lisäksi myös pengerrysten ja patojen rakentaminen tai luonnontilaisten lähteiden muuttaminen voi olla peruste vesilain mukaisen luvan tarpeelle. Yhtiö on täydentänyt vireillä olevaa purkupuutken ympäristö- ja vesilupahakemusta vesilain 2 luvun 11 § mukaisella hakemuksella poiketa luonnonvaraisen lähteen heikentämiskiellosta. Hakemus koskee purkupuutken alueelle sijoitettavaa niin sanottua Kapsajoen lähdeä.

5.4 Maankäyttö- ja rakennuslaki

Hankkeen edellyttämille rakennuksille tulee hakea rakennusluvat. Luvat myöntää Kittilän kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Rakennusluvat perustuvat joko asemakaavaan tai suunnittelu- tai rakennusvalvontaviranomaisen suostukseen. Asemakaavaa laadittaessa kuullaan osallisia ja kaikkia kuntalaisia. Suunnittelu- tai rakennusvalvontaviranomaisen suostuksen yhteydessä kuullaan osallisia rakennustoimenpiteen vaikutusalueella.

5.5 Patoturvallisuus

Patoturvallisuusviranomaisena toimii patoturvallisuusasioissa toimivaltainen Kainuun ELY-keskus (Patoturvallisuuslaki 26.6.2009/494). Lakia sovelletaan patoihin niihin kuuluvine rakennelmineen ja laitteineen riippumatta siitä, mistä aineesta tai millä tavalla pato on rakennettu tai mitä ainetta sillä padotaan. Kaivospatojen osalta viranomaisvalvonta on Kainuun ELY-keskuksen vastuulla. Viranomaisen on vesilain, ympäristönsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaista padon

rakentamista ja käyttöä koskevaa viranomaispäätöstä ratkaistessaan pyydettyä lausunto patoturvallisuusviranomaiselta lain mukaisten patoturvallisuusvaatimusten täyttymisestä. Patoturvallisuusviranomaisen on lausunnossaan esitettävä tarvittaessa arvio padon mitoituksesta patoturvallisuuden kannalta. Lisäksi ennen käyttöönottoa pato on luokiteltava ja sille on hyväksyttävä vahingonvaaraselvitys ja tarkkailuohjelma patoturvallisuusviranomaisella.

5.6 Luonnonsuojelulain mukaiset poikkeamisluvut

Luonnonsuojelulain luvun 6, 48 §:n mukaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa rauhoitetun tai ELY-keskuksen päätöksellä rajatun erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan hävittämis- ja heikentämiskiellosta, jos lajin suojelutaso säilyy suotuisana poikkeuksesta huolimatta. Jos hakemus koskee koko maata, poikkeuksen myöntää ympäristöministeriö. Saman luvun 49 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV a eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämiskieltoon tai luontodirektiivin liitteen IV a eläinlajien ja liitteen IV b kasvilajien hävittämiseen vain tiukasti määritellyillä perusteilla, jotka ilmenevät luontodirektiivin 16 (1) artiklasta. Poikkeuksen voi myöntää, jos: 1) Muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, ja 2) poikkeus ei haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella, ja 3) poikkeamisen perusteena on jokin yksilöidystä hyväksyttävästä tarkoituksesta a-e:

- a. luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi;
- b. erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta;
- c. kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;
- d. näiden lajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- ja uudelleenistuttamistarkoituksessa ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen;
- e. salliakseen tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

Koko maassa rauhoitetun paikkauskollisen lintulajin pesäreviirin hävittäminen vaatii mahdollisesti myös luonnonsuojelulain 39 §:n mukaisen luvan.

Lapin ELY-keskus on antanut yhtiölle luvan päätöksessään (LAPELY/1495/2017) kahden lapinleikkiesiintymän (*Ranunculus lapponicus*) heikentämiseen ja mahdolliseen hävittämiseen NP4-altaan alueella.

5.7 Natura-arviointi

Luonnonsuojelulain (20.12.1996/1096) 65 §:ssä säädetään, että jos hanke yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkityksellisesti heikentää Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on verkostoon sisällytetty, on hankkeen toteuttajan arvioitava nämä vaikutukset asianmukaisella tavalla.

Hankkeen vaikutuksista Ounasjoen Natura-alueeseen on laadittu luonnonsuojelulain 65 § mukainen Natura-arviointi (Pöyry 2016b).

5.8 Poronhoitolakiin kuuluva neuvotteluvollisuus

Kaivoslain 38§ mukaan "Lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle." Tätä varten järjestetään Poronhoitolain 53§:n mukainen neuvottelu. Poronhoitolain mukainen neuvottelu hankkeesta Kuivasalmen paliskunnan kanssa on järjestetty YVA-menettelyn aikana 1.10.2015.

6. JOHTOPÄÄTÖS

Tämän selvityksen tarkoituksena on Kaivoslain 47§:n mukaisesti selvittää Suurikuusikon kaivoksen laajennuksen suhde maankäyttöön niin, että Kittilän kunta, Lapin liitto ja Lapin ELY-keskus voivat pitää sitä riittävänä. Selvitys perustuu Suurikuusikon kaivoksen tuotanto- ja varastomäärän kasvattamisen ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksiin ja täydennettyihin luontoselvityksiin.

Suurikuusikon kaivoksen laajentaminen antaa mahdollisuuden jatkaa ja laajentaa kaivoksen nykyistä toimintaa. Tämä tukee Kittilän ja laajemmin Lapin yhdyskuntarakenteen ja -talouden kehittymistä valtakunnassa ja maakunnassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Suunnitellut laajennusalueet ja vesivarastoaltaat laajentavat toiminta-aluetta maakuntakaavan kaivosalueen ulkopuolelle, mutta sen aiheuttamat vaikutukset eivät ole merkittäviä.

Purkuputken rakentaminen poistaa maanalaisen kaivoksen kuivanapitovesien ja rikastamon prosessivesien kuormituksen Seurujokeen ja sen alapuoliseen vesistön osaan.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia maisemaan, maankäyttöön, poronhoitoon, luontoon ja luonnonsuojeluun.

Yhteenvedon voidaan todeta, että kaivoksen laajennus tukee alueen yhdyskuntarakenteen kehitystä eikä sillä ole ympäristöön kohdistuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

7. LÄHTEET

- Arvokkaat maisema-alueet, maisema-aluetyöryhmän mietintö II. Ympäristöministeriö 66/1992.
- Geobotnia, 2018. Läntisten vesivarastoaltaiden suunnitelmapiirustus.
- Envineer, 2019. Lähteen vaarantamiskiellosta poikkeaminen. Poikkeuslupahakemus.
- Kittilän kunnan yleis- ja asemakaavat.
- Lapin liiton maakuntakaavat ja -aineistot.
- Lapin liitto, 2017. Lappi-sopimus 2018-2021.
- Lapin liitto, 2010. Tunturi-Lapin maakuntakaava.
- Lapin liitto, 2009. Lapin maakuntasuunnitelma 2030.
- Liikenteen turvallisuusvirasto, 2016. Soveltamisohje muiden lentoesteiden kuin tuulivoimaloiden päivämerkinnästä ja lentoestevaloista. 16.2016.
- Kittilän kunta, 2016. Kittilän kunnan kaavoituskatsaus 2015.
- Maanmittauslaitos, 2016. Maanmittauslaitoksen avoimet paikkatieto- ja kartta-aineistot.
- Museoviraston kulttuuriympäristön rekisteriportaali:
<http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx>. Tiedot tarkistettu 10.9.2016.
- Pöyry Finland Oy, 2013. Suunnitellun nostokuilun havainnekuvat.
- Pöyry Finland Oy, 2015. Rikastamon syötemäärän sekä NP rikastushiekan varastointikapasiteetin kasvattaminen Kittilän kultakaivoksella. YVA-ohjelma.
- Pöyry Finland Oy, 2016. Rikastamon syötemäärän sekä NP rikastushiekan varastointikapasiteetin kasvattaminen Kittilän kultakaivoksella. YVA-selostus.
- Pöyry Finland Oy, 2016b. Kittilän kultakaivoksen NP-rikaastushiekan varastointikapasiteetin sekä rikastamon tuotantomäärän kasvattaminen. Ounasjoen Natura-arviointi.
- Pöyry Finland Oy, 2017. Purkupuutkilinjauksen viitasammakkoselvitys.
- Pöyry Finland Oy, 2018. NP4-altaiden suunnitelmapiirustus.
- Ramboll, 2018. Kittilän kaivoksen täydentävät luontoselvitykset.
- Suomen ympäristökeskus, 2014. CORINE Land Cover 2012 –maanpeiteaineisto.
- Työ- ja elinkeinoministeriö, 2010. Suomen mineraalistrategia.
<http://projects.gtk.fi/mineraalistrategia/>
- Ympäristöministeriö, 2017. Suomen valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.
https://www.ymparisto.fi/fi-fi/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Valtakunnalliset_alueidenkayttotavoitteet
- Ympäristöministeriö, 2003. Mastot maisemassa. Ympäristöopas 107. Edita Prima Oy, Helsinki 2003.
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009). Museovirasto 2009.
- Ympäristöhallinnon Oiva-ympäristö- ja paikkatietopalvelu. Rekisteripöytäkirja 30.5.2018
www.levi.fi. Levin matkailukeskuksen hiihto- ja kelkkareitit 2016.

Vastaanottaja
Agnico Eagle Oy

Asiakirjatyyppi
Luontoselvitys

Päivämäärä
4.9.2018

Viite
1510042742

AGNICO EAGLE OY

KITILÄN KAIVOKSEN

TÄYDENTÄVÄT LUONTO-

SELVITYKSET

Päivämäärä **4.9.2018**
Laatija **Antje Neumann ja Tapani Pirinen Ramboll Finland Oy**
Tarkastaja **Jussi Mäkinen, Ramboll Finland Oy**
Kansikuva Seurujoki rantatörmältä kuvattuna.

Viite 1510042742

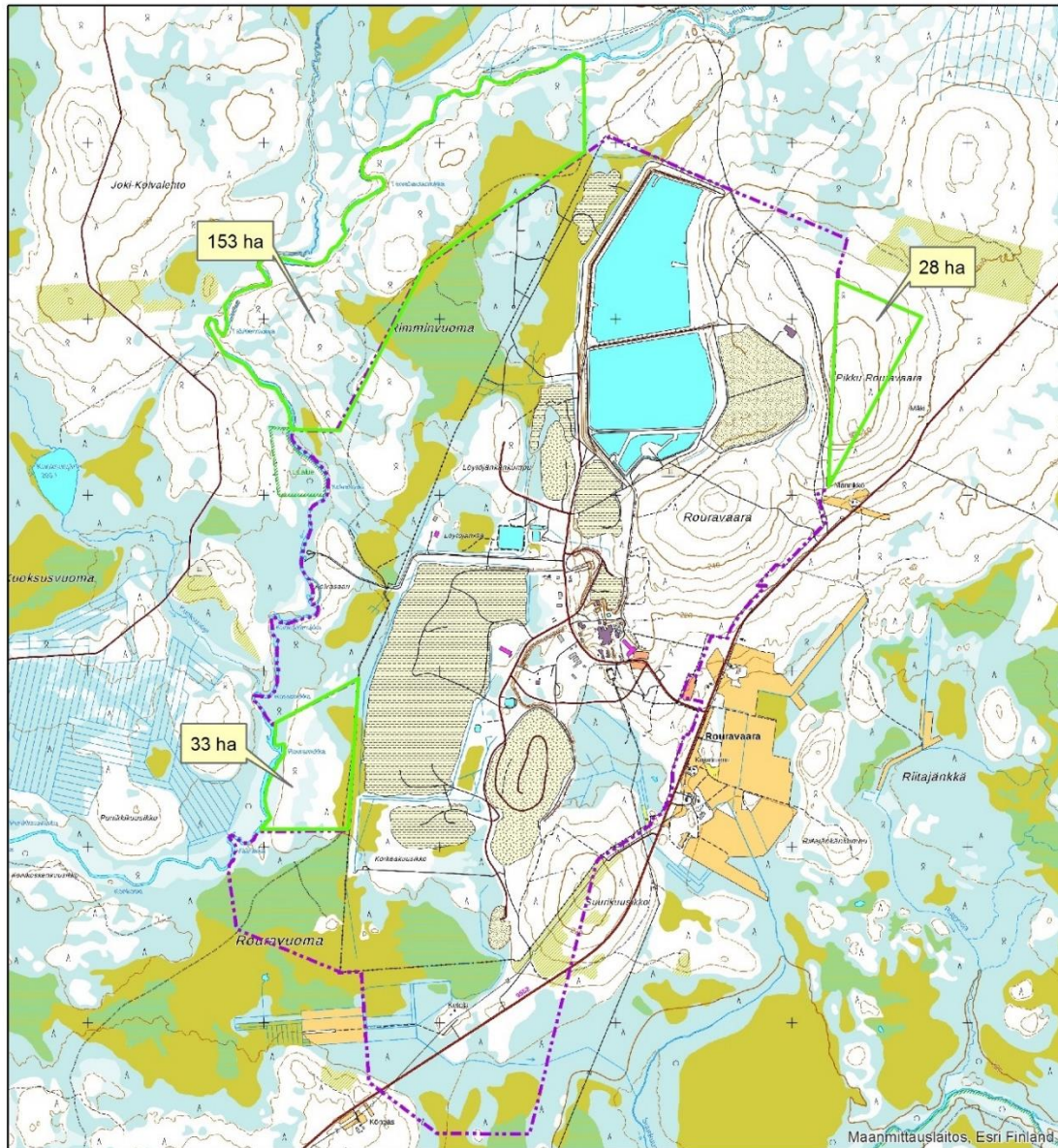
SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	3
2.	MENETELMÄT	4
2.1	Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys	4
2.2	Linnustonselvitys	4
2.3	Viitasammakkonselvitys	5
3.	TULOKSET, KASVILLISUUS	6
3.1	Osa-alue 1	6
3.2	Osa-alue 2	10
3.3	Osa-alue 3	17
4.	TULOKSET, LINNUSTO	19
4.1	Osa-alue 1	19
4.2	Osa-alue 2	19
4.3	Osa-alue 3	19
4.4	Petolintujen tarkkailu	20
5.	TULOKSET, VIITASAMMAKKO	20
6.	EPÄVARMUUSTEKIJÄT	20
7.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	21
7.1	Kasvillisuus	21
7.2	Linnusto	21
7.3	Viitasammakko	21
8.	LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO	22

1. JOHDANTO

Tämän luontoselvityksen tavoitteena on ollut kartoittaa Kittilän kaivoksen ympäristöön sijoittuvia sellaisia osa-alueita, joita alueelta aiemmin YVA-menettelyn yhteydessä laaditut luontoselvitykset eivät ole kattaneet. Selvitys kattaa kaivospiirin laajennuksen reuna-alueille sijoittuvat kolme erillistä osa-aluetta, jotka on esitetty alla olevassa kartassa 1. Kohteiden yhteispinta-ala on noin 214 hehtaaria.

Selvitys on tehty Agnico Eagle Oy:n toimeksiannosta kaivosalueen maankäytön suunnittelua varten. Selvityksen laatimisesta on vastannut Ramboll Finland Oy.

Kartta 1. Tässä luontoselvityksessä kartoitettujen osa-alueiden 1-3 sijainnit Kittilän kaivoksen ympäristössä.

2. MENETELMÄT

2.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys aloitettiin tutustumalla lähtötietoihin, joihin kuuluivat:

- ELY-keskukselta saadut uhanalaislajitiedot (12.6.2018)
- Metsäkeskuksen ETE (erityisen tärkeät elinympäristöt) tiedot (12.6.2018)
- Metsätutkimuslaitoksen kartta-aineisto alueen puuston ikäjakaumasta ja lajikoostumuksesta MVMI (2015)
- Maanmittauslaitoksen peruskartta- ja ilmakekuva-aineisto (2018)
- Tuotantomäärän sekä NP-rikastushiekan varastointikapasiteetin kasvattamista käsittelevä YVA-menettely sekä siihen liittyvät luontoselvitykset:
  - NP4-altaan alueen luontoselvitykset 2014-2016 (Pöyry 2016)
  - Suunnitellun purkuputkilinjauksen kasvillisuus selvitys 2016 (Pöyry 2016)
  - Kuotkon alueen saukkokartoitus (Ramboll 2014)
  - Purkuputkilinjauksen viitasammakkoselvitys (Pöyry 2017)

Kasvillisuus selvityksen maastotyöt tehtiin 15.-17.7.2018 (FM biologi Antje Neumann). Maastossa käveltiin systeemaattisesti läpi esiselvityksessä mahdollisesti lajistollisesti arvokkaiksi arvioidut alueet kirjaten ylös lajisto- ja luontotyyppitietoja. Sellaisia esiselvityksessä mahdollisiksi arvokkaiksi arvioituja alueita olivat ojittamattomat suot, soiden ja kangasmetsäalueiden väliset vaihtumisvyöhykkeet, kalliopaljastumat, kangassoistumat, Seurujoen ranta-alueet sekä metsäsaarekkeet soilla. Lajistoltaan tavanomaisiksi todetuilla talousmetsäkuvioilla kartoitus tehtiin yleispiirteisempänä.

Maastotöissä kiinnitettiin erityistä huomiota metsälain 10 §, vesilain 2. luvun 11 § sekä luonnonsoojelulain 29 § mukaisiin arvokkaisiin luontotyyppisiin, uhanalaisten luontotyyppien ja soojelullisista syistä erityishuomiota vaativien lajien mahdollisten esiintymispaikkojen havainnoimiseen. Erityishuomiota vaativat lajit ovat luonnonsuojelulain soojelusäännöksissä tarkoitettuja kasvi- ja eläinlajeja, silmälläpidettäviä tai uhanalaisia lajeja, rauhoitettuja lajeja ja luontodirektiivin liitteen IV(b) kasvilajeja.

2.2 Linnustoselvitys

Pesimälinnustoselvityksen tarkoituksena oli selvittää suunnittelualueiden linnuston nykytila ja suunnitellun hankkeen vaikutusalueella soojelullisesti merkittävien ja harvalukuisten lintulajien esiintymät. Pesimälinnuston kartoituksessa on pääpaino kansallisessa uhanalaisluokituksessa (Tiainen ym. 2016) mainittujen lintulajien, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajien ja Suomen kansainväliset vastuulajien esiintymisen selvittämisessä, joilla on erityistä merkitystä maankäyttöä suunniteltaessa.

Pesintäajanlaskennat tehtiin 9-10.6.2018 sovellettuna kartoituslaskentamenetelmänä (Koskimies 1994, Luomus 2018) kertalaskentana varhaisen aamun ja aamupäivän aikana. Laskennoista vastasi ympäristösuunnittelija Tapani Pirinen. Maastokäynneillä oli tarkoitus saada kerättyä lintujen pesintään viittaavia havaintoja kuten soidinlaulua, emolintujen varoittelua tai pesäpaikkoja. Kartoituslaskentojen jälkeen tehtiin petolintujen tarkkailua yhteensä 4 h. Tarkkailupaikkana oli Pikku Rouravaaran pohjoisrinne, josta avautui laaja näkymä pohjoiseen ja koilliseen NP4-altaan pohjoispuolelle sekä osa-alueen 2 pohjoisosan. Sääolosuhteet olivat 9.6.2018 lintulaskennassa kohtalaiset. Lämpötila oli +4 - 10 astetta. Varhainen aamu oli tyyni ja selkeä, mutta aamupäivän aikana ilma muuttui pilviseksi ja ilmaantui heikkoa/kohtalaista länsituulta. Lintujen lauluaktiivisuus oli hyvä. 10.6. ilma oli tyyni, puolipilvinen ja lämpötila 9 - 15 astetta. Lintujen lauluaktiivisuus oli erinomainen.

2.3 Viitasammakkoselvitys

Viitasammakon mahdollista esiintymistä osa-alueilla 1-3 arvioitiin kasvillisuus- ja linnustoselvityksen maastotöiden aikoina tehtyjen maastohavaintojen sekä lajin elinympäristövaatimusten perusteella. Varsinaista kutuaikaista viitasammakkoselvitystä ei ole näille alueille tehty. Lähialueilla Rouravuomalle on tehty viitasammakkoselvitys keväällä 2017 (Pöyry 2017) ja NP4-altaan alueelle keväällä 2014 (Pöyry 2016). Kummankaan em. Pöyryn laatiman selvityksen yhteydessä ei havaittu viitasammakoita, vaikka selvitykset tehtiin viitasammakoiden soidinaikaan.

Viitasammakon elinympäristöjä ovat suot, vesistöjen rannat (myös murtovesi) ja erilaiset pienvedet, kuten lammikot ja ojat, sekä näiden läheiset maa-alueet: kosteikot, rantaluhdat sekä kosteat niityt ja rantametsät (Nieminen & Ahola 2017). Pohjois-Suomessa viitasammakko esiintyy paikoin melko runsaana aapasoiden rimmissä ja allikoissa (Neumann 2017).

Lajin esiintymispaikoilla lisääntymispaikaksi voidaan tulkita ne vesialueen osat, joissa koirailta on lisääntymisreviirit, joissa pariutumisen ja kutu tapahtuvat ja joissa nuijapäät elävät. Keväinen koiraiden ääntely riittää osoittamaan lisääntymispaikan olemassaolon. Levähdyspaikkaan kuuluvat päivälepopaikat esim. kasvillisuuden suojissa ja talvehtimispaikat sekä maa- että vesiympäristössä. Lisääntymis- ja levähdyspaikan välittömässä läheisyydessä tulee olla levähdyspaikaksi ja ravinnonhakuun soveltuvaa ympäristöä, jonka rajausta on harkittava tapauskohtaisesti (Nieminen & Ahola 2017).

3. TULOKSET, KASVILLISUUS

3.1 Osa-alue 1

Erityisesti huomioitavat kohteet: lapinleininikin kasvupaikat Seurujoen rantavyöhykkeellä.

Osa-alue 1 on pinta-alaltaan 33 ha ja sijoittuu kaivoksen sivukivialueen länsipuolelle. Alueen keskellä on harju, jolla esiintyy metsätalouksikäytössä olevaa kangasmetsää sekä kangasmetsän soistumia (kangasrämeitä). Osa-alueen keskiosassa esiintyvä kangasräme vaihettuu etelään mentäessä rahkarämeeksi ja sitä edelleen Rouravuoman pohjoisreunan karuihin rimpinevoihin.

Kuva 1 a, b. Alueen keskellä on metsätalouksikäytössä olevaa kuivahkoa kangasmetsää (vasen kuva, 1a). Alueen eteläreunaa leimaa rahkarämeen kasvillisuutta (oikea kuva, 1b).

Selvitysalueen itäreunalla sijaitseva suokaistaleen vallitsevat suotyypit ovat oligotrofinen Sphagnum-rimpineva sekä rahkaräme. Paikoin esiintyy pienalaisesti sirppisammalrimpinevaa ja paikoin oligotrofisen suursaranevan lajistoa, lähinnä pullosaraa ja jouhisaraa.

Alueen koillisnurkassa havaittiin luhtaisuutta indikoivaa lajiston, nevalajiston sekä korpilajiston sekakasvua. Lajistoon kuuluvat harmaasara, suohorsma, tupassara, pohjan- ja kiiltopaju, kurjenjalka, järvikorte, riipasara, luhtakastikka, viiltosara, juolukka, hilla, kiiltolehväsammal, seinäsammal, hetesirppisammal. Selvitysalueen koillisnurkassa kasvavista kuusista osa on kuolemassa tai pystyyn kuolleita. Erikoinen kasvillisuus johtuu kaivosalueen vesien johtamisesta osa-alueen 1 pohjoispuoliselle suo-osalle, joka toimii maanalaisen kaivoksen kuivanapitovesienpintavalutuskenttänä. Alkuperäinen suotyyppi on vesittynyt, mikä ilmenee luhtakasvillisuuden isolla peittävyydellä ja kuusien kuolemalla. Kyse ei siis ole luonnontilaisesta luontotyypistä, joten sitä ei käsitellä tarkemmin.

Kuva 2 a, b. Selvitysalueen itäreunalla esiintyy rimpinevaa ja rahkarämettä (vasen kuva, 2a). Suokaistaleen koilliskulmassa on kaivoksen pintavalutuksen vaikutuksen alaista luhtaista kasvillisuutta (oikea kuva, 2b).

Osa-alueen 1 länsireunaa pitkin virtaa Seurujoki. Seurujoen ranta on selvitysalueen kohdalla suurimmaksi osaksi suhteellisen alava, minkä vuoksi rannan alueella esiintyy vaihtelevan leveällä

vyöhykkeellä vetistä pajuviitaa sekä koivuluhtaa (metsäluhta). Lahdelmissa esiintyy saraluhtaa (avoluhta) ja pajuviitaa.

Metsäluhta vaihettuu kauemmaksi joesta mentäessä reheviin rantakorpiyyppeihin (tulvametsä), selvitysalueella korvet ovat pääosin pajukkoisia ruoho- ja heinäkorpia. Alueen tulvametsät ovat suurimmaksi osaksi keväisin ja syksyisin joen tulvaveden vaikutuksen alaisia.

Rantakorpien kasvillisuus vaihtelee suhteellisen pienalaisesti. Paikoin ruohoisuuden osuus on kokeampi kuin ruoho- ja heinäkorvessa yleensä, jolloin tyyppiä voidaan luokitella Raunio ym. (2008) mukaan ruohokorveksi. Näitä tyyppiä ei eroteltu kasvillisuuskartassa, niillä on samanlainen uhanalaisuusstatus (Taulukko 1). Alueen ruoho- ja heinäkorvet voivat osin sisältyä metsälain 10§ tarkoittamiin luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.

Alueella esiintyy luontodirektiivin liitteisiin II ja IV(b) sekä Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kuluva **lapinleinikkiä**. Lapinleinikkiesiintymät ovat paikoin koivuluhdan ja korven vaihtumisyvyöhykkeellä, mutta suurin osa kasvustoista on "rantakorpiyvyöhykkeellä" tulvavesiallikoiden reunamilla. Esiintymät ovat keskimäärin 0,2 x 0,4 m – 1 x 2 m laajuisia.

Kauempana joesta tulvavesivaikutus vähenee ja luontotyypit ovat karumpia. Seurujoen jokivarren rehevien luontotyyppien ja harjulla kasvavan kangasmetsän vaihtumisyvyöhykkeellä esiintyy pääosin rahka- sekä kangasrämettä.

Kuva 3 a, b. Seurujoen rannalta kohti kangasmetsää mentäessä koivuluhdan kasvillisuus vaihettuu korven kasvillisuuteen (vasen kuva, 3a). Luhtaisessa ja pajukkoisessa korvessa (oikea kuva, 3b) havaittiin useita lapinleinikkiesiintymiä.

Osa-alueen 1 luontotyyppien ja huomionarvoisten lajihavaintojen sekä valokuvien ottopaikat on esitetty kartassa 2 . Luontotyyppien tarkempi kasvillisuus on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Osa-alueella 1 havaitut luontotyypit, niiden uhanalaisluokitus Raunio ym. (2008) mukaisesti (LC: säilyvä, NT: silmälläpidettävä, VU: vaarantunut, EN: erittäin uhanalainen, CR: äärimmäisen uhanalainen) sekä havaittu lajisto. Suojelluisista syistä huomionarvoinen kasvillisuus on lihavoituna.

Luontotyyppi	Maastossa havaittu kasvillisuus	Luontotyypin uhanalaisuusstatus, ym. huomioitavaa
Rouravuoman aapasuokaistale ja sen reuna-alueet (osa-alue 1)		
oligotrofinen Sphagnum-rimpineva, OISphRiN	ruostevilla, riippasara, suokukka, raate, aaparahasammal, hetesirppisammal	LC
sirppisammalrimpineva, SSRiN	mutasara, raate, leväkkö, ruostevilla, nevasirppisammal, hetesirppisammal, vesisara	LC
rahkaräme, RaR	variksenmarja, hilla, pyöreälehtikihokki, suopursu, vaivaiskoivu, tupasvilla, juolukka, ruskorahasammal, jokasuonrahasammal, varvikkorahasammal,	LC
Seurujoen jokivarren luontotyypit (osa-alue 1)		
avoluhta	pullosara, viiltosara	LC
pajuviitakohta, PaVLU	kiiltopaju, pohjanpaju, järvikorte, kurjenjalka, mesiangervo	LC
koivuluhta, KoLu (metsäluhta)	hieskoivu, kiiltopaju, pohjanpaju, viiltosara, mätässara, järvikorte, kurjenjalka, kiiltolehvasammal, luhtakuirisammal, paikoin seisova vesi	LC
luhtainen ruoho- ja heinäkorpi, RhK (tulvametsä)	kuusi, koivu, hilla, juolukka, kiiltopaju, pohjanruttojuuri, rentukka, mätässara, kultapiisku, metsäkorte, lapinleinikki , kerrossammal, seinäsammal, jokasuonrahasammal, luhtakuirisammal, kiiltolehvasammal, haprarahkasammal, korpirahasammal	NT direktiivilajin esiintymispaikka mahd. metsälaki 10§ kohde
ruohokorpi, RhK	kuusi, hieskoivu, kiiltopaju, metsäkurjenpolvi, ojakellukka, kellosinilatva, lapinleinikki , tuppisara, juolukka, variksenmarja, metsäkorte, huopaohdake, ruohokanukka, rantatädyke, vilukko, suo-orvokki, mesiangervo, kerrossammal, okarahkasammal, seinäsammal, kiiltolehvasammal	NT direktiivilajin esiintymispaikka
ruohokangaskorpi, RhkgK	kuusi, koivu, kiilto- ja pohjanpaju, kataja, juolukka, metsäkorte, vanamo, kultapiisku, metsäkurjenpolvi, metsätähti, seinäsammal, korpirahasammal, kerrossammal	LC
kangasräme, KgR	mänty, suopursu, juolukka, variksenmarja, tupasvilla, vaivaiskoivu, kangasrahasammal, ruskorahasammal, jokasuonrahasammal, seinäsammal	LC
Kangasmetsäselänteiden sekä metsäsaarekkeiden luontotyypit (osa-alue 1)		
kuivahko kangasmetsä, EMT	variksenmarja, puolukka, mustikka, metsälauha, metsäkorte, kivikynsisammal, seinäsammal, valkoporon- ja harmaaporonjäkälä	(NT, kuvio metsätaloudellisesti käsitelty, ei täytä uhanalaisen luontotyypin kriteerejä)

3.2 Osa-alue 2

Erityisesti huomioitavat kohteet: lapinleinikin kasvupaikat Seurujoen rantavyöhykkeellä, lähde (vesilaki 2. luku 11§)

Osa-alue 2 on pinta-alaltaan 153 ha ja sijoittuu kaivoksen pintavalutuskentän sekä Rimminvuoman suon länsipuolelle. Alue koostuu idässä Rimminvuoman reuna-alueista ja rajoittuu pohjoisessa, lännessä ja etelässä Seurujokeen. Alueen keskellä on metsätalouskäytössä olevia kangasmetsäharjanteita sekä kangasmetsän lomassa painanteissa kangassoistumia (kangasrämeitä). Alueen kangasmetsät ovat suurimmaksi osaksi kuivahkoja kankaita.

Kuva 4 a, b. Alueen kangasmetsät ovat suurimmaksi osaksi metsätalouskäytössä olevaa kuivahkoa mäntykangasta (vasen kuva, 4a), jonka lomassa on kangasrämettä (oikea kuva, 4b)

Rimminvuoma on vetinen aapasuo. Selvitysalueen itärajan tuntumassa on vetisiä allikoita, joita reunustaa oligotrofinen Sphagnum-rimpineva. Lähempänä lännessä sijaitsevaa kangasmetsää esiintyy rahkarämemättäitä Sphagnum-rimpinevan lomassa. Kankaan tuntumassa tavataan Sphagnum-rimpinevan lisäksi sirppisammalrimpinevaa. Kangasmetsää reunustaa rahkaräme, joka yhdistyy Rimminvuoman kaakkois-länsihaarassa oligotrofisen lyhytkorsinevakasvillisuuden kanssa tupasvillarämeeksi.

Kuva 5 a, b. Selvitysalueen itärajan tuntumassa esiintyy Rimminvuomalla on vetisiä allikoita (vasen kuva, 5a). Rimminvuoman reuna-alueilla esiintyy Sphagnum-rimpinevaa ja rahkarämettä (oikea kuva, 5b).

Kuva 6. Kangasmetsää reunustaa rahkaräme, joka yhdistyy Rimmimvuoman kaakkois-länsihaarassa oligotrofisen lyhytkorsinevakasvillisuuden kanssa tupasvillarämeeksi.

Rimminvuoman pohjoisosassa esiintyy sirppisammalrimpinevaa ja lettonevaa. Lettonevan lomassa on rimpistä, joissa esiintyy rimpisirppisammalta tai lettolierosammalta peittävästi, jolloin ne ovat määritettävissä *Revolvens-* ja *Scorpidium-*letoiksi. Pohjoisosassa kangasmetsäsaarekkeiden tuntumassa letto vaihettuu lettorämeeksi ja siitä edelleen kangasrämeeksi. Selvitysalueen koillisreunalla esiintyy lähteistä ja kasvistollisesti monipuolista lettokorpea.

Kuva 7 a, b. Selvitysalueella sijaitsevan Rimminvuoman pohjoisosassa esiintyy rimpilettoa (vasen kuva, 7a) ja lettokorpea (oikea kuva, 7b).

Osa-alue 2 rajoittuu pohjoisessa, lännessä ja etelässä Seurujokeen. Toisin kuin osa-alueella 1, rannat ovat täällä pääosin soistunutta kivennäismaata. Alavat rannat ja rantaluhdat ovat osa-alueella 2 suhteellisen vähäisiä ja esiintyvät lähinnä joen poukamien ja lahdelmien alueilla.

Kuva 8 a, b. Seurujoen lahdelmassa esiintyy saraluhtaa (vasen kuva, 8a). Paikoin joen tuntumassa esiintyy alavia alueita, joihin vesi kerääntyy tulvien aikana. Näissä paikoissa tavataan koivuluhtia (oikea kuva, 8b).

Seurujoen rannalla esiintyy jäiden eroosiovyöhykkeellä kapeahko kaistale tulvaniittyä, joka vaihettuu rannalta pois päin mentäessä erilaisiin tulvavesivaikutteisiin, ruohosiin korpi- ja kangaskorpityyppeihin. Alueen ruoho- ja heinäkorvet voivat osin sisältyä metsälain 10§ tarkoittamiin luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.

Kuva 9 a, b. Seurujoen rannalla on kapeahko vyöhyke rantaniittyä (vasen kuva, 9a), joka vaihettuu erilaisiin korpityyppeihin kuten ruohokorpiin (oikea kuva, 9b)

Alueella esiintyy luontodirektiivin liitteen II ja IV(b) sekä Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kuuluvaa **lapinleinikkiä**. Lapinleinikkiesiintymät sijoittuvat pääosin alueen rantakorprien ja korpikankaitten tulvavesiallikoiden reunoihin. Esiintymät ovat kooltaan muutamasta lehdestä 1x6 metriä laajoihin kasvustoihin.

Kuva 10 a, b. Jokseenkin alavilla rantaosilla esiintyvät tulvametsiin kuuluvat ruoho- ja heinäkorvet (vasen kuva, 10a). Korkeimmilla osuuksilla, joilla tulvaveden vaikutus on vähäisempi, esiintyy kangaskorpea (oikea kuva, 10 b)

Paikoin ranta on sen verran korkea, että tulvien vaikutus rannan alueen metsässä on hyvin vähäinen. Näillä paikoilla esiintyy yleensä harjualueella vallitsevan tavanomaista kuivahkon kangas- ja kangasrämeen kasvillisuutta. Yhdellä paikalla on rantatörmä (kansikuva sekä kuva

11b). Paahteisella ranta-alueella havaittiin noin 2 x 7 metrin alalla silmälläpidettäväksi luokiteltua **kissankäpäläää**. Seuraislajeina olivat tuppisara, variksenmarja, puolukka, lampaannata ja metsälauha.

Kuva 11 a, b. Korkeilla ranta-alueilla esiintyy kuivahkon kankaan kasvillisuutta (vasen kuva, 11 a). Joen mutkassa on rantatörmä (oikea kuva, 11b) sekä kaksi epävirallista nuotiopaikkaa.

Selvitysalueen keskiosan kangasmetsän lomassa on useita kangassoistumia, jotka ovat pääosin karuja kangasrämeitä. Talvitienmukkan alueella on Seurujokea kohti viettävä rinnesuomainen kangassoistuma, joka on yläosaltaan lähinnä kangasrämettä. Soistuman alaosa on todennäköisesti joen läheisyydestä johtuen tulvaveden vaikutuksen alhainen ja rämekasvillisuuden seassa esiintyy luhtalajeja sekä korpilajistoa.

Selvitysalueen eteläosassa on Seurujoen rannan tuntumassa pieni suoalue. Suoalueen pohjoisosa on korpirämettä. Etelämmäksi kohti suoalueen avointa osaa mentäessä korpirämeen ravinteisuus lisääntyy, mikä ilmenee erilaisten ruohojen sekä lettosammaleiden esiintymisellä. Avosuon reunalla on lähteinen lettosuo-osa. Avosuon koillisreunalla kankaan tuntumassa on tihkupintainen **lähde** sekä lounaaseen, avosuolle virtaava lähdenoro. Lähde on kirkasvetinen ja luonnontilainen. Lähteen antoisuus vaikuttaa vähäiseltä, mikä voi johtua epätavallisen kuivasta kesästä, jonka seurauksena pohjaveden pinnat ovat koko Suomessa ennätysellisen alhaisia. Lähteen tihkupintainen alkuosa on 1,5 x 1 m leveä. Lähdenoron reuna-alueella on purolähdesammalvaltaisella tihkupinnalla kaksi (1 x 3 m sekä 1,5 x 1 m) hyvin reheväkasvuista **lapinleinikki**esiintymää. Lähteet kuuluvat **vesilain 2. luvun 11 §** nojalla suojeltuihin luontotyyppeihin ja lähdenorojen lähiympäristö **metsälain 10 §** tarkoittamiin luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.

Lähteen lounas- ja pohjoispuolinen suo-osa on pohjavesivaikutteista rämelettoa, lettonevaa ja lettoa. Suurin osa alueesta on kultasirppisammalvaltaista lettonevaa. Paikoin esiintyy pienalaisesti rimpileton kasvillisuutta ja paikoin rimpileton lomassa välipinnalla *Campylium*-leton indikaattorilajia lettoväkäsammalta.

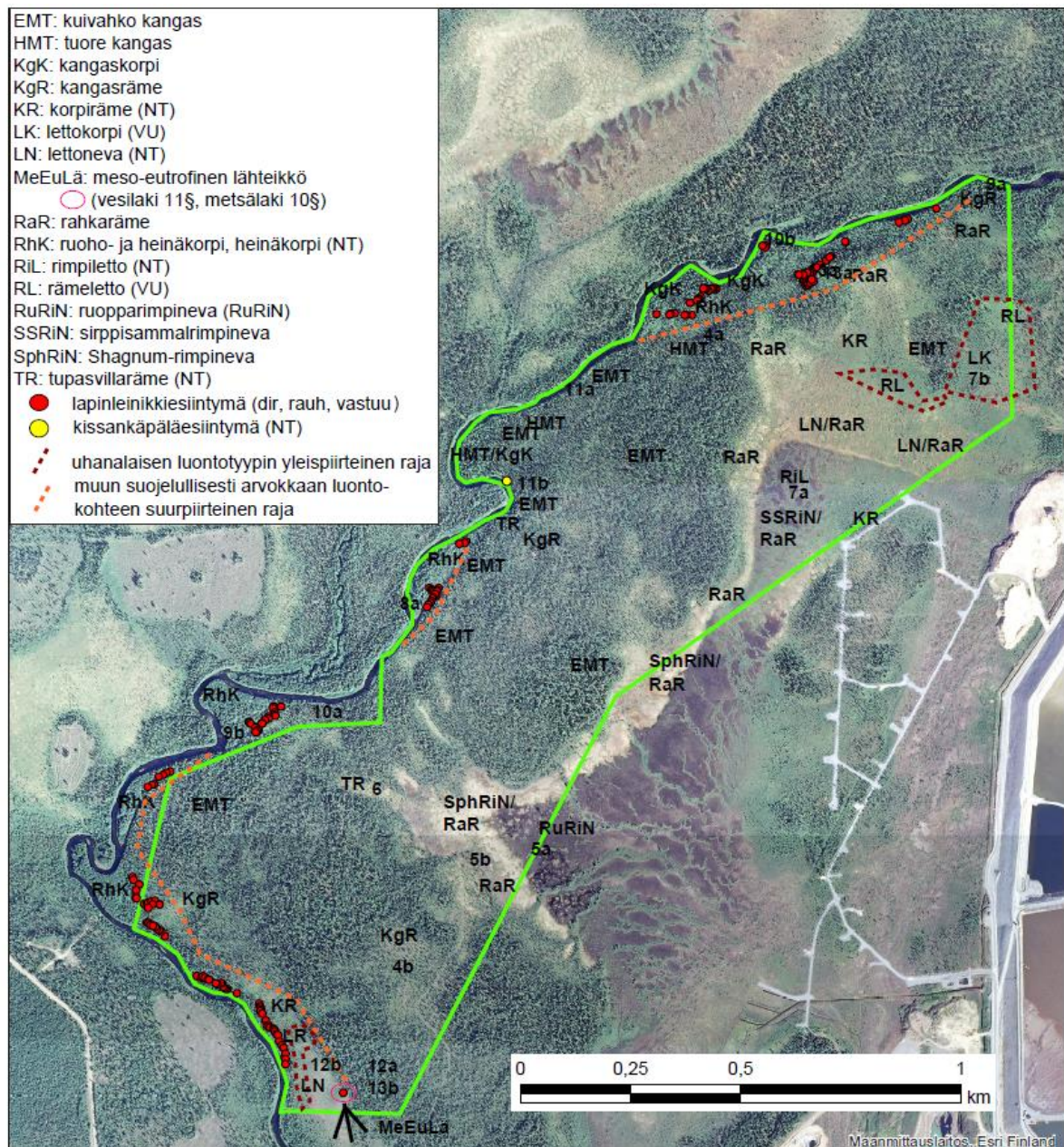
Kuva 12 a, b. Selvitysalueen eteläosassa sijaitsevilla suoalueella on lähde, lähdenoro (vasen kuva, 12 a) sekä erilaisia lettosuotyyppjä (oikea kuva, 12 b).

Kuva 13 a, b. Lapinleikkiesiintymä Seurujoen rantakorvessa (vasen kuva 13 a) sekä lapinleikkiesiintymä lähteen tiikupinnassa (oikea kuva, 13 b).

Osa-alueen 2 luontotyyppien ja huomionarvoisten lajihavaintojen sekä valokuvien ottopaikat on esitetty kartassa 3. Luontotyyppien tarkempi kasvillisuus on esitetty taulukossa 2.

Kartta 3. Osa-alueen 2 luontotyypit ja huomionarvoisten luontotyyppien ja lajihavaintojen sijoittuminen. Valokuvien ottopaikat on merkitty numerosymbolein.

Taulukko 2. Osa-alueen 2selvitysalueella havaitut luontotyypit ja niiden uhanalaisuusluokitus Raunio ym. (2008) mukaisesti (LC: säilyvä, NT: silmälläpidettävä, VU: vaarantunut, EN: erittäin uhanalainen, CR: äärimmäisen uhanalainen) sekä havaittu lajisto. Suojelullisista syistä huomionarvoinen kasvillisuus on lihavoituna.

Luontotyyppi	Maastossa havaittu kasvillisuus	luontotyypin uhanalaisuusstatus, ym. huomioitava
Rouravuoman aapasuokaistale ja sen reuna-alueet (osa-alue 2)		
oligotrofinen Sphagnum-rimpineva, OISphRiN	ruostevilla, aapasara, riippasara, suokukka, raate, leväkkö, aaparahkasammal, vajorahkasammal	LC
sirppisammalrimpineva, SSRiN	riippasara, kurjenjalka, raate, aapasirppisammal, nevasirppisammal	LC
ruopparimpineva, RuRiN	riippasara, vesisara, raate, pitkälehtikihokki	LC
rahkaräme, RaR	mänty, kuusi, variksenmarja, vaivaiskoivu, suopursu, tupasvilla, hilla, ruskorahkasammal	LC
tupasvillaräme, TR (lyhytkorsiräme)	mänty, tupasvilla, vaivaiskoivu, hilla, juolukka, variksenmarja, jokasuonrahkasammal, ruskorahkasammal	NT
lettoneva LN	villapääluikka, tupasluikka, keräpäärahkasammal, heterahkasammal, rimpisirppisammal, lettolierosammal	NT
Scorpidiumletto ScoL (rimpiletto)	riippasara, raate, villapääluikka, pitkälehtikihokki, lettolierosammal (peittävänä)	NT
revolvensletto RevL (rimpiletto)	riippasara, raate, villapääluikka, pitkälehtikihokki, rimpisirppisammal (peittävänä)	NT
rämeletto RL	kurjenjalka, suokukka, hilla, vaivaiskoivu, kataja, villapääluikka, vilukko, variksenmarja, jouhisara, luhtakuusio, heterahkasammal, seinäsammal, kerrossammal, jokasuonrahkasammal, ruskorahkasammal	VU (pienalainen vaihettumisvyöhyke suon ja kankaan välissä)
lettokorpi, LK	kuusi, vaivaiskoivu, kiiltopaju, juolukkapaju, kurjenjalka, iso talvikki, raate, järvikorte, nurmitatar, pohjanruttojuuri, juolukka, variksenmarja, tupasvilla, lääte, kaarlentaitikka, kangasmaitikka, metsäkurjenpolvi, ojakellukka, vilukko, lettoväkäsammal, kultasammal, rassisammal, kerrossammal	VU
Seurujoen jokivarren luontotyypit (osa-alue 2)		
avoluhta	pullosara, viiltosara	LC
pajuviitakohta PaVLu	kiiltopaju, pohjanpaju, järvikorte, kurjenjalka	LC
koivuluhta KoLu (metsäluhta)	hieskoivu, kiiltopaju, pohjanpaju, viiltosara, mätässara, järvikorte, kurjenjalka, kiiltolehvasammal, luhtakuirisammal, paikoin seisova vesi	LC
luhtainen ruoho- ja heinäkorpi RhK (tulvametsä)	kuusi, koivu, kiiltopaju, pohjanpaju, korpikastikka, järvikorte, raate, pohjanruttojuuri, mätässara, kultapiisku, metsäkorte, lapinleinikki , kiiltolehvasammal, korpilehtäsammal, haparahkasammal, kerrossammal, seinäsammal,	NT direktiivilajin esiintymispaikka mahd. metsälaki 10§

	jokasuonrahkasammal, luhtakuirisammal	kohde
luhtainen ruohokorpi RhK (Raunio ym. 2008) (tulvametsä)	hieskoivu, korpikastikka, rantatädyke, mesiangervo, metsäkorte, metsäkurjenpolvi, ruohokanukka, maitohorsma, kultapiisku, metsätähti, vanamo, ojakellukka, kissankello, huopaohdake, lapinleinikki (allikoissa), luhtamatara, metsätesma, luhtakuirisammal (allikoissa), kiiltolehväsammal (allikoissa)	NT
luhtainen kangaskorpi kgK	kuusi, hieskoivu, juolukka, metsäkorte, pohjan-, kiiltopaju, hilla, mustikka, juolukka, mesiangervo, riidenlieko, herttakaksikko, kerrossammal, korpirahkasammal	LC
kangasräme KgR	mänty, vaivaiskoivu, suopursu, tupasvilla, juolukka, variksenmarja, kangasrahkasammal, ruskorahkasammal, jokasuonrahkasammal, seinäsammal	LC
Pieni suo osa-alue 2:n eteläosassa Seurujoen läheisyydessä		
mesoeutrofinen lähteikkö MeEuLä	lapinleinikki , pohjanleinikki, suohorsma, luhtalitikka, suokorte, suohorsma, kiiltopaju, purolähdesammal, hetehiirensammal, hetesirppisammal, heterahkasammal	LC vesilaki 2. luku 11§ metsälaki 10§ direktiivilajin esiintymispaikka
lähteinen Bryales- lettoneva, BrLN	raate, villapääluikka, siniyökönlehti, vilukko, kultapiisku, mähkä, vesisara, lettopaju, vaivaiskoivu, juolukka, kultasirppisammal, punasirppisammal, rassisammal, pohjanrahkasammal	NT Suomen vastuulajeihin kuuluva lajin esiintymispaikka
lettoneva LN	raate, villapääluikka, siniyökönlehti, suohorsma, kurjenjalka, riippasara, vaivaiskoivu, vilukko, lettolierosammal, rimpisirppisammal, kultasirppisammal, lettoväkäsammal, lettosirppisammal, hetesirppisammal	NT päätyppi LN
rämeletto RL	kuusi, variksenmarja, vaivaiskoivu, kiiltopaju, pohjanpaju, raate, kultapiisku, suohorsma, pullosara, kultasirppisammal, heterahkasammal, ruskorahkasammal	VU
korpiräme, KR	mänty, kuusi, vaivaiskoivu, metsäkorte, hilla, juolukka, jokasuonrahkasammal, varvikkorahkasammal, ruskorahkasammal	NT
Kangasmetsäselänteiden sekä metsäsaarekkeiden luontotyypit (osa-alue 2)		
kuivahko kangasmetsä (EMT)	mänty, hieskoivu, kuusi, variksenmarja, puolukka, mustikka, juolukka, metsälauha, metsäkorte, kivikynsisammal, seinäsammal, valkoporon- ja harmaaporonjäkälä	(NT), metsätaloudellisesti käsitelty, ei luonnontilainen
tuore kangas (HMT)	hieskoivu, kuusi, mänty, mustikka, puolukka, vanamo, variksenmarja, juolukka, seinäsammal, kerrossammal, sulkasammal, kangaskynsisammal	(NT), metsätaloudellisesti käsitelty, ei luonnontilainen

3.3 Osa-alue 3

Erityisesti huomioitavat kohteet: -

Osa-alue 3 on pinta-alaltaan 28 ha ja käsittää Pikku Rouravaaran lakialuetta sekä osa vaaran rinteistä. Lakialueella on kaksi kalliopaljastumaa, joiden kasvillisuuteen kuuluvat mänty, kataja, lampaannata, variksenmarja, harmaaporonjäkälä, valkoporonjäkälä, kangaskynsisammal, kaarekeltakarve, kalliouisokarve ja kalliokarstasammal. Kalliopaljastumien kohdalla kasvava puusto on metsätaloudellisesti käsitelty, mikä vähentää luontokohteen edustavuutta, eivätkä kohteet sen vuoksi täytä metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeiden elinympäristöjen kriteerejä. Kalliopaljastumien alueella sekä tien reunalla kasvaa paikka paikoin silmälläpidettävää (NT) **kissankäpälää**.

Muu aluetta on tavanomaista metsätalouskäytössä olevaa kuivahkoa sekä tuoretta kangasmetsää.

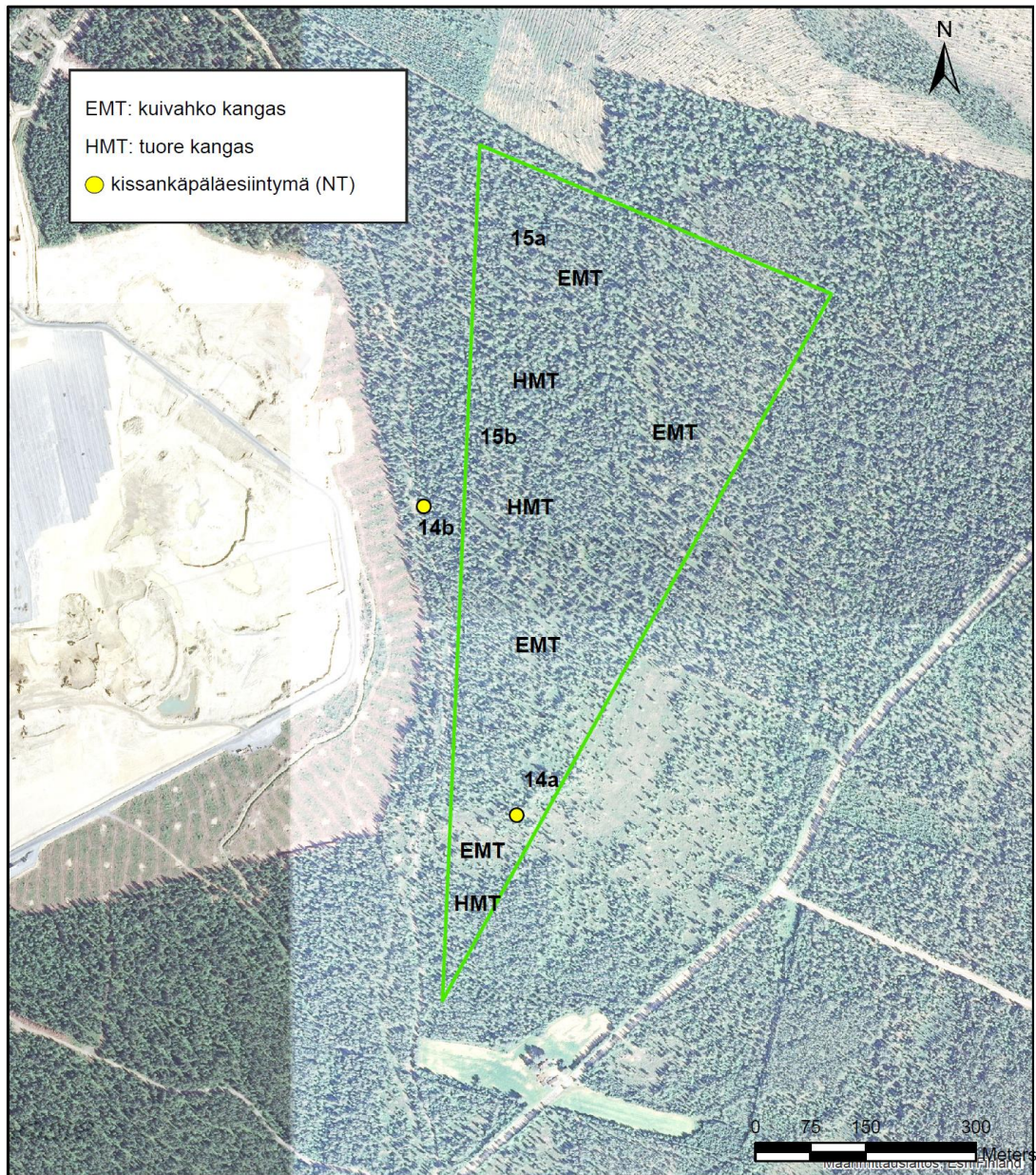
Kuva 14 a, b. Rouravaaran lakialuetta on kaksi kalliopaljastumaa (vasen kuva, 14 a). Kalliopaljastumien läheisyydessä sekä tien reunalla kasvaa paikka paikoin kissankäpälää (oikea kuva, 14 b).

Kuva 15 a, b. Rouravaaran yleisimmät metsätyypit ovat kuivahkoa (vasen kuva, 15 a) ja tuoretta kangasta (oikea kuva, 15 b).

Osa-alueen 3 luontotyyppien ja huomionarvoisten lajihavaintojen sekä valokuvien ottopaikat on esitetty kartassa 4. Luontotyyppien tarkempi kasvillisuus on esitetty taulukossa 3.

Kartta 4. Osa-alueen 3 luontotyypit ja huomionarvoisten luontotyyppien ja lajihavaintojen sijoittuminen. Valokuvien ottopaikat on merkitty numerosymbolein.

Taulukko 3. Osa-alueella 3 havaitut luontotyypit ja niiden uhanalaisluokitus Raunio ym. (2008) mukaisesti (LC: säilyvä, NT: silmälläpidettävä, VU: vaarantunut, EN: erittäin uhanalainen, CR: äärimmäisen uhanalainen) sekä havaittu lajisto. Suojelullisista syistä huomionarvoinen kasvillisuus on lihavoituna.

Luontotyyppi	Maastossa havaittu kasvillisuus	luontotyypin uhanalaisuusstatus, ym. huomioitava
kuivahko kangasmetsä (EMT)	mänty, kuusi, hieskoivu, puolukka, metsätähti, vanamo, metsälauha, metsäkorte, maitohorsma, kerrossammal, kissankäpälä (NT)	(NT), metsätaloudellisesti käsitelty, ei luonnontilainen
tuore kangasmetsä (HMT)	kuusi, koivu, pihlajan taimia, mustikka, puolukka, variksenmarja, metsäkurjenpolvi, riidenlieko, kultapiisku, kangasmaitikka, kevätpiippo, lillukka, juolukka, kerrossammal, sulkasammal, seinäsammal	(NT), metsätaloudellisesti käsitelty, ei luonnontilainen

4. TULOKSET, LINNUSTO

4.1 Osa-alue 1

Pesimälinnuston kartoituslaskennoissa havaittiin kansallisessa uhanalaisuusluokituksessa (Tiainen ym. 2016) vaarantuneeksi (VU) arvioidut **taivaanvuohi** (1 pari), **pajusirkku** (2 paria) ja **hömötiainen** (2 paria). Taivaanvuohen reviiri oli osa-alueen 1 itäosassa avosuolla. Hömötiaiselta havaittiin kaksi reviiriä, jotka sijaitsivat osa-alue 1 keskiosassa sekametsässä. Pajusirkun reviirit olivat osa-alueen 1 länsiosassa Seurujoen tuntumassa. Euroopan unionin lintudirektiivin liitteen I lajeja (EU) tai alueellisesti uhanalaisia (RT) lajeja ei havaittu kartoitusalueella. Suomen kansainvälisistä vastuulajeista leppälinnulla oli reviiri osa-alue 1 eteläosassa. Kansallisessa uhanalaisuusluokituksessa silmälläpidettäviksi (NT) arvioituja lajeja havaittiin yksi pari niittykirvisiä ja kaksi paria keltavästäräkkejä. Silmälläpidettävät lajit eivät kuulu varsinaisiin uhanalaisiin lajeihin.

4.2 Osa-alue 2

Uhanalaisuusluokituksessa vaarantuneita pesimälajeja olivat **riekko** (1 pari), **taivaanvuohi** (3 paria), **punatulkku** (1 pari) ja **pajusirkku** (1 pari). Riekkon reviiri oli Rimminvuoman avosuon reunalla selvitysalueen itärajalla. Riekkokoiras havaittiin reviirillään linnustoselvityksessä ja kasvillisuusselvityksessä (A. Neumann) havaittiin riekkopoikue. Taivaanvuohien reviirit sijaitsivat osa-alueen 2. itäreunalla avosuoalueella. Punatulkun ja pajusirkun reviirit sijaitsivat osa-alueen 2 länsiosassa Seurujoen tuntumassa. Alueellisesti uhanalaisista (RT) lajeista sinirinta (1 pari) pesi osa-alueen 2. pohjoisosassa. Euroopan unionin lintudirektiivin liitteen I lajeista (EU) havaittiin metso, kapustarinta, liro, palokärki ja sinirinta. Suomen kansainvälisistä vastuulajeista havaittiin kuukkeli, leppälintu, liro ja metso. Metsopoikue (emo ja 7 poikasta) havaittiin kasvillisuusselvityksen (A. Neumann) yhteydessä heinäkuussa osa-alueen 2 länsiosasta. Uhanalaisuusluokituksessa silmälläpidettäviksi (NT) arvioituja lintulajeja olivat liro (1 pari), niittykirvinen (3 paria), keltavästäräkki (3 paria) ja kuukkeli (1 pari).

4.3 Osa-alue 3

Selvitysalueella ei havaittu uhanalaisia, alueellisesti uhanalaisia lintulajeja tai Suomen kansainvälisiä vastuulajeja. Euroopan unionin lintudirektiivin liitteen I lajeista ampuhaukka havaittiin useita kertoja selvitysalueella. Ampuhaukka todennäköisesti pesii selvitysalueella tai selvitysalueen lähiympäristössä ja käyttää Pikku Rouravaaran aluetta pesimäaikaisena saalistusalueena.

Taulukko 4. Osa-alueiden 1 - 3 kartoituslaskennoissa 9-10.6.2018 havaittujen suojellisesti merkittävien lintulajien parimäärät. EU = Lintudirektiivin liitteen I laji. VU = vaarantunut (Suomen uhanalaisuusluokituksessa mainittu laji, Tiainen ym. 2016). EVA = Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji. RT = Alueellisesti uhanalainen laji (4b, pohjoisboreaalinen vyöhyke, Peräpohjola).

Laji			Osa- alue 1	Osa- alue 2	Osa- alue 3
Ampuhaukka	<i>Falco columbarius</i>	EU	-	-	1
Riekko	<i>Lagopus lagopus</i>	VU	-	1	-
Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	EU, EVA	-	1	-
Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>	EU	-	1	-
Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>	VU	1	3	-
Liro	<i>Tringa glareola</i>	EU, EVA	-	1	-
Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>	EU	-	1	-
Sinirinta	<i>Luscinia svecica</i>	EU, RT	-	1	-
Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	EVA	1	1	-
Hömötiainen	<i>Poecile montanus</i>	VU	2	-	-
Kuukkeli	<i>Perisoreus infaustus</i>	EVA	-	1	-
Punatulku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	VU	-	1	-
Pajusirkku	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU	2	1	-
Yhteensä			6	13	1

4.4 Petolintujen tarkkailu

Petolintujen tarkkailussa havaittiin saalisteleva **sinisuohaukka**koiras kaivospiirin pohjoispuolella Latovuoman ja Paskapetäjäpalon välisellä alueella. Havaintojen ja elinympäristötarkastelun perusteella linnun reviiri sijoittuu Seurujoen pohjoispuolelle. **Ampuhaukka** kierteli Pikku Rouravaaran ympäristössä ja osa-alue 3 kuuluu todennäköisesti lajin pesimäaikaiseen reviiriin. **Varpushaukka**koiras havaittiin kerran matalalennossa osa-alueen 2 pohjoispuolella Hakokodanmaanyllä. **Tuulihaukka**koiras saalisteli n 3,5 km kaivospiirin pohjoispuolella Pahaskuusikon ympäristössä.

5. TULOKSET, VIITASAMMAKKO

Kesällä 2018 tehtyjen maastoselvitysten yhteydessä ei tehty havaintoja viitasammakoista. Seurujoen ei arvioida olevan sopiva lisääntymisympäristö viitasammakolle, sillä sammakkoeläimet eivät kude voimakkaasti virtaaviin vesistöihin. Seurujoen ranta-alueilla ei havaittu kasvillisuus selvityksen yhteydessä suunnitellun kaivospiirin laajennuksen alueella sellaisia lampia tai tulvasijättöjä, jotka soveltuisivat viitasammakon lisääntymispaikoiksi.

6. EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Rajallisen maastotyöajan vuoksi luontoselvityksiin liittyy aina epävarmuustekijöitä, esim. jokin harvinainen sammal tai muu vaikeasti löydettävässä oleva kasvilaji on voinut jäädä huomaamatta. Epävarmuustekijät kuitenkin minimoitiin kohdentamalla maastokartoitukset sellaisille biotoopeille, jotka olivat potentiaalisimpia suojellisesti arvokkaille kasvilajeille.

Lapinleikkiesiintymiä voi olla enemmän kuin tämän selvityksen maastotöissä havainnoitiin. Havaitut esiintymät sekä mahdollisesti havaitsematta jääneet esiintymät rajoittuvat kuitenkin lajin kasvupaikkavaatimuksista johtuen Seurujoen tulvametsävyöhykkeen korpiluontotyyppisiin, joita merkittiin kasvillisuuskarttoihin luonnon monimuotoisuuden kannalta huomioitaviksi kohteiksi.

Viitasammakoselvitys voidaan tehdä luotettavasti vain lajin kutuaikana, joka on Lapissa yleensä toukokuun lopussa. Lajilla on kuitenkin tiettyjä elinympäristövaatimuksia, joiden avulla voidaan arvioida suhteellisen luotettavasti mahdollisten lisääntymispaikkojen olemassaoloa selvitysalueella.

7. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Kasvillisuus

Kasvistollisesti arvokkaita alueita havaittiin Seurujoen ranta-alueilla (osa-alueet 1 ja 2), jossa esiintyy tulvaveden vaikutusvyöhykkeellä monimuotoisia ja silmälläpidettäviä korpiluontotyyppisiä sekä luontodirektiivin liitteen II ja IV(b) kuuluvaa eli rauhoitettua ja erityisesti suojeltavaa **lapinleinikkiä**. Lapinleinikki kuuluu myös Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin. Seurujoen ranta-alueella esiintyvät rehevät ruoho- ja heinäkorvista osa voi täyttää metsälain 10 § mukaiset kriteerit.

Luontoarvokohteisiin kuuluvat lisäksi osa-alueen 2 eteläosassa sijaitseva **lähde** (vesilaki 2. luku 11 §, metsälaki 10 §). Lähteessä on kaksi lapinleinkiesiintymää (dir, rauh, vastuulaji). Lähdetä ympäröivällä suoalueella esiintyvät lettorämeet on luokiteltu vaarantuneeksi ja alueen lettonevat ja rimpiletot silmälläpidettäviksi luontotyyppiksi. Osa-alueen 2 pohjoisosassa esiintyy vaarantunutta lettokorpea, rimpilettoa ja lettonevaa.

7.2 Linnusto

Kartoituslaskennoissa havaittiin osa-alueella 2 useita suojelullisesti merkittäviä lintulajeja, joiden reviirit sijoittuivat pääosin selvitysalueen avosuolle ja Seurujoen lähiympäristöön. Muilla osa-alueilla suojelullisesti merkittävien lintulajien laji- ja parimäärät olivat vähäisiä.

7.3 Viitasammakko

Viitasammakosta ei ole tehty havaintoja selvitysalueilta. Elinympäristöjen tarkastelun perusteella ainoa selvitysalueilla sijainnut lajin lisääntymiseen soveltuva elinympäristö sijoittuu Rimminvuoman länsiosaan.

Espoossa 4. päivänä syyskuuta 2018

RAMBOLL FINLAND OY

Jussi Mäkinen
FM ympäristöekologi

Antje Neumann
FM biologi

8. LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO

Eurola, S., Bendiksen, K. & Rönkä, A. 1990: Suokasviopas. Oulanka reports 9. Oulanka biological station. University of Oulu.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki.

Koskimies, P. 1994: Linnuston seuranta ympäristöhallinnon hankkeissa. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja – sarja B. 83 s.

Luontodirektiivi 92/43/ETY.

Metsälaki 1093/1996.

Metsätutkimuslaitos 2018. Monilähteisen valtakunnan metsien inventoinnin (MVMI) kartta-aineisto 2013; puustotiedot vuodelta 2015 (www.paikkatietoikkuna.fi)

Mossberg, B. ja Stenberg, L. 2003. Suuri Pohjolan Kasvio. Kustannusosakeyhtiö Tammi

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1-278.

Neumann, A. 2017. Viitasammakko viihtyy Koitelaisenkairalla. Lajinsuojelun verkkolehti Lenninsiipi 4/2017, s. 24-26.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. – Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 685 s.

Raunio, A., Schulman A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – osa 2. Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 8/2008. Suomen ympäristökeskus. 572 s.

Sierla, L, Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742, Luonto ja luonnonvarat, s. 114.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. – Suomen Ympäristökeskus. Ympäristöopas 109. 196 s.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49 s.

Vesilaki 587/2011.

Väisänen, R., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998: Muuttuva pesimälinnusto. 567 s. Otavan kirjapaino, Keuruu.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Tukesin lausuntopyyntö 23.1.2018

Agnico Eagle Finland Oy:n kaivoslupahakemus, lupatunnus KL2017:0003

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes on pyytänyt Lapin ELY-keskukselta lausuntoa Agnico Eagle Oy:n Suurkuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentamista koskevasta hakemuksesta. Kyseessä on kaivoslain 34 §:n mukainen kaivoslupa. Kaivosluvan edellytyksistä säädetään 47 §:ssä. Kaivosluvan myöntämisen esteet on säädetty 48 §:ssä. Hakemus sisältää kaivoksen laajennuksen maankäyttöselvityksen (5.5.2017). Liitteet on saatu pyynnöstä.

Kaivospiirin laajentaminen 565,1 hehtaarilla tapahtuisi seuraavasti suhteessa nykyiseen kaivospiiriin:

- länsipuolelle sivukivialueen laajentaminen, pintavalutuskenttä 4:n liittäminen kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta, pintamaiden läjitys lisäalueella (lohkot 1 ja 2)
- luode ja pohjoinen: lisäalue maanalaiseen malminetsintään ja louhintaan (lohko 3)
- pohjoinen: uusi NP4-rikastushiekka-alas (lohko 4)
- itäpuolelle tarvekiven louhinta (lohko 5)

Alueella on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava, Olemassa oleva kaivos sijoittuu kaivosalueelle (EK 1906). Laajennusalue sijoittuu osin maa- ja metsätalousalueelle (M). Alueelle ei olla laatimassa kuntakaavaa.

Lähin asutus sijaitsee Rouravaarassa (0,8 -1,5 km itään, 7 asukasta), Lintulassa (4 km länteen/lounaaseen, 8 asukasta) ja Kiistalassa (4-5 km etelään 51 asukasta).

Pyydettynä lausuntonaan Lapin ELY-keskus toteaa hakemuksen osalta seuraavaa:

Ympäristönsuojelu

Agnico Eagle Finland Oy:n hakemuksessa haetaan kaivoslain 34 §:n mukaista kaivoslupaa nykyisen kaivospiirin laajentamiseksi. Hakemuksen mukaan pinta-alaltaan suurin laajennus kohdistuu uuden NP4 -rikastushiekkaaltaan rakentamisalueelle. Yhtiö hakee myös kaivoslain 169 §:n mukaista

lupaa uuden altaan rakentamistöiden aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta niiden alueiden osalta, joihin yhtiöllä on käyttö- ja omistusoikeus.

Agnico Eagle Finland Oy on jättänyt Kittilän kaivoksen uuden NP4 -rikastushiekka-altaan rakentamista koskevan ympäristölupahakemuksen PSAVI:n käsiteltäväksi 29.9.2017. Hakemusta ei ole vielä kuulutettu. Lapin ELY-keskuksen käytettävissä olevien tietojen mukaan PSAVI on lähettänyt yhtiölle hakemuksen täydennyspyyntökirjeen 24.1.2018. Täydennyspyyntökirje sisältää 34 kohtaa ja täydennyksiä pyydetään mm. esitettyyn pohjarakentamiseen, tehtyihin maaperätutkimuksiin sekä tulevan allasalueen pohjamaareeniin liittyen. Pyydetyt täydennykset tulee toimittaa AVI:lle 2.4.2018 mennessä. Lapin ELY-keskus tulee ottamaan kantaa uuden altaan rakentamiseen ja esitettyihin rakentamisratkaisuihin lausunnossaan PSAVI:lle.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaivoslupaa ratkaistaessa ja kaivoslain 169 §:n mukaisen luvan uuden altaan rakentamistöiden aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta harkinnassa tulee ottaa huomioon, että PSAVI tulee antamaan ympäristölupapäätöksessään mm. altaan rakentamiseen, pohjamaan tiiveyteen sekä rakennettavaan keinotekoiseen eristeseen liittyviä määräyksiä.

Luonnonsuojelu

Kaivospiirille haettu laajennusalue on jaoteltu viiteen eri lohkokoon, jotka ilmenevät hakemuksen sivuilta 18-20. Näistä lohko 4 kattaa uuden NP4-altaan alueen, jonka luontoselvitykset on tehty YVA-menettelyn yhteydessä ja tulokset raportoitu YVA-selostuksen liitteessä v. 2016. Luontoselvitykset sisältsivät kasvillisuusinventoinnin (mukaan lukien lapinleinikkikartoitukset) sekä viitasammakko-, linnusto- ja lepakkoselvityksen. Lohkon 4 osalta selvityksiä voidaan pitää riittävinä. Lohkon 4 alueella on selvityksen mukaan kaksi lapinleinikin esiintymää. Lapinleinikki on luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen IV(b) tiukasti suojeltu kasvilaji. Näistä toisen esiintymän arvioidaan häviävän tai heikkenevän NP4-altaan rakentamisen yhteydessä, ja toiseen esiintymään hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta. Lapin ELY-keskus on päätöksellään 1.2.2018 (LAPELY/1495/2017) myöntänyt luvan lapinleinikkiesiintymän heikentämiseen ja mahdolliseen hävittämiseen. Lapin ELY-keskus katsoo, että lapinleinikkiä koskevan poikkeusluvan tultua lainvoimaiseksi kaivospiirin laajentamiselle ei lohkon 4 osalta ole luonnonsuojelulain mukaista estettä.

Laajennusalueen lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta hakemuksessa ei ole esitetty selvitystä mahdollisten luonnonsuojelulain tai luontodirektiivin nojalla suojeltujen lajien tai muiden suojeltujen kohteiden esiintymistä. Kyseisten lohkojen alueet eivät sisällyneet YVA-menettelyn yhteydessä v. 2014 - 2016 tehtyihin luontoselvityksiin. Lapin ELY-keskuksen tiedossa ei myöskään ole aiempia

ko. alueet kattavia luontoselvityksiä. Karttatarkastelun ja lähialueilta olevien tietojen perusteella ainakin lohkoilla 1, 2 ja 3 on mahdollisia lapinleinikin elinympäristöiksi soveltuvia alueita ja potentiaalisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Seurujokivarresta on aikaisempia havaintoja saukosta. Viitasammakko ja saukko ovat luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin nojalla kielletty.

Kaivoslain mukaista lupa-asiaa ratkaistaessa on sovellettava muun muassa luonnonsuojelulakia (kaivoslaki 621/2011 3 §). KHO:n päätökseen 7.3.2017 taltionumero 973 viitaten ELY-keskus katsoo, että kaivoslupahakemukseen tulee myös lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta liittää riittävä selvitys sen arvioimiseksi, etteivät kaivoslain 3 §:ssä viitatu luonnonsuojelulain säännökset estä hakuksen hyväksymistä.

Maankäyttöselvitys ja alueiden käyttöön liittyvät näkökohdat

Kaivoslain 47.4 §:n tarkoittamasta selvityksestä on käyty neuvottelut liitteiden mukaan 8.9.2014 (NP4 YVA ja Kuotkon YVA, maankäytön ja YVA-prosessien koordinaatiokokous, kokouspöytäkirja 22.9.2014 Pöyry Finland Oy) ja 11.1.2016 (oikea pvm on ELY-keskuksen käsityksen mukaan 13.1.2017) (Kittilän Suurikuusikon kaivoksen maankäyttöselvitys, viranomaisneuvottelu, muistio 13.2.2017, Ramboll). Viimeisimmässä neuvottelussa on todettu, että selvityksen päivitys tehdään, kun YVAan liittyvät lausunnot ovat tiedossa ja olisi hyvä käydä neuvottelu ennen kaivoslain mukaista lausuntomenettelyä. ELY-keskus toteaa, että neuvottelua ei ole käyty.

Lapin ELY-keskus on yhteysviranomaisena lausunut Rikastamon syötemäärän sekä NP rikastushiekan varastointikapasiteetin kasvattaminen Kittilän kultakaivoksella -hankkeen YVA-selostuksesta 24.3.2017. Lausuntoon on sisällytetty kanta maankäyttöselvityksen täydennystarpeista. Lausunnon mukaan puutteita on ollut mm. rakentamistoimenpiteiden sijainti ja laatu, nostotornin häiriövaikutukset, selvityksen toimimisesta itsenäisenä asiakirjana kaivoslupakäsittelyssä, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tunnistamisessa ja poronhoidon alueidenkäytöllisten edellytysten turvaamisen tapana. Maankäyttöselvityksen keskeisiä kohtia ei oltu referoitu YVA-selostukseen.

Kaivoslupan myöntämisen edellytyksenä on kaivoslain 47.4 §:n mukaan: 'Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Kaavan oikeusvaikutuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.'

Viranomaiset eivät ole sopineet ehdottomasti noudatettavaa menettelyä selvityksen riittävyyden varmistamisesta. Lapin ELY-keskus katsoo, että lausuntomenettely on riittävä yhteistyön muoto, ottaen huomioon, että asiassa käyty myös neuvotteluja.

Maankäyttöselvitys koskee Suurikuusikon kaivoksen laajennuksen suhdetta maankäyttöön. Selvitykseen kuuluu NP4-allas ja purkupuutki. Maankäyttöselvitykseen ei sisälly nyt käsiteltävänä olevan kaivoslupahakemuksen tarkoittama hanke seuraavilta osin: sivukivialueen laajentaminen, pintavalutuskenttä 4:n liittäminen kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta, pintamaiden läjitys lisäalueella, lisäalue maanalaiseen malminetsintään ja louhintaan sekä tarvekiven louhinta. Maankäyttöselvitykseen eivät kuulu kaivoslupahakemuksen laajennusalueen lohkot 1, 2, 3, 5 ja lohko 4 kuuluu vain osittain.

Lapin ELY-keskus katsoo, että edellä esitetyn perusteella kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön ei ole selvitetty kaivoslain 47.4 §:n tarkoittamalla tavalla muutoin kuin lohkon 4 osalta maankäyttöselvityksessä esitetyllä rajauksella.

Poronhoito

Hakemuksessa todetaan, että laajennusalue sijoittuu erityiseen poronhoitoalueeseen kuuluvalle Kuivasalmen paliskunnan alueelle. Lisäksi hakemusasiakirjoissa todetaan viitaten kaivoslain 38 §:ään, että tätä varten järjestetään poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu ja että poronhoitolain mukainen neuvottelu hankkeesta Kuivasalmen paliskunnan kanssa on järjestetty YVA-menettelyn aikana 1.10.2015.

Kaivoslain 38 §:n mukaan lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu ei korvaa kyseistä selvitysvelvollisuutta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ennen kaivoslupapäätöksen antamista lupaviranomaisen tulee täyttää kaivoslain 38 §:n mukainen selvitysvelvoite.

Porojen pantatietojen perusteella esitetty laajennusalue ei näyttäisi enää olevan potentiaalista laidunaluetta. Jo olemassa olevien toimintojen häiriövaikutusalue ilmenee pantatiedoista selkeästi. Kaivospiirin laajentumisesta aiheutuva haitta jäänee vähäiseksi. Vahingot tulee korvata hakemuksen mukaan kaivosyhtiö on sopinut paliskunnan kanssa kaivostoiminnan haittasta aiheutuvista vuotuisista korvauksista. Kaivosyhtiö toteaa selvityksessä yleis-

22.2.2018

LAPELY/411/2018

ten ja yksityisten etujen turvaamisesta, että sopimusta tullaan katselmoi-
maan säännöllisesti ja näin tullaan toimimaan myös uuden altaan valmistu-
misen ja laajennusalueen varmistumisen yhteydessä.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat allekirjoittaneiden lisäksi osallistuneet
ylitarkastaja Maarit Vainio, ylitarkastaja Leena Ruokanen ja porotalousasi-
antuntija Päivi Kainulainen.

Ympäristönsuojeluyksikön päällikkö

Eira Luokkanen

Ylitarkastaja

Tiina Kämäräinen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI
kaivosasiat@tukes.fi

Viite Tukesin lausuntopyyntö 4.11.2019 KL2019:0008

Lausunto kaivoslupahakemuksen täydennyksestä, Suurkuusikon kaivospiirin laajennus, Kittilä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Lapin ELY-keskukselta lausuntoa Agnico Eagle Finland Oy:n kaivoslupahakemuksen täydennyksen johdosta. Hakija on täydentänyt Suurkuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentamista koskevaa hakemustaan luontoselvityksillä ja maankäyttöselvityksellä.

Täydennys liittyy Lapin ELY-keskuksen 22.2.2018 antamaan lausuntoon kaivoslupahakemuksesta. ELY-keskus totesi tällöin lausunnossaan, että laajennusalueen lohkojen 1,2,3 ja 5 osalta hakemukseen tulee liittää riittävä selvitys sen arvioimiseksi, etteivät kaivoslain 3§ viitattut luonnonsuojelulain säännökset estä hakemuksen hyväksymistä. Lisäksi ELY-keskus katsoi, että kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhdetta muuhun alueiden käyttöön ei oltu selvitetty kaivoslain 47.4 §:n tarkoittamalla tavalla, muutoin kuin lohkon 4 osalta maankäyttöselvityksessä esitetyllä rajauksella.

ELY-keskuksen lausunnon johdosta Tukes päätyi käsittelemään kaivoslupahakemuksen kahdessa osassa. Tukes myönsi 15.10.2018 hakijalle kaivospiirin laajentamista koskevan kaivosluvan, mutta päätös koski ainoastaan lohko 4:n aluetta. Päätös on lainvoimainen. Päätöksessään kaivosviranomaisen tiedotti, että lohkojen 1, 2, 3 ja 5 osalta annetaan erillinen päätös sen jälkeen, kun yhtiö on toimittanut Lapin ELY-keskuksen edellyttämät selvitykset ELY-keskukseen ja kaivosviranomaisen on saanut selvityksistä Lapin ELY-keskuksen lausunnot.

Hakemuksen sisältö

Hakija on pyytänyt kaivosviranomaista käynnistämään uudelleen meneillään olevan lupamenettelyn kaivosalueen laajentamiseksi lohkojen 1-3 osalta. Hakija on luopunut Pikku Rouravaaran tarvekiven louhinnan suunnittelusta (lohko 5). Kaivospiirin laajentaminen tapahtuisi seuraavasti suhteessa nykyiseen kaivospiiriin:

- länsipuolella sivukivialueen laajentaminen maisemointia ja jälkihoitotoimia varten (lohko 1)
- länsipuolella pintavalutuskenttä 4:n liittäminen kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta, pintamaiden läjitys lisäalueella (lohko 2)
- luode ja pohjoinen: lisäalue maanalaiseen malminetsintään ja louhintaan (lohko 3)

Pyydettyä lausuntonaan Lapin ELY-keskus toteaa seuraavaa:

Maankäyttöselvitys

Täydennetty maankäyttöselvitys koskee Suurikuusikon kaivoksen laajennuksen suhdetta maankäyttöön. Selvitykseen kuuluvat kaivoslupahakemuksen laajennusalueet sekä vesivarastoaltaiden ja purkupuutkilinjauksen alueet.

Kaivosluvan myöntämisen edellytyksenä on kaivoslain 47.4 §:n mukaan: 'Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Kaavan oikeusvaikutuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.

Viranomaiset eivät ole sopineet ehdottomasti noudatettavaa menettelyä selvityksen riittävyden varmistamisesta. Lapin ELY-keskus katsoo, että lausuntomenettely on riittävä yhteistyön muoto. Asiasta on pidetty myös neuvotteluita, joiden muistiot ovat maankäyttöselvityksen liitteenä.

Alueidenkäyttöön liittyvät näkökohdat

Maankäyttöselvityksessä on tuotu esiin hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.

Alueella on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava. Laajennusalue sijoittuu suurelta osin, erityisesti lohkojen 2 ja 3 osalta ympäristöministeriön 23.6.2010 vahvistamassa Tunturi-Lapin maakuntakaavassa osoitetun kaivosalueen (EK 1906) ulkopuolelle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Kyseessä olevalla kaivosalueella ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. Purkupuutkilinjaus sijoittuu lähimmillään noin 150 metrin etäisyydelle Hanhima-Lintulan osayleiskaavan kaakkoiskulmasta. Purkupuutkilinjaus sijoittuu lounaisosastaan Levin ympäristön

osayleiskaavan osa-alueen 2 alueelle. Purkupuutkilinjaus sijoittuu osayleiskaavan alueella maa- ja metsätalousalueelle (M), tärkeälle vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle (pv) ja tulvasuojelultaaseen liittyvälle selvitysalueelle (Tu). Linjaus risteää voimansiirtolinjan kanssa. Purkupuutkilinjaus sivuaa maa-ainesten ottoaluetta, jonka pääkäyttömuotona on maa- ja metsätalous oton päätyttyä (EO/M), ja sijoittuu uimarannan läheisyyteen.

Maankäyttöselvityksessä on arvioitu hankkeen vaikutuksia alueella voimassa oleviin kaavoihin. Vaikutukset on todettu lähinnä paikallisiksi ja varsin vähäisiksi.

Maankäyttöselvityksessä on myös arvioitu hankkeen vaikutuksia asutukseen, poronhoitoon, luontoympäristöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöön ja nykyiseen maankäyttöön mm. melumallinnuksen avulla. Selvityksen mukaan hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia maisemaan, maankäyttöön, poronhoitoon, luontoon ja luonnonsuojeluun. Maankäyttösuunnitelmassa on kuvattu hankkeen edellyttämä lupamenettely. Selvityksessä viitataan myös laadittavaan asemakaavaan. Asemakaavan laatiminen hankealueelle ei ELY-keskuksen tiedon mukaan ole vireillä, mutta ELY-keskuksen näkemyksen mukaan laadittava asemakaava edistäisi kaivoksen ja kaivokseen liittyvien erilaisten maankäyttötarpeiden yhteensovittamista ja myös lupamenettelyä.

Lapin ELY-keskus alueidenkäyttöviranomaisena katsoo, että kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty kaivoslain 47.4 §:n tarkoittamalla tavalla.

Luontoselvitykset

Kuten luontoselvityksessä (4.9.2018 Ramboll) on esitetty, tulvivan Seurujokivarren luhtaiset ruoho- ja heinäkorvet ja tulvametsät ovat luonnonsuojelulailla (1096/1996) rauhoitetulle lapinleinikille merkittäviä elinympäristöjä. Lisäksi lapinleinikkiä esiintyy lohkolla 2 sijaitsevan lähteen ympäristössä.

Luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaan rauhoitetun lapinleinikin hävittäminen on kielletty. Lapinleinikki on lisäksi EU:n luontodirektiivin liitteen IV (b) mukainen laji, joka edellyttää tiukkaa suojelua. Luonnonsuojelulain 49 §:n 3 momentin mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 42 §:n 2 momentin hävittämiskiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla.

Kartoitetulla osa-alueella 2 sijaitsee metsälain (1093/1996) 10§:n ja vesilain (587/2011) 2. luvun 11§:n suojaama luonnontilainen lähde ja lähdenoro, jonka reuna-alueella kasvaa lapinleinikkiä. ELY-keskus toteaa, että luonnontilaisen lähteen vaarantaminen on vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisesti kielletty. Lähteiden ja lähdepurojen välittömät

lähiympäristöt ovat lisäksi metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Mikäli laajeneva kaivostoiminta aiheuttaa riskin lähteen vaarantumiselle, Agnico Eagle Finland Oy:n on haettava lupaa vaarantamiskiellosta poikkeamiselle Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Lupaviranomainen (AVI) voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen lähteiden vaarantamiskiellosta, jos momentissa mainittujen vesiluontotyyppien suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu. Asiaa ratkaistaessa tulee huomioida, että lähde on myös EU:n luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaisen lajin elinympäristö.

Luontoselvityksessä on huomioitu ja rajattu asianmukaisesti kartalle uhanalaiset luontotyypit (Suomen uhanalaiset luontotyypit 2018). Lupamääräyksiin tulee varmistaa, ettei uhanalaisten luontotyyppien elinympäristöjä heikennetä. Erityistä huomioita tulee kiinnittää vesitasapainon säilyttämiseen.

Lapin ELY-keskus luonnonsuojeluviranomaisena katsoo, että täydentävä luontoselvitys (4.9.2018 Ramboll) on laadittu asiantuntevasti ja antaa hyvän pohjan ko. laajennusalueiden maankäytön jatkosuunnittelulle. ELY-keskus edellyttää, että lupamääräyksiin tulee varmistaa, ettei toiminnalla vaaranneta tai heikennetä em. lapinleikin esiintymiä tai elinympäristöjä, ellei suojelusta poikkeamiseen ole saatu asianmukaista lupaa. Suojeltavat alueet on esitetty luontoselvityksessä ja rajattu kartalle merkinnällä ”suojellisesti arvokkaan luontokohteen suurpiirteinen raja”.

Ympäristönsuojelu

Lopuksi Lapin ELY-keskus tuo valvontaviranomaisena esille, ettei hakijan suunnittelemlia uusia läjitysalueita (lohkolle 2), tai sivukivialueen laajentamistarvetta (lohkolle 1) ole käsitelty tuotannon laajentamista koskevassa ympäristölupahakemuksessa (PSAVI dnro PSAVI/1079/2018). Esimerkiksi alue, johon sijoitetaan pilaantumaton maa-ainesta vähintään vuodeksi, luokitellaan jo luvanvaraiseksi kaivannaisjätteen jätealueeksi. Jätealueelle on laadittava aluehallintoviraston hyväksymä jätehuoltosuunnitelma (kaivannaisjäteasetus 190/2013, 2 ja 7 §).

Sivukivialue (72 ha) on luokiteltu kaivannaisjätteen jätealueeksi. Sen laajentamistarpeen osalta ELY-keskus toteaa, että läjitysalueen yksityiskohtainen sulkemissuunnitelma on toimitettava aluehallintoviraston ratkaistavaksi viimeistään vuotta ennen sulkemisen aloittamista. Lupapäätöksessä voidaan antaa tarkempia määräyksiä alueen maisemointi- ja jälkihoitotoimiin, kuten luiskaamisen toteuttamiseen. ELY-keskus tuo esille, että yhtiöllä on jo laadittuna sivukivialueen maisemoinnin yleissuunnitelma (6.7.2011, päivitys 30.5.2012), joka vastaa nykyisiä lupamääräyksiä ja joka sijoittuu nykyiselle kaivospiirin alueelle. Lisäksi tuotannon

laajentamishakemukseen liittyvässä kaivoksen sulkemissuunnitelmassa (Envineer 7.6.2018) todetaan, että läjitettävän sivukiven kokonaismäärä tulee olemaan noin 40 % vähemmän aiemmasta arviosta.

Lausunnon valmisteluun ovat allekirjoittaneiden lisäksi osallistuneet ylitarkastaja Hannu Raasakka ja ylitarkastaja Marjut Kokko.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on ratkaissut ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Eira Luokkanen ja esitellyt ylitarkastaja Anna-Leena Pitsinki

TIEDOKSI Jaakko Saukkoriipi Agnico Eagle Finland Oy / jaakko.saukkoriipi@agnicoeagle.com

Tämä asiakirja LAPELY/411/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/411/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Pitsinki Anna 29.11.2019 13:52

Ratkaisija Luokkanen Eira 29.11.2019 14:12

05.03.2018 Asianro: 16/10.01.01/2018

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Asia: Kittilän kunnan lausunto Tukesille Agnico Eagle Finland Oy:n kaivoslupahakemuksesta (KL2017:0003)/Suurkuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentaminen

Kittilän kunnanhallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan 27.2.2018 §:n 79 kohdalla ja päättänyt lausuntonaan Tukesille Agnico Eagle Finland Oy: kaivoslupahakemuksesta (KL2017:0003)/Suurkuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentaminen esittää seuraavaa:

Agnico Eagle Finland Oy:n Kittilän kultakaivos on merkittävä taloudellinen toimija Kittilän kunnan alueella ja sillä on huomattava positiivinen vaikutus kunnan työllisyyteen ja elinkeinotoimintaan sekä alueen talouteen. Kaivosyhtiö on kasvattanut tuotantokapasiteettiä ja pyrkii kasvattamaan sitä edelleen. Agnico Eagle Finland Oy onkin käynnistänyt viime aikoina useita lupaprosesseja liittyen tuotannon kasvattamiseen ja kaivostoiminnan laajentamiseen. Nyt TUKES on pyytänyt Kittilän kunnalta lausuntoa kaivosyhtiön kaivoslupahakemukseen Suurkuusikon kaivospiirin laajentamiseksi. Hakemus kattaa viisi laajennuslohkoa: 1. Sivukivialueen laajentaminen nykyisin kaivospiirin länsipuolelle, 2. pintavalutuskenttä 4:n liittäminen kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta, 3. lisäalue maanalaista malminetsintää ja louhintaa varten, 4. alue kaivospiirin pohjoispuolelle uutta NP4-rikastushiekka-allasta varten sekä 5. alue tarvekiven louhintaa varten kaivospiirin itäpuolelle.

Kittilän kunnanhallitus on tyytyväinen kaivosyhtiön hyvästä menestyksestä Kittilän kunnan alueella ja kaivostoiminnan ennustetusta jatkumisesta pitkälle tulevaisuuteen. Kunta pyrkii omalta osaltaan edesauttamaan Kittilän kaivoksen toimintaa yhtiön ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväen toimintaperiaatteen mukaisesti.

Hakemuksessa esitetty kaivosalueen laajennus koskee nykyisen kaivoksen toiminta-alueen tiiviissä vaikutuspiirissä olevia alueita.

05.03.2018 Asianro: 16/10.01.01/2018

Näillä alueilla ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa, eikä kunta näe suuria ristiriitoja muiden toimintojen ja maankäytön kanssa. Tärkeintä on että kaivosyhtiö pääsee maanomistajien ja lähiasukkaiden kanssa heitä tyydyttävään sopimukseen laajennuksen haittavaikutusten, ja maa-alueiden menetysten korvaamiseksi sekä Kuivasalmen paliskunnan kanssa sopimukseen poronhoidolle aiheutuvista haitoista.

Kaivospiirin suunnitellulla alueella kulkee Kittilän kunnan moottorikelkkareitti (reitti nro 6a, Pokka-Kiistala), jonka reitin pitäjänä toimii Kittilän kunta. Kelkkareitti on tältä osin siirrettävä ja siirrosta on tehtävä reittitoimitus. Kaivosyhtiön tulee korvata kunnalle reitin siirrosta aiheutuvat kustannukset.

Kittilän kunnanhallitus pitää Suurkuusikon kaivoksen tuotantokapasiteetin kasvattamis- ja kaivoksen käyttöiän pidentämispyrkimyksiä erittäin positiivisena asiana, mutta haluaa muistuttaa että nämä toimet eivät saisi tapahtua ympäristön kustannuksella. Kasvavan kaivostoiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset pitää minimoida käyttäen parhaita käytettävissä olevia veden, maan ja ilman puhdistusmenetelmiä. Kunta näkisi Agnico Eagle Finland Oy:n Kittilän kaivoksen mielellään edelläkävijänä arktisen kaivostoiminnan uusien vesienpuhdistus- ja ympäristötekniikoiden kehittämisessä.

Muutama seikka kaivospiirin laajennuksessa herättää huolta ja näihin asioihin toivotaan kiinnitettävän huomioita lupapäätöstä tehtäessä ja mahdollisia lupamääräyksiä laadittaessa.

1. Uuden rikastushiekka-altaan (NP4) suunnitelmia ei ole liitetty lausunnolle ja nähtäväksi lähetettyihin asiakirjoihin, vaikka ne on esitetty olevan hakemuksen liitteenä. Tämä vaikeuttaa allashankkeen arviointia. Itse kaivoslupahakemuksessa esitetään, että uuden altaan rakenne on samanlainen kuin olemassa olevan NP3 altaan rakenne. NP3 altaassa oli kuitenkin vakava vuoto syksyllä 2015. Onko tämä rakenne edelleenkin parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa? Tästä toivottaisiin selvitystä, perusteluja sekä vaihtoehtoisten rakennevaihtoehtojen vertailua sekä kaivosyhtiöltä, että patoturvallisuusviranomaiselta.

2. Suunniteltu uusi NP4 allasalue sijaitsee huomattavasti lähempänä Seurujokea kuin NP3 allas, eikä siten vastaavaa suoaluetta ole poistamassa mahdollisten suoraan altaasta jokeen päätyvien suotovesien haitta-aineita ja ravinteita. NP4 altaan suunnitelmia ei ole toimitettu lausuttavaksi tulleiden asiakirjojen joukossa vaikka

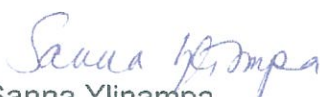

05.03.2018 Asianro: 16/10.01.01/2018

sen mainitaan olevan hakemuksen liitteenä ja siihen viitataan hakemustekstissä.

3. Laajennuslohkon 2 kuvauksessa mainitaan, että pintavalutuskenttä 4:n liittäminen kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta antaa lisäpinta-alaa kaivostoimintojen laajentamiselle, mm. pintamaiden läjittämiseksi. Pintavalutuskentät ovat sitoneet kaivoksen jätevesistä runsaasti haitta-aineita ja ravinteita kaivoksen tähdänastisen toiminnan aikana. Pintavalutuskenttien käyttäytyminen on arvoitus, mm. näiden aineiden mahdollinen vapautuminen vesitaseen muuttuessa on mahdollista, eikä tätä asiaa ole ilmeisesti selvitetty pintavalutuskenttien käytöstä poistamista suunniteltaessa. Pintavalutuskenttien ennallistaminen pitää suunnitella huolella yllättävien päästöjen välttämiseksi ja pintavalutuskenttien reuna-alueille pitäisi mahdollisimman pian perustaa koekaistaleita, joilla tulisi selvittää ravinteiden ja haitta-aineiden vapautumista pintavalutuskenttien käytöstä poistamisen jälkeen. Kaikenlainen maiden läjitys pintavalutuskentille pitäisi kieltää, kunnes pintavalutuskenttien ennallistaminen on suunniteltu ja eri ennallistamismenetelmät testattu.

KITTILÄN KUNNANHALLITUS

Sanna Ylinampa
Vs. kunnanjohtaja

Esa Mäkinen
Hallintojohtaja

Lausunto Agnico Eagle Finland Oy:n kaivoslupahakemuksen (KL2019:0008) täydennyksestä/Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentaminen

16/10.01.01/2018

Khall 21.01.2020 § 11

(Lisätietoja: Vs. ympäristösihteeri, puh. 040 847 9552)

Agnico Eagle Finland Oy on hakenut Tukesilta kaivoslain 34 §:n mukaista kaivoslupaa Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentamiseen. Tukes on pyytänyt Kittilän kunnalta lausuntoa kaivoslupahakemuksen (KL2019:0008) täydennyksen johdosta. Lausunto tulee toimittaa Tukesille viimeistään 31.1.2020 mennessä.

Kunnanhallitus on antanut Suurikuusikon kaivospiirin laajentamista koskevasta kaivoslupahakemuksesta (KL2017:0003) lausunnon Khall 27.02.2018 § 79. Tukes myönsi 15.10.2018 hakijalle kaivospiirin laajentamista koskevan kaivosluvan koskien haetuista alueista (lohkot 1-5) aluetta NP4-rikastushiekka-altaan rakentamista varten (lohko 4). Päätös on lainvoimainen.

Hakijan pyynnöstä Tukes on käynnistänyt uudelleen lupamenettelyn kaivosalueen laajentamiseksi lohkojen 1-3 osalta. Hakija on luopunut Pikku Rouravaaran tarvekiven louhinnan suunnittelusta (lohko 5). Hakemuksen mukainen kaivospiirin laajentaminen sisältää seuraavat alueet:

Lohko 1. Sivukivialueen laajentamisen alueen maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten nykyisen kaivospiirin länsipuolelle.

Lohko 2. Pintavalutuskenttä 4:n liittäminen kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta sekä lisäalueen kasvattaminen mm. pintamaiden läjitystä varten (Rimminvuoman länsipuolinen alue nykyisen kaivospiirin länsipuolella)

Lohko 3. Lisäalue maanalaista malminetsintää ja louhintaa varten (malmikriittinen alue, nykyisen kaivospiirin luoteispuolella ja pohjoisessa)

Hakija on täydentänyt kaivospiirin laajentamista koskevaa hakemustaan luontoselvityksillä ja maankäyttöselvityksellä. Tukes pyytää Kittilän kunnalta lausuntoa varmistaakseen, että tehty maankäyttöselvitys on riittävä ennen päätöksentekoa.

Täydennetty maankäyttöselvitys koskee Suurikuusikon kaivoksen laajennuksen suhdetta muuhun alueiden käyttöön. Selvityksessä on esitetty maankäyttö kaivoslupahakemuksen mukaisten kaivospiirin laajennusalueiden lisäksi suunniteltujen läntisten vesivarastoaltaiden ja purkupuotkilinjauksen alueiden osalta.

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää lausuntonaan Tukesille Agnico Eagle Finland Oy:n kaivoslupahakemuksen (KL2019:0008) täydennyksestä/Suurkuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentaminen esittää seuraavaa:

Kunnanhallitus toistaa aiemmin antamansa lausunnon Khall 27.02.2018 § 79 mukaisesti, että hakemuksessa esitetty kaivosalueen laajennus koskee nykyisen kaivoksen toiminta-alueen tiiviissä vaikutuspiirissä olevia alueita. Näillä alueilla ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa, eikä kunta näe suuria ristiriitoja muiden toimintojen ja maankäytön kanssa. Tärkeintä on, että kaivosyhtiö pääsee maanomistajien ja lähiasukkaiden kanssa heitä tyydyttävään sopimukseen laajennuksen haittavaikutusten ja maa-alueiden menetysten korvaamiseksi sekä Kuivasalmen paliskunnan kanssa sopimukseen poronhoidolle aiheutuvista haitoista.

Nykyisen kaivospiirin alueella ja hakemuksen kohteena olevalla kaivospiirin laajennusalueella kulkevan Kittilän kunnan moottorikelkkareitin (reitti nro 6a, Pokka-Kiistala) toimintaedellytykset tulee turvata jatkossakin. Mikäli toimintaedellytyksiä ei pystytä turvaamaan, on kelkkareitti tarvittavilta osin siirrettävä ja siirrosta on tehtävä reittitoimitus. Kaivosyhtiön tulee korvata kunnalle reitin siirrosta aiheutuvat kustannukset.

Kaivoksen toiminta lohkoilla 1-3 tulee järjestää siten, että toiminnalla ei ole vaikutusta lapinleinikin esiintymisalueisiin ja lohkoilla 2 sijaitsevaan lähteeseen.

Kunnanhallitus katsoo, että kaivospiirin laajennusalueen suhde muihin alueiden käyttöön on selvitetty kaivoslain mukaisesti.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaan valmistelua tai täytäntöönpanoa; työ- ja virkaehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista; tai työnjohto- ja valvontaoikeuden käyttämistä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

LAUSUNTO

1

2.3.2018

Dnro 108/2018

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto, KL2017:0003

Viite: Lausuntopyyntönnö 23.1.2018

SUURIKUUSIKON KAIVOSPIIRIN LAAJENTAMISEN KAIVOSALUELUPA

Tukes pyytää Paliskuntain yhdistykseltä lausuntoa kaivoslain (621/2011) 34 § mukaisesta luvasta Kittilän kaivoksen kaivospiirin laajentamisesta. Laajentamisessa on kyse sivukivialueen laajentamisesta, pintavalutuskenttä 4:n liittämistä osaksi kaivosaluetta, lisäalueesta maanalaista malminetsintää ja louhintaa varten, alueesta uutta NP4-rikastushiekka-allasta varten sekä alueesta tarvekiven louhintaa varten. Kaivosyhtiö hakee myös kaivoslain 169 § mukaista lupaa uuden altaan rakentamistöiden aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta. Laajennuksen YVA-menettely valmistui vuonna 2017.

Suunnittelualue sijoittuu Kuivasalmen paliskunnan alueelle, joka sijaitsee poronhoitolain (PHL 848/1990) määrittelemällä erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella. Alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2 §). Kuivasalmen paliskunnan suurin sallittu eloporumäärä on 6 000. Osakkaita paliskunnassa on 145. Paliskunnan poronhoito perustuu luonnonlaitumiin ja poron vapaaseen laiduntamiseen.

Poronhoitoa turvaava lainsäädäntö

Poronhoitolaki on erityislaki, joka turvaa poroelinkeinoon asemaa ja alueidenkäytöllisiä edellytyksiä. Poronhoidon kannattavuus perustuu porojen vapaaseen laidunnusoikeuteen (PHL 3 §). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään myös valtion viranomaisen neuvotteluvollisuudesta suunniteltaessa valtion maita koskevia poronhoidon harjoittamiseen vaikuttavia toimenpiteitä. Osa (25,24 ha) hakemuksen kohteena olevasta alueesta on valtion maata.

Kaivoslain mukaan lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä paliskunnan kanssa luvamukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle. Lupaviranomaisen on kaivosluvassa annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Myös poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella on annettava erilliset määräykset. Aikaisemmin kaivosviranomaisen ei ole antanut poronhoidon turvaamiseen liittyviä määräyksiä Kittilän kaivoksen osalta.

Alueella on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava. Kaavan yleismääräyksissä todetaan: ”Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.” Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan (32 §) viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.

Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset

2

Kaivostoiminnan vaikutuksia poronhoitoon on selvitetty YVA-menettelyn yhteydessä. Kaivostoiminta on muun muassa aiheuttanut porolaidunmenetyksiä, muuttanut porojen laiduntenkäyttöä ja aiheuttanut lisätyötä poronhoitajille. Porokolarit kaivokselle johtavilla teillä ovat lisääntyneet. Kaivosyhtiön mukaan NP4-altaalla laajeneva kaivosalue ei ole enää keskeistä porolaidunta. Silti laajeneva kaivosalue on pois potentiaalisista laidunalueista. Kaivoksen laajeneminen aiheuttaa myös epäsuoria vaikutuksia, esimerkiksi mahdollisen kelkkareitin siirtämisen kautta. Kaivosalueen laajentuessa on odotettavissa, että porojen GPS-paikannuksilla osoitettu välttämisaalue laajenee entisestään. Porojen kulku kaivosalueen lähellä väistämättä muuttuu. Raskaan liikenteen määrä tulee kasvamaan kaivoksen laajentuessa, mikä edelleen lisää porovahinkoja kaivokselle johtavilla teillä. Näistä syistä kaivoksen laajeneminen tulee edelleen heikentämään poronhoidon tilannetta alueella.

Kaivosyhtiö pyytää huomioimaan, että heillä on paliskunnan kanssa sopimus haittakorvauksista. Kuivasalmen poroisännän mukaan sopimus on hiljattain uusittu ja asia kunnossa.

Kaivosluvan harkinnassa ja yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien määräysten antamisessa huomioon otettavat seikat

Kittilän kaivoksen toiminta aiheuttaa haittaa Kuivasalmen paliskunnan poronhoidolle.

Yksilöidyt vaatimukset:

1. Kaivosalueen aitaaminen

Kaivosalue laajenee uusille aitaamattomille alueille. Kaivosyhtiön tulee taata paitsi ihmisten, myös porojen ja muiden eläinten turvallisuus alueella. Kaivosalueelle on keskikesällä kulkenut räkkäsuojaan hirvasporoja. Porot ovat vaarassa kaivosalueella liikenteen ja erilaisten muiden vaaranpaikkojen (louhokset, louhikot, lietealtaat yms.) vuoksi. Porojen turvallisuuden vuoksi kaivosta ympäröivä aita on laajennettava uuden NP4-altaan ympärille. Kaivosalueen veräjä on saatava pitäväksi ja keinoja tähän on syytä edelleen etsiä aktiivisesti.

2. Haittojen kompensoiminen paliskunnalle: Sopimuksen uudistaminen

Paliskunnan ja kaivosyhtiön välinen sopimus on uudistettu hiljattain.

3. Moottorikelkkareitin siirto

Kaivosalueen laajentuessa on mahdollista, että alueella nyt sijaitseva moottorikelkkareitti joudutaan siirtämään. Kuivasalmen paliskunta katsoo, ettei reittiä saa siirtää, jos se ei ole aivan välttämätöntä. Reitti aiheuttaa häiriötä uusilla alueilla, mikäli se siirrettäisiin. Paliskunnan näkemykset reitin sijainnista on ehdottomasti otettava huomioon, mikäli reitti on pakko siirtää. Esillä olleissa reittivaihtoehtoisissa on vaihtoehtoja, joita paliskunta vastustaa ehdottomasti.

4. Putkilinjan ja kaivospiirin laajenemisen tiejärjestelyt

Kuivasalmen paliskunnan pyynnöstä korostamme tässäkin, että aiemmassa vaiheessa lausunnolla olleen purkuputkilinjan vaatima tien on oltava yksityinen ja suljettu niin, ettei ulkopuoli-

sella liikenteellä ole pääsyä tielle. Tien tulee olla talvella aurattuna mahdollisimman vähän niin, ettei se ohjaa porojen kulkua. Kaivosalueen laajenemisen myötä kylälaisten kulkemisen turvaamisen vuoksi on niin ikään suunniteltu rakennettavaksi uutta tietä. Myös tämän tien tulee olla vain yksityiskäytössä.

5. Viranomaisen käymät neuvottelut

Poronhoitolaki ja kaivoslaki edellyttävät neuvotteluita paliskunnan kanssa ennen luvan myöntämistä ja määräysten antamista. Kuivasalmen paliskunnan mukaan tässä vaiheessa ei ole tarvetta neuvotteluille.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao

LAPIN LIITTO

LAUSUNTO

1.2.2018

37/10.00.00/2014

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 23.1.2018 (KL2017:0003)

Lausunto Suurikuusikon kaivospiirin laajentamisesta

Agnico Eagle Finland Oy hakee kaivoslain 34 §:n mukaista kaivoslupaa kaivospiirialueen laajentamiseksi. Laajentamisen perusteena on muun muassa sivukivialueen laajentaminen maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten sekä uuden NP4-rikasushiekka-altaan rakentaminen. Haettavan laajennusalueen pinta-ala on 565,1 ha.

Alueella on voimassa 16.5.2012 lainvoiman saanut Tunturi-Lapin maakuntakaava, jossa Suurikuusikon kaivospiiri on osoitettu kaivosaluemerkinnällä (EK 1906). Laajennusalue sijaitsee maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4511). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Laajennusalueen länsi- ja luoteispuolelle on osoitettu moottorikelkkailureitti. Kaivospiirin laajennusalue sijaitsee kokonaisuudessaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella.

Tunturi-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-alueita koskevia määräyksiä muun muassa poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittämisedellytyksien turvaamisesta sekä ympäristön viihtyisyyden turvaamisesta.

Kaivoslupahakemuksen liitteenä olevassa maankäyttöselvityksessä on kattavasti huomioitu Tunturi-Lapin maakuntakaavan merkinnät ja määräykset.

Lappi-sopimuksen vuoden 2021 tavoitetilassa kaivostoiminta on nostettu yhdeksi kärkitoimialaksi ja sen merkitystä korostetaan. Lapin liiton virasto toteaa kaivospiirialueen laajentamisen olevan maakunnan suunnittelun ja Tunturi-Lapin maakuntakaavan tavoitteiden mukainen.

LAPIN LIITTO

Mika Riipi
maakuntajohtaja

Riitta Lönnström
suunnittelujohtaja

21.2.2018

METSÄHALLITUS Kiinteistökehitys
PL 81 (Veteraanikatu 5)
90191 OULU

LAUSUNTO

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: lausuntopyyntö 23.1.2018

**Lausunto Suurikuusikon kaivospiirin laajennusta koskevaan kaivoslupahakemukseen
KL2017:0003, Agnico Eagle Finland Oy**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) pyytää Metsähallituksen lausuntoa kaivoslain 34 §:n mukaisesta kaivolupahakemuksesta kaivospiirin laajentamiseksi, joka on jätetty Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon. Kaivosyhtiö hakee kaivoslupaa kaivospiirin laajentamiseksi mm. sivukivialueen laajentamista, maanalaista louhintaa ja uutta NP4-rikastushiekka-altaan rakentamista varten.

Metsähallituksen asema lausunnon antajana

Metsähallitus hallinnoi ja hoitaa valtion omistamia maa- ja vesialueita. Kittilän Suurikuusikon kaivoksen kaivospiiristä osa sijoittuu Metsähallituksen hallinnassa olevalle kiinteistölle Kittilän valtionmaa IV RN:o 261-893-1, suunniteltu laajennus sijoittuu samalle kiinteistölle.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan kaivospiirin laajennusta haettaessa tulisi huomioida seuraavat seikat;

NP4-allas ja sivukivialue

NP4-altaan laajennus on tarkoitus toteuttaa samantyyppisillä teknisillä ratkaisuilla (mm. biumigeomembraani) kuin NP3-allas. Metsähallitus edellyttää, että NP4-altaan pato- ja pohjarakenteiden jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon aiemmat kokemukset ja varmistetaan, ettei rakenteeseen pääse syntymään vuotoja.

Sivukivialueen reuna tulee kaivospiirin laajentumisen myötä lähimmillään hieman yli 100 metrin päähän Seurujoesta (peittorakenne). Mahdollisia vaikutuksia sivukivialueesta Seurujokeen voi tulla lähinnä kaivostoiminnan lakattua suotovesien kautta.

Metsähallitus pitää hyvänä ratkaisuna kaivosyhtiön suunnitelmaa käyttää parhaita tämänhetkisiä tekniikoita jälkihoitotoimenpiteinä sekä NP4-altaan että

21.2.2018

sivukivialueen osalta kiinnittäen huomiota erityisesti suotovesiin. Ennen jälkihoitotoimenpiteisiin ryhtymistä ja kaivoksen sulkemista jälkihoitosuunnitelma tulisi tarkistaa ja saattaa senhetkisten parhaiden tekniikoiden tasolle.

Moottorikelkkareitin siirto ja kulkuyhteydet

Kaivospiirin laajentumisen seurauksena suunnitellaan nykyisen kaivospiirin ja tulevan laajennusalueen länsipuolella kulkevan virallisen moottorikelkkareitin siirtämistä. Reitti kulkee pitkälti valtionmaalla. Esillä on ollut useita vaihtoehtoja. Eri vaihtoehdoista Metsähallitus pitää muun maankäytön ja luontoarvojen näkökulmasta parhaimpana Seurujoen länsipuolelle esitettyä reittiä. Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiö vastaa kaikista reitin siirtoon liittyvistä kustannuksista.

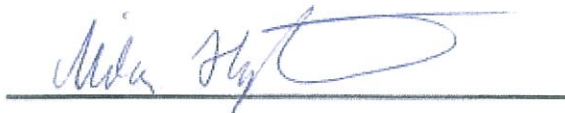
Kaivoslupa-alueen laajentumisen myötä kulkuyhteydet Seurujoen ja vanhan kaivospiirin ja laajennusalueen väliselle alueelle katkeavat. Kaivosyhtiön tulee osoittaa kustannuksellaan korvaavat tieyhteydet. Koska korvaavia kulkuyhteyksiä ei ole tässä vaiheessa ole esitetty, Metsähallitus pidättää oikeuden lausua niistä myöhemmin.

Porotalous

Kaivosyhtiö on järjestänyt Kuivasalmen paliskunnan edustajien kanssa poronhoitolain 53 §:n mukaisen neuvottelun YVA-menettelyn yhteydessä loppuvuodesta 2015. Hakemuksessa todetaan, että suunnitellun uuden NP4-altaan alue kuten muukaan kaivosalue ei pantatietojen perusteella ole nykyisin porojen kannalta potentiaalista laidunaluetta. Metsähallitus edellyttää kaivosyhtiön neuvottelevan jatkossakin paliskunnan edustajien kanssa tarvittaessa.

Lisätietoja lausunnosta antaa kaivannaisalan asiantuntija Jenni Hasa (jenni.hasa@metsa.fi) p. 0404823961.

Oulussa 21.2.2018

Mika Hytönen, Kaivannaispäällikkö

Metsähallitus Kiinteistökehitys

TUKES
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Viite Lausuntopyyntö 23.1.2018 KL2017:0003

Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentaminen

TUKES pyytää patoturvallisuusviranomaisena toimivalta Kainuun ELY -keskukselta lausuntoa Agnico Eagle Finland Oy:n Suurikuusikon kaivospiirin laajentamisen kaivoslupahakemuksesta.

Lupahakemuksessa haetaan kaivospiirin laajentamista mm. NP4-altaan rakentamisen vuoksi. Kaivosyhtiö hakee samanaikaisesti ympäristösuojelulain mukaista lupaa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta NP4-rikastushiekka-altaan rakentamiselle ja NP-rikastushiekan läjittämiselle uudelle alueelle.

Patoturvallisuusviranomaisena toimivalla Kainuun ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa kaivospiirihakemukseen. Patoturvallisuusviranomaisen mielestä on hyvä, että kaivoksen toiminnan kannalta oleelliset allasalueet ja patorakenteet sijoittuvat kaivospiirin sisäpuolelle. Padon rakentamiselle ei ole omaa lupaprosessia. Patoturvallisuuslain (494/2009) 3 § 6 mom mukaan patoturvallisuuslain säännökset on otettava huomion vesilain, ympäristösuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaista padon rakentamista ja käyttöä koskevaa viranomaispäätöstä tehtäessä. Näin ollen patoturvallisuusviranomaisen ei ota tässä lausunnossa kantaa padon mitoitukseen, vaan patoturvallisuusviranomaisen esittää patoturvallisuuslain 9 §:n mukaisen lausunnon padon mitoituksesta vireillä olevan ympäristölupaprosessin yhteydessä.

Yksikön päällikkö

Sari Myllyoja

Johtava vesitalousasiantuntija

Timo Regina

Jakelu

TUKES

Tämä asiakirja KAIELY/48/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/48/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Regina Timo 09.02.2018 10:36

Ratkaisija Myllyoja Sari 09.02.2018 10:51

/kirjasto

Kaivosyhtiö Agnco Eagle Finland Oy on hakenut kaivospiirin laajennusta ja NP-4 rikastushiekka-alueen sijoituspaikkaa.

Kirjelmä :

Asia: Selvitys kaivospiirin laajentamisesta.

1. Kaivospiirin laajennus on tarpeettoman suuri alue, eikä se sisällä louhittavia mineraaleja ja on siten kaivoslain vastainen. Laajennusalue on yhtiölle halpa sijoitus muuhun toimintaan kuin kaivostoimintaan.

2. Maakuntakaava on yleispiirteinen sovellettavaksi rakentamiseen ja kaivostyöhön. Kaava ei täytä MRL:n vaatimuksia ilman alueen yksityiskohtaista kaavaa ja tarkoitusta. Tällöin myöskin tutkitaan tulevan käytön vaikutukset ihmisten elinoloihin ja ympäristöön luotettavasti.

3. NP 4 allas on suunniteltu kaivospiirin pohjoisosaan Seurujoen välittömään läheisyyteen. Allas tulisikin sijoittaa nykyisen kaivospiirin alueelle NP-3 altaan itäpuolelle varattuun laajennusalueeseen ja pienimuotoisena. Vaihtotona on pintavalutusalue pilaantuneena kohteena Rouravuoman rinnalla – sivukivivaraston eteläpuolella.

4. Lehtonimen metsäpalsta tulee jättää kaivospiirin ulkopuolelle.

-Laajennus: NP-4 altaan alue ulottuu Lehtoniemen tilan maa-alueelle 80 ha. Menetyt on kohtuuton maatalouselinkeinon harjoittajalle. Aikaisemmin on jo luovutettu kotipalsta 32 ha taloustakennuksineen.

Alue on metsätalouslain alainen ja Maanhanintalain v.1945 perusteella muodostettu jakamattomaksi metsätalous - ja maanviljelytilaksi.

Kho:n päätös Mh-lain perusteella muodostettua maanviljelytilaa ei voitu liittää kaupungin rakennuskohteeksi.

Kiinteistörekisterissä alue on varattu maa- ja metsätalousalueen käyttöön, eikä sitä muodollisestikaan voi liittää kaivosyhtiön teollisuusalueeksi. Maatalouskäytön perusteella maakuntakaavaa ei voi soveltaa yksityiskohtaisemman Mh-lain käyttötarkoituksen edelle.

Metsänhoito – Certifikaatti velvoittaa noudattamaan ”kestävän kehityksen periaatetta”.

Huomioon tulee ottaa ympäristön monimuotoiset luonnonmaisemat rakentamisessa.

Alueella on merkitty rakennustontti rakennusalueeksi sekä metsätiet.

NP-4 altaan suunnitelualue ei sovellu sen laajuuden ja maaston korkeuden takia tarkoitukseensa.

Luonnon eläimistöille ja ihmisten terveydelle siitä muodostuu jatkuva vaara koko Rouravaaran alueelle.

Selvitys on tehty ilman maanomistajien asiantuntemusta paikallista tietoa, ympäristön- ja luonnonolojen tilasta, maiseman yksityiskohdista esim. Rouravaaran alueen teräväpiirteinen korkein kohta maisemassa. Lupamenettelyn edellytys on jäänyt yleispiirteiseksi. Näkökulma Pöyryn selvityksessä myötäilee kaivoksen laajentumistarpeita vähättelemällä vaikutusta ympäristön tilaan ja maisemaan. Lehtoniemen tilan alueelle ei tule sijoittaa NP-4 lieteallasta.

Kunnioitavasti

TUKES

Valtakatu

96100 Rovaniemi

Maanomistaja:

Kaivosyhtiö: Agnico Eagle Finland Oy, Pokantie 541, 99250 Kiistala

Asia: KAIVOSYHTIÖN KAIVOSPIIRIN 5965 LAAJENNUSHANKE

Lausunto:

Kaivosyhtiö on jättänyt kaivospiirin laajennusta koskevan hakemuksen syyskuussa 2017. Suurikuusikon kaivospiirin laajennusalue on tarkoitettu NP4 rikastushiekan lietealtaan sijaintipaikaksi nykyisen kaivospiirin alueen pohjoispuolelle (Liite kartta).

Kaivosyhtiö on varannut Lehtoniemen alueelta 80 ha:n ala (metsäpalsta) lietealtaan sijaintipaikaksi ja kaivospiirin lisäalueeksi Lehtoniemi 64-1, 64-2, 64-3 ja 64-4 tilalta.

Luovutus lietealtaan paikaksi on kohtuuton menetys maanomistajille. Tämä rajoittaisi elinkeinoa, maa- ja metsätalouden kohtuullistakäyttöä ja rakentamista. Elinkeinoon harjoittaminen estyisi ratkaisussa lietealtaan hyväksi

Lehtoniemen metsätilalla ei ole yleiskaavaa teollisuuskäyttöön. Edellytyksiä ei ole lietealtaan sijaintipaikaksi. Alue on kaavoitettu maa- ja metsätalouden elinkeinon käyttöön.

Huomioon tulisi ottaa kotipalstan 82 ha:n menetys perusteetta kiinteistötoimituksessa 2001-2007. Tällöin alueella ei ollut kaavoitusta teollisuuskäyttöön eikä kaivospiiriä. (toim.ins. Ossi Jutila ja Jani Palomäki)

Koko alueen 878-15 korvaus oli talousrakennuksineen 88 357 e. Siinä 2/3 oli luokiteltu kitu- ja joutomaaksi. Yhtiö myi kiinteistön omaisuutta luvatta ja korvauksetta kaivospiirin ulkopuolelle: talousrakennukset, puutavaraa ja sivukiveä Kiistala-Rouravaara-tien rakentamiseen, turvetta Levi-keskukselle. Näiden korvausten laiminlyönnin takia kaivosyhtiöllä ei ole oikeutta kaivospiirin laajennukseen.

Kaivoksen laajennusluvan myöntäminen vaikeuttaisi elinkeinon maa- ja metsätalouselinkeinon harjoittamista. Aluetta ei ole kaavoitettu teollisuustontiksi.

Nykyisen altaan NP3:n kapasiteetti riittää vielä vuoteen 2034 asti ja siten on aikaa selvittää toinen alue jo käytössä olleen imeytysaltaan ja sivukiven läjitysalueen eteläpuolelle (ns.

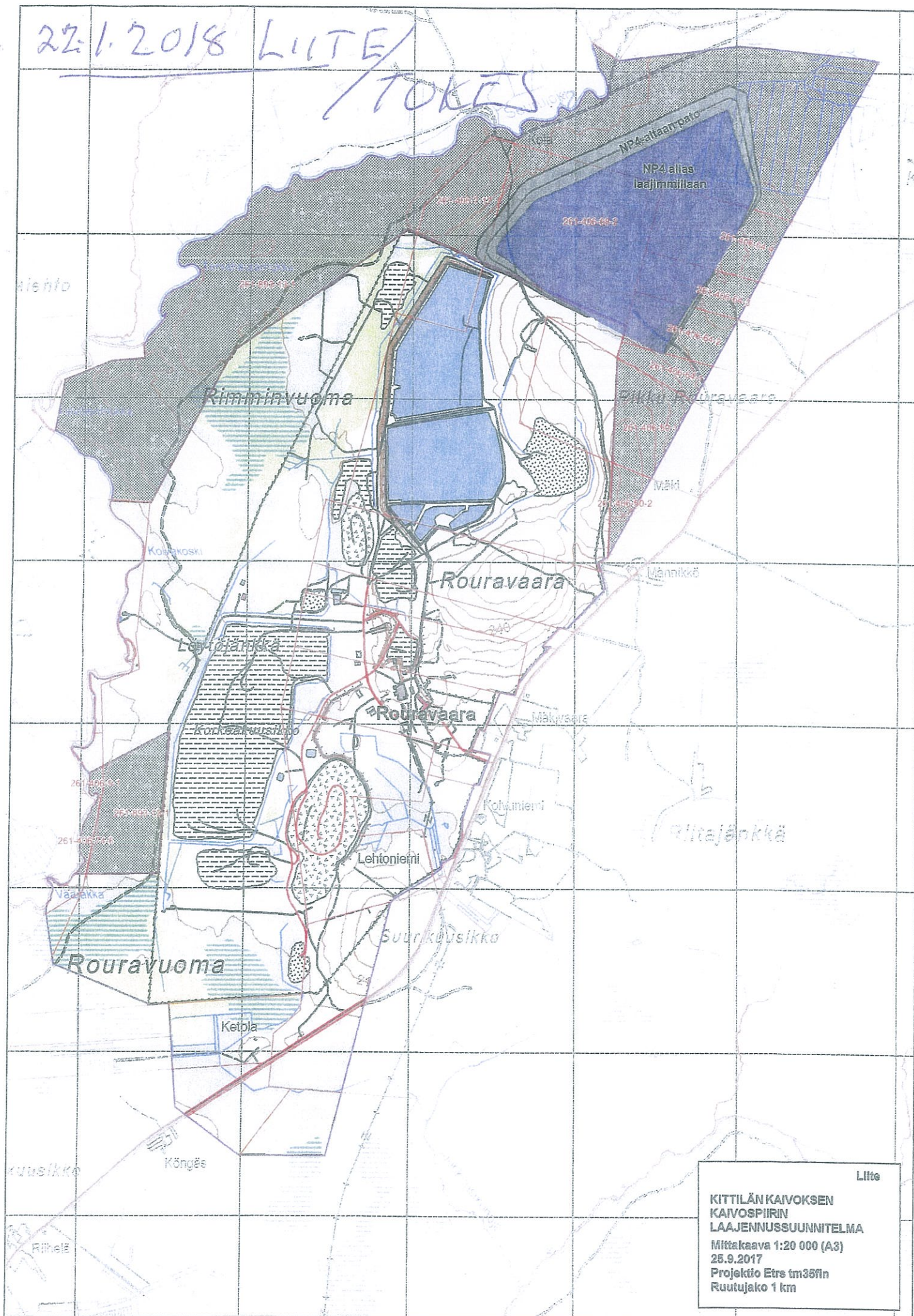
Ketola-Isovuoma), joka sopisi paremmin sijoituspaikaksi ympäristön ja elinkeinojen kannalta

Pikku-Rouravaaran tilanne ympäristön kannalta: NP4-allas ei sovellu maaston korkeuden takia. Alue on porojen ja hirvien kulkureitillä. Riistaeläinten ja kotkanpesän suojelu vaarantuu. Perinteiset eläinten lisääntymis- ja suoja-alueet vaarantuvat. Pölyhaitat vaikeuttaisivat laajalti kasvillisuuden ja luonnon ympäristöä. Vedenjakaja-alueella haitat eivät ole hallinnassa Seurujoen läheisyyden tai Leppäjoen alueella. Maisemahaitta muodostuu lietealtaan korkeuden vuoksi ja maaperä saastuisi, mikä vaarantaisi ihmisten terveyttä monin tavoin.

Elinkeinojen ja yksityismetsätalouden harjoitus koko Rouravaaran alueella vaikeutuisi. Metsäpalstan (Lehtoniemi) alue on metsäsertifioitu "kestävän metsätalouden" periaatteella. Toimintojen on oltava ympäristön ja luonnonolojen mukaista pohjoisen kasvillisuuden raja-alueet huomioonottavaa. Alue on aina ollut muun talouden tukena ja sitä silmälläpitäen metsä on hoidettu, kynnetty ja taimikko istutettu. Hoidettu alue käsittää puolet suunnitellusta kaivospiirialueesta.

Rovaniemellä 22.1.2018

22.1.2018 LITE
/ TOKES

Liite

KITILÄN KAIVOKSEN
KAIVOSPIIRIN
LAAJENNUSUUNNITELMA
Mittakaava 1:20 000 (A3)
25.9.2017
Projekti Etrs tm35fn
Ruutujako 1 km

TUKES OSSI LEINONEN,
VALTAKATU 2,
9600 ROVANIEMI.

ASIA: DIRUNKURU 64:2.

OMISTAN YLLÄMAINITTUUN KÄYTÖSSÄ OLEVAIN MAA-JA
METSÄTALOUDEEN.

MITÄÄN MERKINTÄÄ KAIVOSTOIMINNASTA TAI KAIVOS-
PIIRIIN MÄÄRÄMISESTÄ KAAVASSA EI OLE, SITEN
KAIVOSPIIRIIN MÄÄRÄÄMINEN ON LAINVASTAINEN JA
MITÄTÖN.

RAKENTAMINEN JA ELINKEINOIN HARJOITTAMINEN ON
MAHDOTONTA, JOS KAIVOSPIIRI MUODOSTETAAN.

KOTIPALSTAIN MENETYKSEN TAKIA MENETTIIN TYÖN JA JOUDUIN
MUUTTAMAAN POIS.

KAIVOSPIIRI TULEE PERUUTTAA VIRHEELLISENÄ JA
KESTÄVÄN KEHITYKSEN VASTAISENA.

Göteborg 29/2018.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Finnish Safety and Chemicals Agency
Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi, FINLAND

Agnico Eagle Finland Oy:n vastine kaivoslupahakemuksen täydennyksestä annettuihin lausuntoihin, Suurkuusikon kaivospiirin laajennus

1 TAUSTAA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ("Kaivosviranomainen") on pyytänyt Lapin ELY-keskukselta sekä Kittilän kunnalta lausunnon Agnico Eagle Finland Oy:n ("Hakija") Suurkuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentamista koskevan kaivoslupahakemuksen täydennyksestä.

Hakija on täydentänyt kaivospiirin laajentamista koskevaa hakemustaan luontoselvityksillä ja maankäyttöselvityksellä lohkojen 1, 2 ja 3 osalta. Hakija on luopunut Pikku Rouravaaran tarvekiven louhinnan suunnittelusta (lohko 5).

2 VASTINE

Hakija toteaa, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on myöntänyt kaivoslupapäätöksen Suurkuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) kasvattamiseksi lohkon 4 osalta 15.10.2018 (Lupatunnus KL2017:0003). Päätös sai lainvoiman marraskuun 26. päivä 2018.

Hakija toteaa, että nykyisen kaivospiirin alueella ja hakemuksen kohteena olevalla kaivospiirin laajennusalueella kulkevan Kittilän kunnan moottorikelkkareitin (reitti nro 6a, Pokka-Kiistala) toimintaedellytykset turvataan jatkossakin (Liite 1). Tällä hetkellä kelkkareitin uudelleen järjestelyille ei kuitenkaan ole tarvetta.

Hakija painottaa myös, että kaivoksen toiminta lohkoilla 1-3 tullaan järjestämään jatkossakin siten, että kaivostoiminnalla ei ole heikentävää vaikutusta lapinleikin esiintymisalueisiin, eikä lohkoilla 2 sijaitsevan lähteen luontoarvoihin (Liitteet 1 & 2).

Hakija sitoutuu myös tarvittaessa luvittamaan mahdolliset uudet pysyvät pintamaan läjitysalueet ennen alueiden käyttöönottoa. Hakija sitoutuu myös toimittamaan sivukivialueen sulkemisen yksityiskohtaisen toteuttamissuunnitelman Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ratkaistavaksi viimeistään vuotta ennen sulkemisen aloittamista (Liite 2). Huomioitavaa kuitenkin on, että kaivoksen toiminta-aika on nykyisellään vuoteen 2035 saakka.

LIITTEET

1. Kittilän kunna lausunto
2. LAP-ELYn lausunto

Hakijan yhteyshenkilö

Ympäristö, laatu ja rikastushiekan hallinta osaston päällikkö:
Jaakko Saukkoriipi
jaakko.saukkoriipi@agnicoeagle.com,
puh. +358 50 439 0122

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitetusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 23.3.2020.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite:	Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu
Postiosoite:	PL 189, 90101 Oulu
Puhelin:	Puhelin: 029 56 42800
Faksi:	Faksi: 029 56 42841
Sähköposti:	pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.